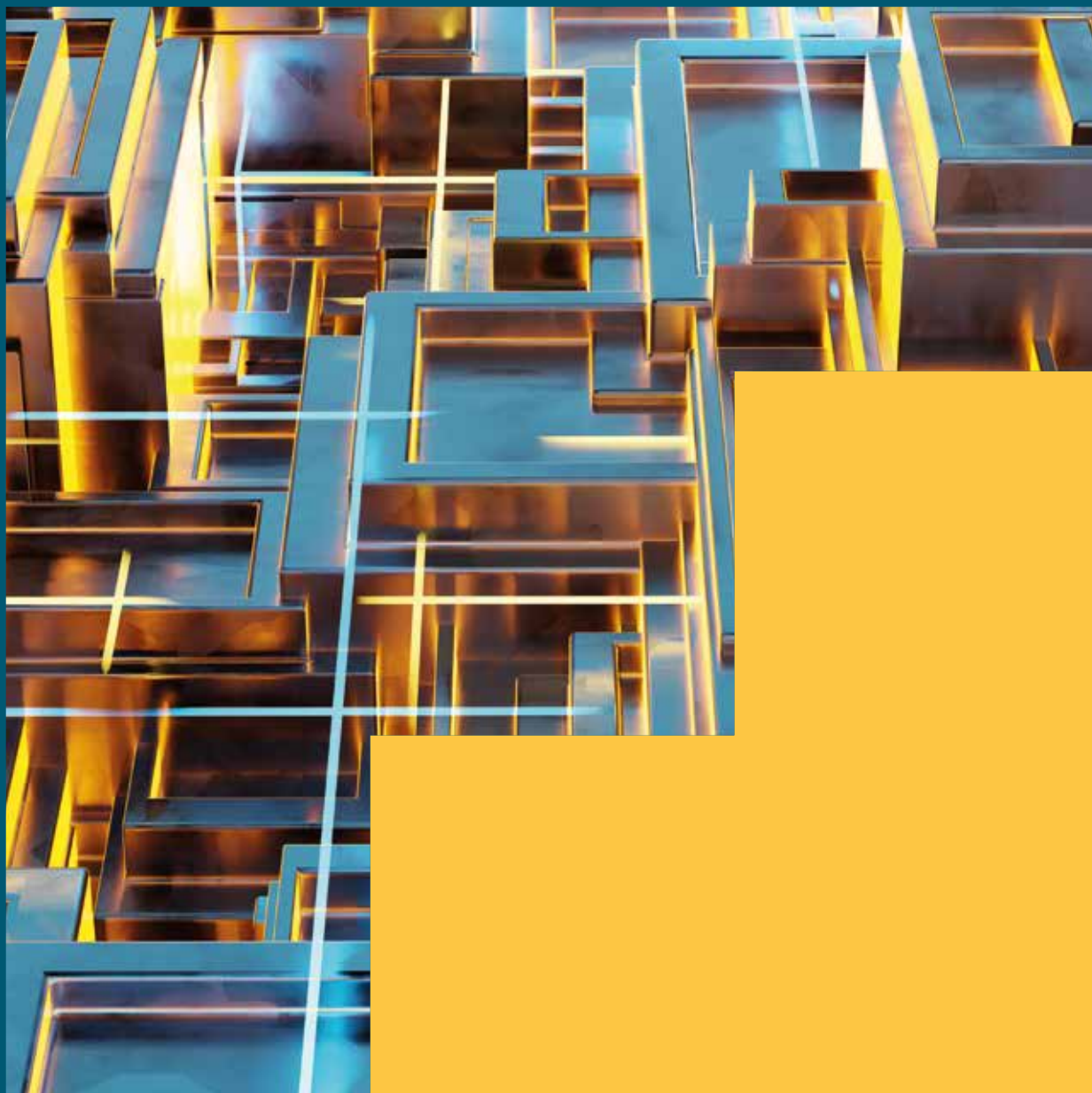

LETNO POROČILO 2024

Identiteta, ki ustvarja vrednost

Upravni odbor

Predsednik: Adriano Kovačič

Podpredsednik: Gabriele Ferfoggia

Člani upravnega odbora: Igor Filipčič, Petra Maronese, Aleš Nanut, Miriam Ota,
Marko Pertot, Marko Petelin, Maja Vrtovec

Nadzorni odbor

Predsednik: Aldo Cunja

Člana nadzornega odbora: Martina Malalan, Ugo Tomsic

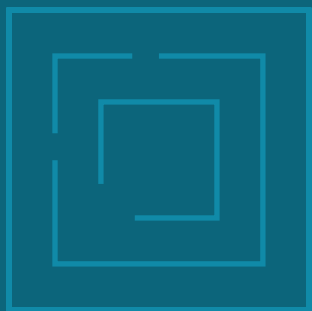
Vodstvo

Generalna direktorica: Emanuela Bratos

Namestnik direktorice s polnimi pooblastili: Dean Rebecchi

Namestnik direktorice: Ivo Cotič

Število članov (31.12.2024): **4.135**

POSLOVNO POROČILO UPRAVNEGA ODBORA

Drage članice, cenjeni člani,

zadružna podjetja so razširjena na skoraj vseh celinah, poslujejo na skoraj vseh področjih in so pridobila pomembno vlogo v gospodarstvu, kot je razvidno iz letnega poročila World Cooperative Monitor Report.

V Italiji sedem od desetih kozarcev mleka prihaja iz zadružnih mlekarn, šest od desetih kozarcev vina pa iz zadružnih kleti. Triindvajset od vsakih sto evrov, ki jih italijanske banke posodijo podjetjem z do dvajsetimi zaposlenimi, zagotovijo zadružne kreditne banke (ZKB). Eno od petih okenc v bančnih poslovalnicah pripada zadružni kreditni banki (pred dvajsetimi leti je bilo to eno od desetih). Gre za največjo in najbolj razširjeno mrežo v državi z 31 % vseh domačih okenc in za edino banko v kar 765 občinah.

Članov in članic naših vzajemnih bank je skoraj 1,5 milijona, kar je približno 3 % italijanskega prebivalstva, starejšega od 18 let.

Vzajemni bančni sistem je eden najbolj trdnih v naši državi in v Evropi, saj njegovo premoženje skupaj znaša 26 milijard evrov (od tega 96 % prvorazrednega kapitala).

Število zaposlenih se je v zadnjih 25 letih povečalo za 35 %, v deželah na jugu Italije pa za 49 %.

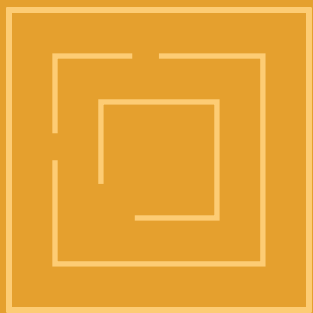
V zadnjih desetih letih so se tržni deleži pri kreditnih poslih povečali v več kot 80 odstotkih vseh pokrajin.

Ti rezultati so posledica zavestne strategije, katere cilj je združiti doslednost in učinkovitost. Skladnost z zadružnim in vzajemnim poslovnim modelom storitev za člane in območja, ki jih banka pokriva; ekonomska učinkovitost poslovanja, ki omogoča zbiranje in prenos kapitala (finančnega, znanja in odnosov) na prihodnje generacije.

Iz teh razlogov ter zaradi velikosti in vpliva zadružnih podjetij v skoraj vseh gospodarskih sektorjih je skupščina Združenih narodov leto 2025 - že drugič po letu 2012 - razglasila za mednarodno leto zadrug pod geslom »Zadruge gradijo boljši svet«.

Še en težko pričakovan dogodek za naše čezmejno območje je GO!2025. Nova Gorica in Gorica sta skupaj postali prva evropska prestolnica čezmejne kulture: nekoč so ju ločevale meje, danes pa večjezičnost in kontaminacija kultur obe mesti združujeta v sodobno evropsko somestje.

In ravno v tem je poslanstvo naše ZKB, katere poslovanje odlikujejo naša vsakodnevna prizadevanja.

01

Globalni kontekst in sistem zadružnih bank

1.1 - Mednarodni scenarij in italijanski kontekst

V letu 2024 se je inflacija na svetovni ravni močno znižala, kar je glavnim centralnim bankam omogočilo, da so začele sproščati restriktivne denarne politike, ki so jih izvajale v prejšnjih mesecih. Postopno zniževanje obrestnih mer s strani centralnih bank je potekalo v negotovih razmerah glede obetov za rast, na katere globalno vplivajo geopolitične napetosti in šibkost Kitajske. Po napovedih Mednarodnega denarnega sklada (MDS), posodobljenih januarja 2025, je svetovna rast BDP leta 2024 znašala 3,2 %, leta 2025 pa naj bi znašala 3,3 %, kar ustreza vrednosti iz leta 2023. Inflacija naj bi se leta 2024 zmanjšala na +5,7 % na letni ravni, leta 2025 pa naj bi znašala +4,2 %.

V Združenih državah Amerike je realna rast BDP za leto 2024 ocenjena na 2,8 %. Prav tako se bo po napovedih MDS zaradi manj restriktivne denarne politike in še vedno močnega povpraševanja rast v letu 2025 ohranila na ravni 2,7 %.

Po podatkih, ki jih je Evropska komisija objavila novembra 2024, naj bi realna rast BDP v evroobmočju leta 2024 znašala 0,8 %, kar je precej več kot leta 2023, ko je znašala 0,4 %. Pričakovana rast se bo leta 2025 povečala na 1,3 %, leta 2026 pa na 1,6 %.

Inflacija v evroobmočju je od začetka leta 2024 sledila trendu zmerne zniževanja in je septembra padla na 1,7 %, nato pa se novembra ponovno zvišala na 2,3 %, medtem ko se nadaljuje počasno zniževanje osnovne inflacije, katere približevanje ciljni vrednosti 2 % zavira storitvena komponenta. Po ocenah Evropske komisije bo skupna inflacija v državah evroobmočja leta 2024 znašala 2,4 %, nato pa se bo leta 2025 znižala na 2,1 % in leta 2026 na 1,9 %. Kar zadeva trg dela, se pričakuje, da se bo brezposelnost leta 2024 zmanjšala na 6,5 %, nato pa se bo v letih 2025 in 2026 znižala na 6,3 %, kar je manj od prejšnje ocene.

V Italiji je rast BDP v tretjem četrtletju 2024 znašala +0,4 % na medletni ravni in 0,6 % na ravni trendov, k čemur so pozitivno prispevale končna potrošnja in zaloge. Ocene ISTAT (Italijanskega zavoda za statistiko) za leto 2024 kažejo 0,5-odstotno medletno rast BDP, k čemur bo prispevalo tuje povpraševanje, medtem ko se za leto 2025 pričakuje +0,8 %, predvsem zaradi domačega povpraševanja.

Po podatkih ISTAT naj bi bila zaposlenost v Italiji višja od rasti BDP, saj se leta 2024 pričakuje povečanje zaposlenosti za +1,2 %, medtem ko naj bi se ti dve različni dinamiki leta 2025 ponovno uskladili, in sicer z 0,8-odstotno rastjo zaposlenosti. Stopnja brezposelnosti naj bi leta 2024 znašala 6,5 %, leta 2025 pa 6,2 %. Rast zasebne potrošnje, ki jo podpirata trg dela in realna rast plač, naj bi povzročila rahlo pospešitev njihove stopnje rasti v letu 2025 na +1,1 % po +0,6 % v letu 2024.

Kar zadeva normalizacijo cen življenjskih potrebščin, se je nižanje stopnje inflacije nadaljevalo, k čemur je pripomoglo sicer skromno zniževanje cen energentov. V Italiji je bila inflacija še naprej nižja v primerjavi z ostalimi glavnimi gospodarstvi evroobmočja: usklajeni indeks cen življenjskih potrebščin je bil novembra 2024 (po začasnih podatkih +1,6 % na letni ravni) pod povprečjem območja, ki znaša +2,3 %.

1.2 - Finančni in devizni trgi

V prvi polovici leta 2024 so najpomembnejše svetovne banke ohranile restriktivne denarne politike, ki so jih uvajale od leta 2022, da bi ublažile inflacijske pritiske, nato pa so v drugi polovici leta, ko se je inflacija postopoma upočasnila, obrnile smer in nadaljevale s postopnim rahljanjem.

Evropska centralna banka je v zvezi s svojimi proračunskimi politikami potrdila kvantitativno zaostrovanje v letu 2024 in nadaljevala s postopnim zmanjševanjem programa nakupa sredstev (t. i. PAA), ker glavnic zapadlih vrednostnih papirjev ne bo ponovno naložena. V zvezi s programom nakupov za potrebe pandemije (t. i. PEPP) je po celotnem reinvestiranju zapadlih glavnice v prvi polovici leta Eurotower v drugi polovici leta uvedel znižanje za približno 7,5 milijarde evrov na mesec, dokler se reinvestiranje decembra ni popolnoma ustavilo.

Na prvih treh letošnjih sejah (25. januarja, 7. marca in 11. aprila) je frankfurtski Board zabeležil pozitivno približevanje inflacije ciljni vrednosti 2 %, vendar ni menil, da je treba zmanjšati raven zaostrovanja denarne politike. Svet je namreč ohranil tri referenčne obrestne mere na zgodovinsko visokih ravneh in potrdil glavno obrestno mero refinanciranja na 4,50 %, obrestno mero za depozite čez noč na 4,00 % in obrestno mero za posojila na 4,75 %.

Namesto tega je Svet ECB na seji o denarni politiki 6. junija 2024 sklenil, da bo po devetih mesecih nespremenjenih obrestnih mer začel sproščati kreditni krč, in napovedal znižanje vsake od treh referenčnih obrestnih mer za četrtno odstotne točke. Po premoru na naslednjem zasedanju 18. julija je Evropska centralna banka na naslednjih dveh zasedanjih, 12. septembra in 17. oktobra, ponovno posegla po znižanju obrestne mere za vloge čez noč za nadaljnjih 25 osnovnih točk. Odločitve so bile posledica potrditve upočasnjevanja inflacije v evroobmočju in prvih znakov upočasnjevanja gospodarske rasti. Znižanje obrestne mere za glavno refinanciranje in obrestne mere za dodatna posojila je bilo septembra večje, ker je 18. septembra 2024 začel veljati sklep Sveta ECB o zmanjšanju razlike med obrestno mero za glavno refinanciranje in obrestno mero za vloge čez noč pri centralni banki s 50 na 15 bazičnih točk. Od tega datuma so se torej stroški refinanciranja prek tedenskih in četrtletnih avkcij refinanciranja znižali, pri poslih, za katere je Frankfurt potrdil tudi režim polne dodelitve. Nazadnje je ECB na zasedanju o denarni politiki decembra 2024 sprejela odločitev o dodatnem znižanju obrestnih mer za 25 osnovnih točk, tako da je leto končala z glavno obrestno mero refinanciranja pri 3,15 %, obrestno mero za vloge čez noč pri 3,00 % in obrestno mero za dodatna posojila pri 3,40 %.

V okviru TLTRO-III so se v letu 2024 iztekle zadnje štiri avkcije v okviru programa. Od skupno 2.199 milijard evrov, izplačanih nasprotnim strankam bankam na območju v okviru navedenih poslov, je bilo torej v letu 2024 odplačanih zadnjih 392,26 milijard evrov .

V tujini je tudi Federal Reserve v drugi polovici leta 2024 počasi začel cikel sproščanja denarne politike. Potem ko je FED v prvi polovici leta ohranjal obrestne mere za zvezne sklade v razponu med 5,25 % in 5,50 %, je na zasedanju 18. septembra najprej znižal obrestne mere za 50 osnovnih točk, nato pa sta sledila dva ukrepa po 25 osnovnih točk, za katera se je odločil na zasedanjih novembra

in decembra 2024. Obrestne mere za zvezne sklade so se tako ob koncu leta gibale med 4,25 % in 4,50 %.

Glede na razliko v stopnji rasti med ameriškim in evropskim gospodarstvom je bilo stanje na trgu ob koncu leta takšno, da se je napovedovalo bolj postopno zniževanje obrestnih mer pri FED kot pri ECB. Ta dinamika se je pokazala tudi na valutnih trgih, saj se je dolar v zadnjih dveh mesecih leta močno okrepil v primerjavi z evrom. Na Forex trgu se je menjava EUR/USD v dvanajstih mesecih leta 2024 premaknila z 1,1050 na približno 1,04, kar pomeni jasno okrevanje ameriške valute v primerjavi z letom 2023.

Kar zadeva trg državnih obveznic, je bilo leto 2024 dvotirno: v prvi polovici leta je negotovost glede razvoja denarne politike potisnila donose navzgor z relativno nizkih vrednosti, doseženih decembra 2023. Faza zmerne rasti donosov je trajala do začetka poletja in dosegla vrh junija, ko je sovpadala z izidom splošnih volitev v Franciji.

V letu 2024 se je petletna krivulja Btp zvišala na več kot 3,60 % junija, nato pa je v začetku decembra padla na 2,60 %. Podobno je bilo gibanje na desetletni ravni, ki je v začetku julija doseglo najvišjo vrednost nad 4,10 %, nato pa se je decembra postopoma premaknilo na vrednost 3,20 %.

Padec donosnosti Btp v drugi polovici leta je spremljalo zmanjšanje razpona v primerjavi z nemškimi Bund. Razlika v 10-letnem obdobju je po avgustovskem vrhu pri 150 osnovnih točkah sledila trendu zniževanja, zaradi česar se je v začetku decembra znižala pod 110 osnovnih točk, kar je najnižja raven po novembru 2021. Dinamika je bila povezana tako s precejšnjim povpraševanjem po Btp z vse večjim vračanjem tujih vlagateljev kot s težavami obveznic Bund zaradi politične nestabilnosti.

Naklonjenost tveganju, ki je v drugi polovici leta spodbudila zmanjšanje kreditnih razponov na trgih obveznic, je tudi podlaga za večinoma pozitivne rezultate delniških trgov. Za rastjo delniških trgov stojita izginjanje strahu pred recesijo zaradi restriktivne denarne politike in pričakovanje znižanja obrestnih mer v drugi polovici leta.

Glavni ameriški delniški indeks je od začetka leta 2024 do konca novembra pokazal 26-odstotno pozitivno spremembo.

V skladu z gibanjem glavnih evropskih borznih trgov je glavni italijanski indeks po rasti v prvem četrtletju doživel vrsto padcev, ki jih je bilo mogoče pripisati delitvi dobičkov, zlasti v začetku avgusta, nakar se je v začetku decembra ponovno dvignil nad 34.500 točk. Med sektorji so bili najbolj uspešni bančni in energetske vrednostni papirji.

1.3 – Italijanski bančni sistem

Po podatkih ABI (Italijanskega bančnega združenja) so se neposredne vloge bank v Italiji leta 2024 na letni ravni povečale za 2,4 %, pri čemer je povečanje vlog komitentov spremljala rast vlog z obveznicami (+6,8 % na letni ravni). Povprečna obrestna mera bančnih vlog komitentov, ki je med letom dosegla najvišjo vrednost 1,27 %, je v zadnjem četrtletju padla na vrednosti tik pod ravnjo, zabeleženo decembra 2023 (1,17 %).

Na področju posojil je leto 2024 potrdilo trend upadanja posojil fizičnim osebam in nefinančnim poslovnim subjektom, ki je bil prisoten že v letu 2023, čeprav se je obseg upada v drugi polovici leta zmanjšal, tako da je decembra 2024 medletna sprememba znašala -1,0 %. Tehtana povprečna obrestna mera za skupna posojila fizičnim osebam in nefinančnim poslovnim subjektom je leto končala na ravni 4,45 %, kar je manj kot ob koncu leta 2023, pri čemer se je zlasti obrestna mera za nova posojila fizičnim osebam za nakup stanovanj znižala za več kot 100 osnovnih točk.

Kar zadeva kakovost posojil, se je čista nedonosna izpostavljenost nekoliko povečala, in sicer s 30,5 milijarde evrov decembra 2023 na 31,1 milijarde evrov novembra 2024, kar predstavlja 1,51 % vseh posojil.

1.4 – Poslovanje na področju zadružnega bančništva znotraj bančne dejavnosti¹

Proces koncentracije v kategoriji zadružnih kreditov se je nadaljeval tudi leta 2024, čeprav počasneje kot v prejšnjih letih. V zadnjem letu se je število ZKB, ki delujejo v naši državi, zmanjšalo za štiri.

Kljub postopku konsolidacije v teku je število poslovalnic ZKB ostalo skoraj nespremenjeno in število občin, v katerih so zadružne kreditne banke edina banka, se je znatno povečalo v primerjavi s prejšnjim letom.

Kar zadeva posredniške dejavnosti, je bruto kreditno poslovanje na letni ravni ostalo precej stabilno, v nasprotju z zmanjšanjem, ugotovljenim v industrijskem sektorju.

Posojila fizičnim osebam so se v dvanajstih mesecih še naprej znatno povečevala v primerjavi s stagnacijo, opaženo v povprečju v bančnem sistemu.

Vloge so se precej povečale, več kot v bančnem sektorju na splošno.

Obseg slabih kreditov se je med letom zmanjševal več kot trikrat hitreje kot v industrijskem sektorju.

Organiziranost

Decembra 2024 je bilo zadružnih kreditnih bank 218, kar je skromno zmanjšanje v primerjavi s koncem prejšnjega leta (-1,8 %).

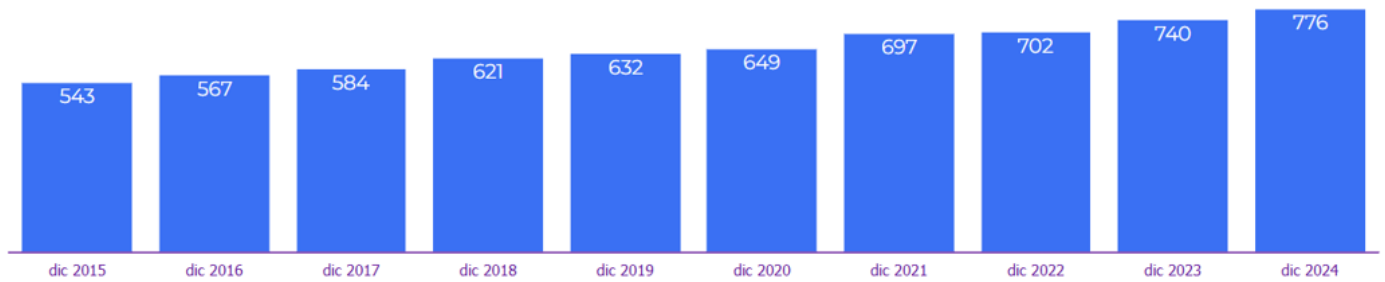
Poslovalnic ZKB je bilo 4.090 (+0,2 % na letni osnovi v primerjavi z -3,1 % pri komercialnih bankah).

Ob koncu leta 2024 so bile ZKB-podeželske hranilnice in posojilnice edini bančni ponudniki v 776 občinah, od katerih ima 82,3 % manj kot 5.000 prebivalcev, 15,3 % pa med 5.000 in 10.000 prebivalcev. Na teh lokacijah deluje 881 poslovalnic zadružnih kreditnih bank.

Ob koncu leta 2023 se je število občin, v katerih so ZKB delovale kot edini bančni posrednik, zmanjšalo za 36, in sicer na 740.

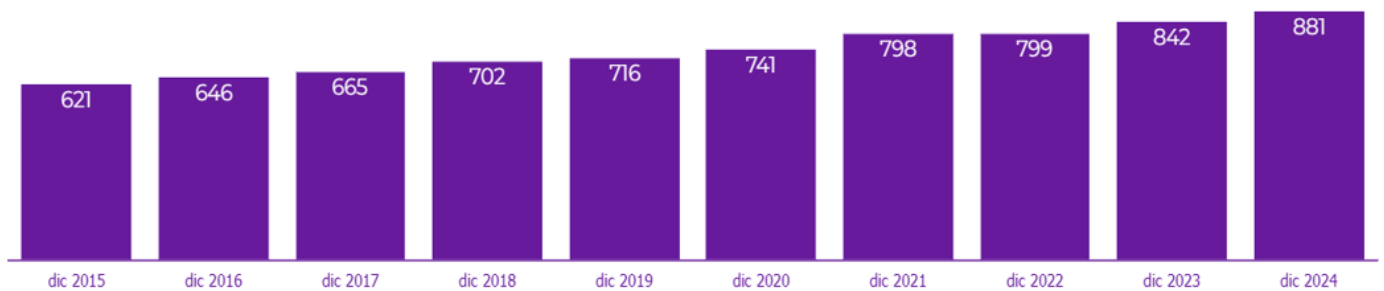
¹ Informacije, navedene na osnovi obdelave podatkov Banke Italije s strani Federcasse/povratne informacije BASTRA in Albo degli sportelli (Evidenca bančnih okenc).

Število občin, v katerih so ZKB edini bančni ponudnik

Vir: Banka Italije/Register poslovalnic

Število bančnih okenc ZKB v občinah, kjer predstavljajo edino banko

Vir: Banka Italije/Register poslovalnic

Število članov zadružnih kreditnih bank je septembra 2024 - zadnji razpoložljivi datum - doseglo 1.468.673 (+2,5 % glede na prejšnje leto). Pri članih brez glasovalne pravice je bila rast večja, in sicer za 3,0 % v dvanajstih mesecih.

Konec septembra 2024 so bili v zadružnih kreditnih bankah 29.303 zaposleni², kar predstavlja rahlo povečanje v primerjavi s koncem leta 2023 (+0,8 % na leto v primerjavi z -0,2 % za poslovne banke). Septembra so bile zaposlene 12.403 ženske (+2,3 % na letni ravni v primerjavi s stagnacijo v drugih bankah), ki so predstavljale 42,3 % vseh zaposlenih v zadružnih kreditnih bankah (41,9 % ob koncu leta 2023).

Razvoj posredniške dejavnosti

V gospodarskih razmerah, ki ostajajo negotove, je posredniška dejavnost zadružnih kreditnih bank omogočila doseganje boljših rezultatov, kot so bili doseženi v preostalem delu bančnega sektorja.

V zadnjih mesecih se je kreditno poslovanje ponovno začelo povečevati, tudi v delu, ki se nanaša na posojila podjetjem.

²Navedeni podatki so pridobljeni od Federcasse. Število zaposlenih s krajšim delovnim časom se običajno označi kot polovica dejanskega števila zaposlenih, z navedbo decimalnega števila (glej okrožnico Banke Italije 272).

Posojila fizičnim osebam so ohranila stalno pozitivno letno spremembo, tempo rasti pa je bil v primerjavi s celotnim sektorjem še posebej visok.

Kakovost odobrenih posojil se je med letom znatno izboljšala, razmerje med slabimi krediti in celotnim kreditnim poslovanjem pa je že ustaljeno boljše od povprečja v bančnem sistemu, in to na vseh področjih kreditiranja.

Pri vlogah je bila ugotovljena posebej pozitivna letna sprememba, višja od tiste, ki je bila zabeležena pri poslovnih bankah.

Kreditno poslovanje

Bruto plasirana sredstva so oktobra znašala 138,2 milijarde evrov, kar je več kot v preteklem obdobju. Na letni ravni je, kot že omenjeno, zabeležena pozitivna, čeprav zanemarljiva sprememba (+0,1 % proti -1,9 % ob koncu leta 2023) v primerjavi z zmanjšanjem, zabeleženim v panogi (-1,5 %).

Plasirana sredstva brez slabih kreditov so znašala 136,6 milijard evrov in so se ravno tako rahlo povečala na letni ravni: + 0,3 % (-1,4 % decembra 2023), v primerjavi z -1,5 %, kar je zabeležilo bančništvo kot celota.

Kar zadeva ciljne kreditne sektorje, so neto plasirana sredstva fizičnim osebam presegla 58,8 milijarde evrov in se na letni ravni znatno povečala: +2,1 % (+1,8 % ob koncu leta 2023) v primerjavi z +0,2 % v celotnem bančnem sistemu.

Plasirana sredstva fizičnim osebam so predstavljala 42,8 % vseh posojil zadružnih kreditnih bank (34,7 % v celotni bančni panogi).

Nadaljevalo se je znatno zmanjševanje neto posojil neprofitnim ustanovam: ob koncu oktobra je sprememba v primerjavi z letom prej znašala -7,3 % za zadružne kreditne banke v primerjavi z -8,9 % za bančni sektor.

Neto posojila gospodarskim subjektom so se na letni ravni zmanjšala (-1,6 %), čeprav se je zmanjšanje razpolovilo v primerjavi s tistim s konca leta 2023 (-3,2 %) in je še vedno precej manjše kot v celotni bančni panogi (-4,2 %).

Oktobrski podatki kažejo, da so se posojila mikro podjetjem s strani zadružnih kreditnih bank občutneje zmanjšala (-5,6 % v primerjavi z -7,1 % v industriji), medtem ko so se donosna posojila večjim podjetjem v dvanajstih mesecih ponovno povečala (+0,7 % v primerjavi z -3,4 % v industriji).

Po višini so posojila proizvodnemu sektorju brez oslabiljene komponente ob koncu prvih desetih mesecev leta 2024 znašala približno 74 milijard evrov in so v zadnjem obdobju skoraj nespremenjena. Medletna sprememba ostaja negativna (-1,8 % v primerjavi z -4,8 % decembra 2023), vendar je zmanjšanje nižje od tistega, zabeleženega za bančništvo na splošno (-4,2 %).

Delež ZKB na skupnem trgu posojil komitentom znaša v povprečju 8,1 %, kar je več kot prejšnje leto, in se je samo pri poslovnih subjektih povečal na 11,2 %, še veliko večji pa je v izbranih proizvodnih sektorjih in pri podjetjih z manj kot 20 zaposlenimi.

Podrobneje so posojila ZKB oktobra 2024 predstavljala:

- 23,3 % skupne vrednosti kreditiranja obrtnih podjetij,
- 24,4 % skupnih izplačanih sredstev za dejavnosti, povezane s turizmom,
- 23,8 % skupne vrednosti kreditov, izplačanih kmetijstvu,
- 15,1 % izplačil na področju gradbeništva in nepremičninske dejavnosti,
- 11,3 % kreditiranja trgovine.

Tržni deleži ZKB pri manjših poslovnih subjektih predstavljajo:

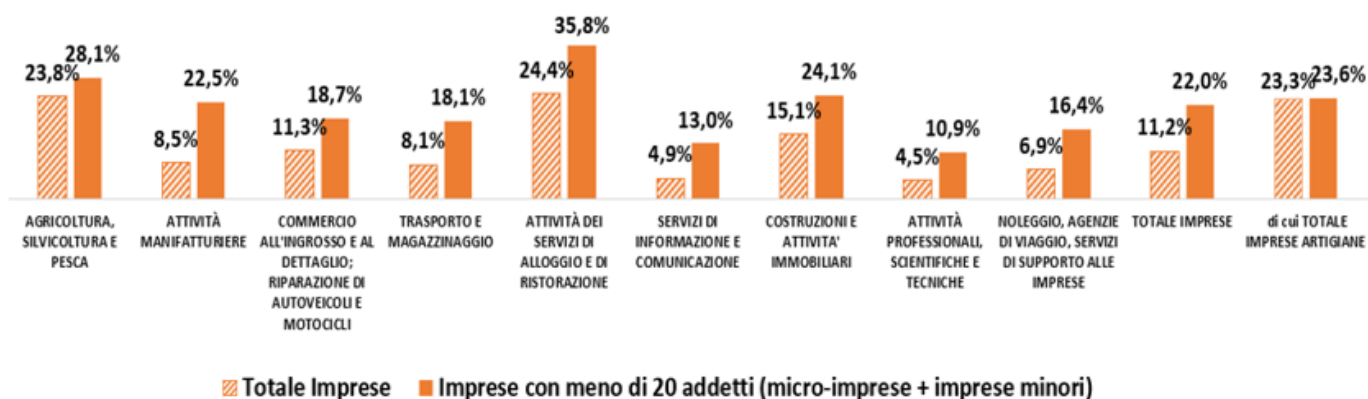
- 27,0 % kreditiranja podjetij s 6–20 zaposlenimi (mala podjetja),
- 19,2 % skupnih izplačanih sredstev malim in družinskim podjetjem (mikro podjetjem).

Kreditno poslovanje pri ZKB predstavlja:

- 15,6 % vseh kreditov, izdanih neprofitnim organizacijam (tretji sektor).
- 10,0 % vseh kreditov, ki jih je bančništvo izdalo gospodinjstvom.

Tržni deleži bruto kreditov ZKB-podeželskih posojilnic in hranilnic poslovnim subjektom po področjih namembnosti posojil

OKTOBER 2024

Vir: Banka Italije/Flowback BASTRA

Kakovost kreditnega portfelja

Kar zadeva kakovost terjatev, je razmerje med bruto nedonosno izpostavljenostjo in plasiranimi sredstvi ZKB ob koncu tretjega četrtletja 2024 znašalo 3,8 %, kar je manj kot pri prejšnjem ugotavljanju in prvič v skladu s povprečjem bančnega sektorja. Ob koncu prejšnjega leta je kazalnik znašal 4,0 %.

Podrobneje:

- delež slabih kreditov/plasiranih sredstev se je znižal na 1,2 % in je zdaj ustaljen in znatno nižji od podatka za bančništvo na splošno (1,8 %);
- delež verjetnih neplačil/plasiranih sredstev se je decembra 2023 z 2,5 % zmanjšal na 2,3 %, vendar ostaja še vedno višji od primerljivega deleža v bančnem sektorju (1,7 %);

- razmerje med zapadlimi posojili in plasiranimi sredstvi je ostalo nespremenjeno in je znašalo 0,3 %, medtem ko je za panogo znašalo 0,4 % (povečanje).

Glede na dinamiko so se vse komponente nedonosne izpostavljenosti medletno precej zmanjšale:

- bruto slabi krediti so se na letni ravni občutno zmanjšali, in sicer za trikrat toliko kot v celotnem bančnem sektorju;
- verjetna neplačila so se na letni ravni zmanjšala za 7,9 % (povprečje panoge -4,9 %);
- zapadle terjatve so se močno zmanjšale (-6,8 %) v primerjavi z rastjo, ki je bila zabeležena v celotnem bančnem sistemu (+28,7 %).

Delež slabih kreditov/plasiranih sredstev v ZKB je nižji od celotnega bančnega sistema v vseh kreditnih sektorjih in je še posebej zadovoljiv v zvezi s posojili, odobrenimi fizičnim osebam: 0,5 % v primerjavi z 1,5 % v bančništvu na splošno.

Sredi leta 2024 je delež slabih kreditov dosegel 88,6 %, delež kritja verjetnih neplačil pa 72,7 %. Oba količnika pokritosti sta pri bankah v tej kategoriji bistveno višja od povprečne vrednosti za bančni sistem (61,9 % oziroma 44,5 %).

Vloge

Kar zadeva zbiranje sredstev, so oktobra 2024 skupno zbrana sredstva (vloge banke in vloge komitentov) v ZKB znašala 218,1 milijarde evrov in so se v primerjavi z letom prej zmanjšala (-3,2% v primerjavi z -2,6% za bančni sistem kot celoto) zaradi stalnega odliva medbančnih vlog, zlasti za obveznosti do Eurosistema.

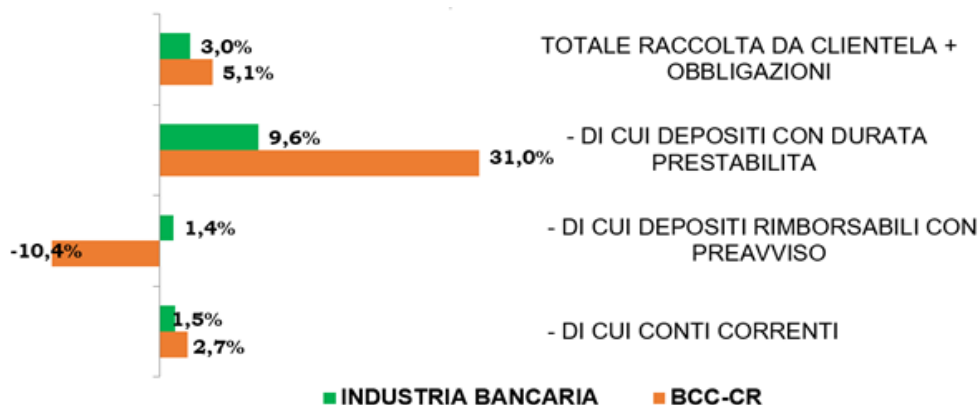
Na isti datum so vloge komitentov ZKB (vključno z obveznicami) na letni ravni močno narasle (+5,1 % v primerjavi z -0,3 %, zabeleženimi konec leta 2023), kar je bilo več kot v celotnem bančnem sistemu (+3,0 %).

Denarni agregat je oktobra presegel 199 milijard evrov. Delež ZKB na trgu vlog se je povečal na 8,5 % (decembra 2023 je znašal 8,3 %).

Podrobneje, vloge z dogovorjeno zapadlostjo in potrdila o depozitu so se znatno povečali (+31,0 % oziroma +28,6 % na letni ravni), transakcijski računi pa so se ponovno povečali (+2,7 %). Po drugi strani je bila zabeležena negativna letna stopnja pri obveznicah (-1,7 %).

Letna sprememba pri vlogah po posameznih oblikah

OKTOBER 2024

Vir: Federcasse, povzeto po Banka Italije/Flowback BASTRA

Premoženjsko stanje

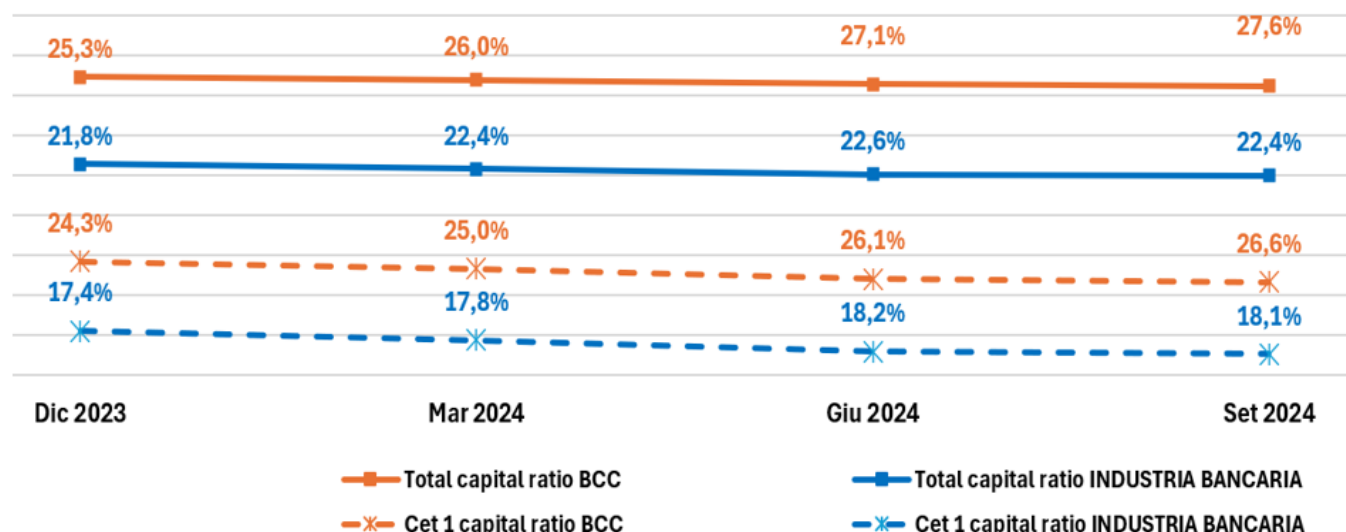
Kar zadeva kapital, se je agregat »kapital in rezerve« ZKB-podeželskih posojilnic in hranilnic oktobra 2024 povečal na 26 milijard evrov in se je na letni ravni močno povečal: +10,4 % v primerjavi s +7,5 % za bančni sektor.

Kapitalski količniki so bili ob koncu tretjega četrtletja 2024 bistveno boljši kot ob koncu leta 2023 in bistveno višji od povprečnih kapitalskih količnikov, zabeleženih v bančni panogi.

Podrobneje je Total Capital Ratio znašal 27,6 % (25,3 % decembra 2023 in 22,4 % v povprečju bančne panoge), Tier1 Ratio pa 26,7 % konec septembra 2024 (24,5 % konec prejšnjega leta in 19,8 % v panogi).

Končno je CET1 Ratio dosegel 26,6 %, kar predstavlja povečanje glede na 24,3 % konec leta 2023 oziroma 8,5 odstotnih točk več od vrednosti, zabeležene v bančnem sektorju.

Uspešnost količnikov kapitalske ustreznosti ZKB v primerjavi z bančnim sektorjem

Vir: Federcasse, povzeto po Banka Italije/usklajeni tokovi

Dohodkovni vidiki

Kar zadeva prihodke, podatki ob koncu tretjega četrtnetja leta 2024, pridobljeni iz usklajenega toka donosov FINREP Banke Italije, kažejo nadaljevanje znatne rasti neto prihodkov od obresti, ki je bila zabeležena v prejšnjem letu. Agregat je septembra 2024 presegel 5 milijard evrov (+6,2 % na letni ravni v primerjavi s +7,0 % za celotno panogo). Neto provizije v višini 1,5 milijarde evrov so se v primerjavi z enakim obdobjem leta 2023 nekoliko povečale (+0,4 % v primerjavi s +5,9 %, kolikor znaša povprečje bančnega sistema).

Kljub rasti administrativnih stroškov (+7,7 % v primerjavi s +5,2 % za povprečje sistema) je čisti dobiček, ki so ga ob koncu tretjega četrtnetja leta 2024 ustvarile ZKB, presegel 2,6 milijarde evrov (+8,9 % v dvanajstih mesecih v primerjavi s +14,8 % za panogo).

1.5 - Deželno gospodarstvo

Konjunktura na področju bančništva

V Deželi je prisotnih **8 zadružnih bank** in 220 okenc na področju zadružnega bančništva. Zadružne kreditne banke so prisotne v 121 občinah, od tega v 46 občinah predstavljajo edino banko.

V zadnjih 12 mesecih se je **gibanje kreditov, ki so jih izplačale** ZKB v Deželi, rahlo povečalo. Trajnostna rast vlog, tako neposrednih kot posrednih, se nadaljuje.

Bruto plasirana sredstva ZKB komitentom s stalnim prebivališčem v Deželi so septembra 2024 znašala 7 milijard evrov (+0,6 % na letni ravni v primerjavi z -4,4 % za bančni sektor) in so predstavljala 23,9 % tržni delež. V Deželi odobreni aktivni kreditni posli so znašali 6,9 milijard evrov za ZKB (+0,8 % na letni

ravni v primerjavi z -4,4 % v celotni bančni panogi). V tej kategoriji bank je zmerno narastel tudi delež srednje- do dolgoročnih donosnih posojil: +0,6 % (-2,7 % za celotno panogo).

IMPIEGHI LORDI A CLIENTELA

BCC

Valori espressi in migliaia di euro

	TOTALE IMPIEGHI LORDI	di cui IMPIEGHI VIVI:		SOFFERENZE
		a breve termine	a medio/lungo termine	
SETTEMBRE/2023	6.968.563	650.100	6.238.182	80.282
OTTOBRE/2023	6.979.177	651.249	6.249.211	78.717
NOVEMBRE/2023	6.992.867	660.312	6.254.739	77.817
DICEMBRE/2023	6.977.852	628.672	6.278.633	70.547
GENNAIO/2024	7.007.873	686.232	6.250.909	70.732
FEBBRAIO/2024	6.994.019	683.093	6.239.230	71.696
MARZO/2024	6.961.183	659.093	6.229.777	72.312
APRILE/2024	6.968.979	679.313	6.216.771	72.895
MAGGIO/2024	6.967.752	643.676	6.249.210	74.865
GIUGNO/2024	6.954.559	630.546	6.251.245	72.768
LUGLIO/2024	7.019.368	685.112	6.260.440	73.816
AGOSTO/2024	6.969.606	631.728	6.264.740	73.137
SETTEMBRE/2024	7.013.003	663.191	6.276.998	72.815

INDUSTRIA BANCARIA

Valori espressi in migliaia di euro

	TOTALE IMPIEGHI LORDI	di cui IMPIEGHI VIVI:		SOFFERENZE
		a breve termine	a medio/lungo termine	
SETTEMBRE/2023	30.681.508	3.659.462	26.617.296	404.750
OTTOBRE/2023	31.318.223	3.615.953	27.303.216	399.053
NOVEMBRE/2023	31.058.475	3.646.356	27.003.318	408.802
DICEMBRE/2023	30.726.880	3.431.743	26.933.806	361.330
GENNAIO/2024	30.520.409	3.398.896	26.757.148	364.365
FEBBRAIO/2024	30.433.252	3.005.668	27.055.854	371.730
MARZO/2024	30.134.714	3.106.533	26.652.434	375.747
APRILE/2024	30.109.488	3.134.713	26.599.242	375.533
MAGGIO/2024	30.104.544	3.183.301	26.549.065	372.178
GIUGNO/2024	29.962.701	3.194.929	26.387.809	379.963
LUGLIO/2024	29.759.340	3.241.417	26.140.287	377.636
AGOSTO/2024	29.565.368	3.120.420	26.072.975	371.973
SETTEMBRE/2024	29.317.505	3.035.905	25.905.728	375.873

Po namembnosti posojil so v tretjem trimesečju bruto plasirana sredstva fizičnim osebam, ki so jih izplačale ZKB, presegla 3,7 milijard evrov (+3,4 % na letni ravni v primerjavi z -0,2 % za bančni sektor). Brez upoštevanja slabih kreditov je sprememba enaka.

Bruto posojila, ki so jih banke te kategorije izplačale celotni bančni panogi, so znašala 3,1 milijarde, kar je 2,2 % manj na letni ravni (v primerjavi z -9 % za bančni sektor); brez upoštevanja slabih kreditov je bila sprememba za ZKB -2,1 % (-8,9 % za bančni sistem kot celoto). Zmanjšanje je značilno za vse vrste posojil, ki so jih ZKB odobrile različnim sektorjem dejavnosti: bruto posojila gospodarskim subjektom s 5 do 20 zaposlenimi so se na letni ravni zmanjšala za 5,8 % (-9,5 % za celotno bančno panogo), posojila mikro podjetjem so se na letni ravni zmanjšala za 3,9 % (-9,3 % za bančno panogo), bruto posojila gospodarskim subjektom z več kot 20 zaposlenimi pa za 1,2 % (-8,9 % za celotno bančno panogo).

Pri ZKB so posojila mikro podjetjem (< 5 zaposlenih) in malim podjetjem (5-20 zaposlenih) septembra 2024 predstavljala 30,6 % vseh posojil gospodarskim subjektom (v primerjavi s 16,8 % v bančništvu na splošno).

Delež ZKB na trgu posojil za komitente v Deželi je znašal 23,9 %; za gospodinjstva se je povečal na 30 % za fizične osebe in na 44,6 % za mikro podjetja.

IMPIEGHI LORDI A CLIENTELA: QUOTE DI MERCATO BCC

	TOTALE CLIENTELA	di cui:			
		FAMIGLIE CONSUMATRICI	MICROIMPRESE	IMPRESE 5-20 ADD.	IMPRESE >20 ADD.
SETTEMBRE/2023	22,7%	29,0%	42,1%	40,9%	18,1%
DICEMBRE/2023	22,7%	29,5%	42,5%	41,5%	17,7%
MARZO/2024	23,1%	29,7%	43,0%	42,1%	18,4%
GIUGNO/2024	23,2%	29,8%	44,1%	42,2%	18,5%
SETTEMBRE/2024	23,9%	30,0%	44,6%	42,6%	19,7%

Fonte: Elaborazione Federcasse su dati B.I. - Flusso di ritorno BASTRA

Kar zadeva **kakovost odobrenih posojil**, so bruto nedonosne izpostavljenosti ZKB znašale 205 milijonov evrov in so se na letni ravni zmanjšale: za -3,3 % (manj kot v bančnem sektorju, kjer znaša -17,7 %). Bruto slabi krediti, ki so pri ZKB znašali 72 milijonov evrov in so predstavljali 35 % vseh slabih kreditov, se zmanjšujejo od septembra 2023: -9,3 % (-7,1 % za bančni sistem).

BCC

FINANZIAMENTI DETERIORATI (Valori espressi in migliaia di euro)

	TOTALE	COMPOSIZIONE CREDITI DETERIORATI			DI CUI: DET. OGGETTO DI CONCESSIONI
		SOFFERENZE	INADEMPIENZE PROBABILI	SCADUTI DET.	
SETTEMBRE/2023	212.761	80.282	120.023	12.456	75.054
DICEMBRE/2023	203.293	70.547	123.815	8.931	81.244
MARZO/2024	200.821	72.312	121.371	7.138	84.231
GIUGNO/2024	199.377	72.768	116.338	10.272	80.167
SETTEMBRE/2024	205.832	72.815	114.308	18.709	78.465

Pri **vlogah** komitentov njihovi depoziti v zadružnih kreditnih bankah presegajo 9,2 milijard evrov in izkazujejo povečanje v dvanajstih mesecih: +4,3 % v primerjavi s +2,9 %, kolikor znaša povprečje v deželnem bančnem sektorju. Najbolj likvidni sestavni del, ki ga predstavljajo transakcijski računi, je zabeležil manjše povečanje: +1,8 % (+2,3 % za bančni sistem).

Delež ZKB na trgu vlog komitentov v deželi znaša 22,9 % in se v zadnjem letu povečuje, samo pri vlogah na transakcijskih računih pa se je povečal na 27,2 %.

Posredne vloge zadružnih kreditnih bank v deželi dosegajo skoraj 2 milijardi evrov, kar pomeni 1,3-odstotni tržni delež. V primerjavi s prejšnjim letom se je močno povečal: +21,5 % (+1,8 % za deželni bančni sektor). Velik del agregata pri ZKB predstavljajo vrednostni papirji v hrambi: 1,9 milijarde evrov in so se v dvanajstih mesecih prav tako močno povečali (+21,7 % v primerjavi z -21,8 % v povprečju deželne bančne panoge).

1.6 Bilanca skladnosti Vpliv zadružnega bančništva v Italiji

Bančno zadružništvo že več kot 141 let prispeva k razvoju in vzpostavitvi splošnega blagostanja v državi. Odziva se na potrebe ljudi, podjetij in skupnosti.

Pri tem se poslužuje modela prevladujoče vzajemnosti, ki dodaja vrednost in zagotavlja pluralnost v gospodarskem in družbenem kontekstu, v katerem so danes kolektivne organizacije civilne družbe tiste, od katerih se pričakuje, da bodo znale tolmačiti in ustvarjati trajnostne in v prihodnost usmerjene rešitve kot odziv na bistvene spremembe našega časa: okoljske, družbene, digitalne, delovne in demografske.

Bilanca skladnosti 2024 "L'impronta del Credito Cooperativo sull'Italia" (Odtis zadružnega bančništva v Italiji), ki jo je pripravila Federkasse, prikazuje rezultate in ukrepe zelo izvirnega regulativnega in statutarnega poslanstva ZKB, ki je povzeto v 2. členu statuta naše ZKB, ta pa je enak pri še 218 italijanskih ZKB.

L'ARTICOLO 2 DELLO STATUTO DELLE BCC-CR

Nello Statuto di tutte le BCC-CR italiane, l'art. 2 indica gli obiettivi e le finalità imprenditoriali tipiche delle banche mutualistiche di comunità.

"Nell'esercizio della sua attività, la Società si ispira ai principi dell'insegnamento sociale cristiano ed ai principi della mutualità senza fini di speculazione privata. Essa ha lo scopo di favorire i soci e gli appartenenti alle comunità locali nelle operazioni e nei servizi di banca, perseguendo il **miglioramento delle condizioni morali, culturali ed economiche** degli stessi, e promuovendo lo **sviluppo della cooperazione e l'educazione al risparmio** ed alla **previdenza** nonché la **coesione sociale** e la **crescita responsabile e sostenibile** del territorio nel quale opera. La Società si distingue per il proprio orientamento sociale e per la scelta di costruire il **bene comune**. È altresì impegnata ad agire in coerenza con la *Carta dei Valori del Credito Cooperativo* e a rendere effettive forme adeguate di democrazia economico-finanziaria e lo scambio mutualistico tra i soci".

Articolo 2 dello Statuto-tipo delle Banche di Credito Cooperativo, Casse Rurali e Casse Raiffeisen in vigore dal 2005

ALMENO 4 DEGLI OBIETTIVI DELL'AGENDA ONU 2030 SONO PRESENTI DA DIVERSI DECENNI NELL'ART. 2.

1

3

8

10

12

13

ZKB so nosilke oblik financiranja, ki ga lahko opredelimo kot geokrožno, civilno in povezano z odnosi, saj reinvestirajo prihranke - spreminjajo jih v posojila - na istem območju, kjer so zbrani, v korist tistih, ki živijo in delajo v skupnosti.

Septembra 2024 je bilo v povprečju 71 % prihrankov, ki so jih zbrale italijanske ZKB, pretvorjenih v posojila za realno gospodarstvo v skupnostih.

1.7. Obeti

Nekaj več kot trideset let je minilo od začetka veljavnosti Enotnega besedila predpisov s področja bančništva, s čimer so vzajemne banke dejansko postale "polnoletne".

Od leta 1994 se je vloga ZKB povečala, saj ustvarjajo pozitivne zunanje učinke za stranke in svoj prostor, kot je bilo dokazano z neodvisnimi raziskavami.

Prisotnost ZKB je včasih povezana z znatnim povečanjem dohodka, zaposlenosti in števila podjetij v občinah, kjer so ustanovljene. Bližina in lokalno znanje omogočata MSP boljši dostop do posojil, zlasti v času krize in negotovosti. Navedeno velja kljub temu, da komitenti vse pogosteje uporabljajo digitalne bančne storitve.

Poglobljeno poznavanje prostora in odnosov med banko, članom in komitentom, ki skupaj predstavljajo osnovo za ohranjanje ustrezne konkurenčne sposobnosti na upoštevni trgih, je treba še naprej krepiti.

“Pametna ukoreninjenost” je predpogoj, da lahko nudimo storitve in produkte, ki učinkovito zadovoljujejo potrebe fizičnih oseb in mikro, malih in srednje velikih podjetij. Tovrstno znanje, ki ga je treba znati pretvoriti v sposobnost nujenja storitev, bo še naprej imelo strateško vrednost.

Zato lokalnega značaja zadružnih bank, ki je poleg tega prečna referenca za vse predpise v zvezi s to panogo (vključno s tistimi za zadružne bančne skupine), ne gre zmanjševati ali izgubljati zaradi nagibanja k politikam koncentracije, ki presegajo potrebo po racionalizaciji ali učinkoviti zaščiti trga.

Zadružno bančništvo odločno poziva zakonodajalce in regulatorje, da mora trg spoštovati in ohranjati biotsko raznovrstnost raznih oblik podjetij, modelov in velikosti posrednikov. Hkrati naj zadružno bančništvo pri sebi ohranja enako biotsko raznovrstnost. To pa zato, ker sta številčnost in razlika v velikosti ZKB potreba in varovalo za vzajemni bančni sistem in vse njegove sestavne dele.

Novi evropski zakonodajni organ je nedavno začel delovati v zapletenem geopolitičnem in s tem tudi gospodarskem scenariju. Kot je bilo poudarjeno tudi v poročilih Lette in Draghija, Evropa potrebuje nov impulz, zagon in novo vizijo. V tem kontekstu se dogajajo pomembne stvari tudi za zadružne banke.

Poleg poenostavitve (Evropska komisija si je že v prejšnjem parlamentarnem mandatu zastavila cilj zmanjšati upravno in birokratsko breme predpisov za vsaj 20 %) ostaja osrednjega pomena vprašanje ustreznosti in sorazmernosti. Deset let po vzpostavitvi bančne unije bo mogoče izdelati "oceno", s katero se bodo ocenili in valorizirali številni pozitivni rezultati, pa tudi ugotovile možnosti za izboljšave v smeri konkretizacije zgoraj omenjenih načel ustreznosti in sorazmernosti.

1.8 - Prizadevanja za doseganje statutarne ciljev in razvoj zadružništva

Preden predstavimo poslovne vidike upravljanja družbe, so v skladu z 2545. členom Civilnega zakonika v nadaljevanju opisana »načela, ki smo jih upoštevali pri upravljanju družbe za uresničevanje vzajemnega namena«, določena tudi z 2. členom Zakona št. 59/92.

Z 2. členom Zakona št. 59/92 in z 2545. členom Civilnega zakonika je določeno, da »mora v zadrugah in njihovih konzorcijih letno poročilo ... opredeliti načela, ki se uporabljajo pri upravljanju družbe za namen uresničevanja vzajemnega cilja«.

Zlasti bi omenili naslednje aktivnosti:

Povezanost s članstvom in pripadniki lokalne skupnosti

Gre za pobude in dejavnosti, namenjene pridobivanju novih članov in izboljševanju poslovanja z njimi z obveščanjem o življenju družbe, s kulturnega vidika pa o izboljševanju pogojev glede ozaveščenosti ter kulturnih in gospodarskih pogojev, tudi z vzgojo o varčevanju in socialnem varstvu.

Sodelovanje članov smo spodbudili na tri različne, vendar komplementarne načine: s širjenjem informacij, spodbujanjem udeležbe in promocijo bančnih in drugih aktivnosti.

Banka v skladu s predpisi in statutom daje prednost članom zadružnikom bank članic in članom lokalnih skupnosti pri poslovanju in bančnih storitvah ter si prizadeva izboljšati njihove etične, kulturne in ekonomske pogoje ter spodbuja razvoj zadružništva, vzgojo k varčevanju in previdnosti ter socialno kohezijo in odgovorno ter trajnostno rast prostora, v katerem skupina posluje.

- OBČNI ZBOR:

Redni občni zbor je potekal v prisotnosti velikega števila članov. Drugi sklic je potekal 12. maja 2024 v Trzinu (GO). Osebnostno se ga je udeležilo 308 članov, 99 pa preko pooblaščenca. Kot običajno je bil organiziran prevoz iz Gorice in Opčin, ki je starejšim članom ali tistim, ki nimajo avtomobila, olajšal udeležbo. Na občnem zboru smo našim članom namenili posebno darilo v skladu z vrednotami zadružnega bančništva: bližino in podporo prostoru, in sicer kvadratno leseno rezalno desko, ki spominja na naš logotip. Izdelalo jo je lokalno podjetje iz značilnega kraškega hrasta, ki tako kot kvadrat simbolizira moč, stabilnost in vzdržljivost. Izdelek je pakiran v reciklirano bombažno vrečko, ki jo je mogoče ponovno uporabiti, zato je tudi okolju prijazen. Po dogodku so se udeleženci lahko okrepčali v sosednji restavraciji.

- - ŠTIPENDIJE:

Banka je tudi v letu 2024 razpisala tradicionalni natečaj za dodelitev štipendij članom in njihovim otrokom iz Trsta in Gorice, ki so se v šolskem letu 2022/2023 posebej odlikovali. Študijske nagrade so bile podeljene na občnem zboru. Podelitev nagrad je vodil naš član Evgen Ban, režijo pa je prevzel naš član Antonio Giacomini. Upravni odbor je tudi za obravnavano leto predvidel večje število štipendij in jih dodelil dijakom/študentom, ki so izpolnjevali razpisne pogoje. Štipendijo je prejelo 66 štipendistov, ki jih je občinstvo nagradilo z dolgim aplavzom.

ZKB je v sodelovanju s Confcooperative, deželnim združenjem zadružnih kreditnih bank, podeželskih in obrtnih hranilnic, Zadružnimi bankami FJK in drugimi zadružnimi kreditnimi bankami v deželi razpisala tudi štipendijo "Skupaj v Evropi", ki obsega šestmesečni projekt izobraževanja in usposabljanja pri bruseljskem zavodu za zaposlovanje Dežele Furlanije-Juljske krajine.

- - OSTALI PROJEKTI IN RAZNA SREČANJA:

Pri ZKB posvečamo veliko pozornosti mladim in šolam z raznimi pobudami. Pomembno je tudi, da vzgajamo mlade k varčevanju in pravilnemu odnosu do denarja. Ob **svetovnem dnevu varčevanja** je bilo nagrajenih 67 mladih iz Pokrajin Trst in Gorica. Učencem in dijakom, ki so v šolskem letu 2023/2024 z odliko zaključili šolanje v slovenskih in italijanskih osnovnih in srednjih šolah, smo podelili priznanja za njihovo prizadevnost in uspeh. Letošnja izdaja je imela poseben pomen, saj smo praznovali stoletnico svetovnega dneva varčevanja. Ta obletnica je bila priložnost, da poudarimo pomen kulture varčevanja in ozavestimo mlajšo generacijo o odgovornem ravnanju z ekonomskimi

sredstvi za doseganje prihodnjih ciljev in uresničevanje sanj. Na večeru je nastopil komik Flavio Furian, ki je občinstvo zabaval s smešnimi imitacijami znanih osebnosti in ga s pomočjo humorja spodbudil k razmišljanju o pomenu varčevanja. Večer je bil še bolj čaroben zaradi sodelovanja slovenske glasbene skupine Boom.

V mesecu novembru, ki je bil posvečen **finančnemu izobraževanju**, je ZKB organizirala številne pobude in projekte, namenjene mladim. Ti vključujejo ogled bank za osnovnošolske razrede in programe finančnega izobraževanja, kot je projekt ZKB učilnica za višje srednje šole. Ti dogodki so zasnovani z enim samim ciljem: ozavestiti mlade o odgovornem ravnanju z denarjem in poudariti pomen majhnih prihrankov kot osnove za trdnejšo in mirnejšo prihodnost.

»ZKB V RAZREDU« je naš projekt ekonomskega in finančnega opismenjevanja in finančne vzgoje za dijake višjih srednjih šol. Po uspehu pobude v prejšnjih letih smo se odločili, da jo bomo leta 2024 ponovno predlagali v enaki obliki. V razstavnici dvorane banke na Opčinah sta potekali dve izdaji: ena spomladi in druga novembra. Državni tehniški zavod Žiga Zois je letos prvič sodeloval na teh dopoldanskih izobraževanjih. Naslednje srečanje je potekalo maja na Naravoslovnem liceju Franceta Prešerna, kjer so se dijaki udeležili predavanja o financah in predstavitve skupine mladih članov ZKB MLADI.

ZKB je v sodelovanju z ZŠSDI - Zvezo slovenskih športnih društev v Italiji podelila tudi nagrade 23 mladim, ki so se izkazali tako na študijskem kot športnem področju. Podelitev "**Nagrade za šolo in šport**" je potekala novembra v prostorih kulturnega društva Kremenjak v Jamljah.

• IZLETI ZA ČLANE

ZKB je septembra v sodelovanju z ASD SK Devin, ki je pred kratkim praznoval 50. obletnico delovanja, organizirala drugi pohod članov. Dogodek je požel veliko zanimanja, saj se ga je udeležilo kar 180 članov in članic banke, ki so prehodili 11 km dolgo pot od Opčin do Križa. Pot je udeležence skozi gozd in čez Selivec vodila do Marijinega svetišča na Vejni, nato skozi Prosek, na vrh Svetega Primoža in do Ribiškega muzeja v Križu. Muzej je bil odprt leta 2016, v njem pa lahko spoznamo zgodovino in ribiško tradicijo slovenskega prebivalstva, ki se je ob obali med Trstom in izlivom reke Timave naselilo pred več kot tisoč leti. Na cilju smo, po skoraj štirih urah hoje, udeležence pričakali s kosilom z ribjimi specialitetami.

• KONCERTI

Januarja je ZKB Trst in Gorica kot sponzor glasbenega koncerta "United Together", ki je potekal v gledališču Teatro Rossetti v Trstu, članom zagotovil 100 vstopnic. Na dogodku je nastopil Evropski mladinski simfonični orkester ESYO (European Spirit of Youth Orchestra), ki ga sestavlja 70 mladih glasbenikov iz 23 držav. Mladi glasbeniki so pod umetniškim vodstvom maestra Igorja Corettija Kureta izvajali skladbe Beethovna, Bellinija, Borodina in Dvořaka.

Poleg tega smo ob koncu lanskega leta v sodelovanju s Slovenskim stalnim gledališčem v Trstu in Kulturnim domom v Gorici članom ponudili brezplačne vstopnice za dva božična koncerta po izbiri:

koncert "Glasbeno voščilo 2025" mladinske gospel skupine Freevoices iz Koprivnega, ki je potekal v Kulturnem domu v Gorici v četrtek, 26. decembra, in veliki božični koncert "Praznično doživetje" v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu.

- - NEPREMIČNINE, KI SO BREZPLAČNO NA VOLJO SKUPNOSTI:

Banka je še naprej omogočala uporabo prostorov mladim članom v Ulici Molino a Vento. Prostore naše nekdanje podružnice na podlagi pogodbe o brezplačni rabi zasedata združenje MITTELAB APS in DM+ Društvo mladih Slovencev v Italiji.

Poleg tega je bil del prostorov v prvem nadstropju poslovalnice v Nabrežini odstopljen v brezplačno rabo združenju O.d.V. - Prostovoljni skupini in civilni zaščiti Nacionalnega združenja državne policije - Trst.

Dolgo neuporabljene prostore stavbe v Doberdobu, v kateri so včasih potekali sestanki ZKB Doberdob in Sovodnje, je prostovoljno združenje krvodajalcev Fidas Isontina Odv - ZPK Fidas Gorica - sekcija Doberdob dobilo v brezplačno uporabo za svoj novi operativni sedež.

Tekom leta je banka lokalnim združenjem/društvom ponovno omogočila brezplačno uporabo svojih dveh konferenčnih dvoran: razstavne dvorane na sedežu banke na Opčinah in konferenčne dvorane v poslovalnici v Sovodnjah, poleg male sejne sobe v poslovalnici v Nabrežini. S tem je banka omogočila izvedbo 148 dogodkov in sicer srečanj, izobraževanj, razstav in drugih pobud, ki so dejavno prispevale k družbenemu življenju na tem območju.

- Skupina ZKB MLADI:

Skupina ZKB Mladi je nastala decembra 2016 z namenom, da podpira banko pri razvoju segmenta članov, mlajših od 35 let, ter pri širitvi in pomladitvi članstva.

Leta 2024 se je skupina večkrat sestala in izvedla naslednje načrtovane dejavnosti:

- dejavnosti so se začele januarja: v sodelovanju s Slovikom je bil v okviru Forum mladih organiziran **večer o čustveni inteligenci** s predavateljico Matejo Milost;
- organizacija dopoldneva za spodbujanje **krvodajalstva med mladimi** v sodelovanju z Združenjem krvodajalcev. V bližini naše poslovalnice je bil parkiran krvodajalski avto, v katerem je več mladih članov prvič darovalo kri;
- organizacija dogodka na **temo armokromije** za mlade članice 8. marca. Predavala je Helena Pertot;
- sodelovanje pri projektu **"ZKB V RAZREDU"** za srednješolce - seznaništev s skupino mladih članov in njenimi pobudami;
- Organizacija dogodka v povezavi s pobudo **M'illumino di meno: Nočni sprehod** na Kokoš v sodelovanju z društvom Antares in članom Davidom Kraljem;

- organizacija dogodka **Aperibanking**: potekal je na slikoviti lokaciji ob morju v novem objektu Yacht Club Čupa v Sesljanu. Program je vključeval odprtje razstave podvodnih fotografij fotografa Petra Ažmana, aperitiv s pogostitvijo, ki so ga pripravili mladi gostinci šole Ad Formandum, in glasbeno zabavo s članom Matijo Kraljem in skupino Jade Daniels. Večer so udeleženci na družbenih medijih zelo pohvalili;
- organizacija okrogle mize o **podjetništvu** s Slovikom v septembru;
- sodelovanje na Barcolani 56 z dogodkom **Aperibarcolana** na stojnici ZŠDI z aperitivom in glasbenim vložkom pevke Martine Žerjal;
- poleg navedenega so bili mladi člani v času Barcolane povabljeni na **krajšo vožnjo z jadrnico** po Tržaškem zalivu, ki jo je spremljala degustacija lokalnih dobrot. Pobudo smo promovirali skupaj z društvi in organizacijami SDGZ, Kmečke zveze, Društva Prosekar, Ad Formandum in YC Čupa, s katerimi delimo iste vrednote, kot sta podpora lokalnemu okolju in trajnostni razvoj;
- sodelovanje na "**14. Forumu mladih članov ZKB**", ki je potekal v Bergamu in Bresci, na katerem je sodelovalo pet mladih članov ZKB;
- aktivnosti skupine so se zaključile novembra z večerom za vse skupine mladih članov v FJK in zaključno prireditvijo skupine ob koncu leta z obiskom vinske kleti Podversic in družabno večerjo;
- dejavnosti skupine so bile predstavljene tudi na **občnem zboru**;

- - SPLETNA STRAN:

Na spletni strani banke **www.zkb.it** lahko člani spoznajo novosti iz sveta zadružnih bank ter s predlogi, ki so jim namenjeni. Na spletni strani imajo člani na voljo tudi posebne strani, kjer lahko najdejo vse dokumente in informacije, ki jih veljavna zakonodaja zahteva za letni občni zbor.

Povezava z lokalnim gospodarstvom in prizadevanja za njegov razvoj

Izvedena z dokončanjem aktivnosti zbiranja prihrankov, kreditiranja in nudenja bančnih storitev, zlasti v dobro in v korist članov, pa tudi vseh delov lokalnega gospodarstva (gospodinjstev, malih in srednjih podjetij). Tem je banka namenila posebno pozornost in jim preko osebnega svetovanja nudila najbolj ugodne pogoje. To je bil vezni člen z lokalnim gospodarstvom in dokaz naših prizadevanj za gospodarski razvoj.

Poleg tega je ZKB organizirala izobraževanja, ki so ključna za rast podjetij in gradnjo močnejše skupne prihodnosti. Omeniti velja tudi izobraževanje za podjetniške finance, ki ga organiziramo v sodelovanju s poslovno šolo This is Banking & Finance.

Aprila je banka v hotelu Savoia Palace v Trstu organizirala srečanje za člane in komitente z naslovom "Naložbe v hitro spreminjajočem se svetu: trajnost kot osnova uspešne naložbe", na katerem sta spregovorila Gianluca Filippi - vodja službe za poslovne subjekte, finance in bančno zavarovalništvo pri Cassa Centrale Banca, in Marzio Gussago - direktor prodaje pri Pictet.

Kljub splošnim težavam, je banka, ob sklicevanju na ustanovna načela iz 2. člena svojega statuta, vztrajno vzdrževala povezavo z lokalno skupnostjo, ki se odraža s številnimi pobudami na našem ozemlju in financiranjem mnogih dobrodelnih dejavnosti ter sponzoriranjem vrste dogodkov s področja zdravstva, kulture, izobraževanja, socialne solidarnosti in vere ter športa, še posebej rekreacije in mladinskega športa. Banka je podpirala tudi dogodke in projekte, ki so obeleževali bogato kulturo in tradicijo naše skupnosti ter to skupnost bogatijo. Te dobrodelne in javnokoristne pobude so namenjene celotnemu prostoru in ustvarjanju priložnosti za sodelovanje. Hkrati navedene pobude predstavljajo konkretno pomoč za številne javne in zasebne organizacije ter združenja za socialni razvoj prostora.

Spodnja preglednica izkazuje sredstva, ki smo jih iz naslova donacije oziroma sponzorstva namenili raznim pobudam na Tržaškem in Goriškem:

Categoria	2023		2024	
	Importo	%	Importo	%
Attività socio-assistenziale	92.878	24,8%	17.335	4,9%
Cultura, attività di formazione e ricerca	128.560	34,3%	149.938	42,4%
Promozione del territorio e delle realtà economiche	15.738	4,2%	23.052	6,5%
Sport, tempo libero e aggregazione	137.713	36,7%	162.925	46,1%
Fondazioni	-	0,0%	-	0,0%
Totale	374.889	100,0%	353.250	100,0%

Kot zadružna kreditna banka je naše poslanstvo podpirati prostor, v katerem poslujemo, z dejavnim sodelovanjem pri njegovi krepitvi in razvoju. Naša banka želi delovati v prid vseh, kar pomeni, da znamo prisluhniti potrebam skupnosti, z njo sodelovati in si prizadevati za njeno blaginjo.

Prisotnost in aktivnost na tem območju sta del naše zaveze, da bomo podpirali lokalni razvoj in spodbujali vire naše skupnosti. Zato ZKB še naprej **vlaga v promocijo, podpira odličnosti naše dežele** s predstavljanjem lokalnih proizvodov, od kmetov do kraških gostincev in vinogradnikov, ter podpira dogodke, kot so Terranum, Malvazija v Pristanu in vsakoletno srečanje z najbolj znano avtohtono sorto grozdja na tržaškem, goriškem in slovenskem Krasu: Morje in vitovska. Skupaj z različnimi partnerji in združenjem SeaYou smo našo odličnost promovirali tudi na Barcolani, ki je eden najbolj pričakovanih dogodkov v naši deželi.

Banka je sodelovala tudi na vseh dogodkih, ki so jih promovirali lokalni gospodarski subjekti in javne ustanove, da bi spodbudili **in oživili lokalno trgovino**, na primer na Opčinah, v Nabrežini in drugod. Za ZKB je pomembno, da se poveže z različnimi javnimi in zasebnimi partnerji, da bi prinesla dodano vrednost tistim, ki bogatijo to območje, in povečala tukajšnje turistične, kulturne, kulinarične in vinske kakovosti.

Valorizacija jezika in kulture tega prostora za našo ZKB ni le dolžnost, temveč predvsem poslanstvo. Zato sodelujemo s Slovenskim raziskovalnim inštitutom SLORI, da bi izboljšali uporabo slovenščine v bančništvu in širše. Po objavi glosarja bančne terminologije v letu 2023 smo pripravili **jezikovni priročnik za slovenski jezik**, ki je zdaj na voljo vsem uporabnikom. Priročnik vsebuje primere pravilne rabe jezika v poslovnem okolju in nasvete za učinkovitejše sporazumevanje.

Novembra je našo banko obiskal minister za gospodarstvo, turizem in šport Republike Slovenije **Matjaž Han**. Na srečanju so mu bili predstavljeni dosežki banke, zlasti pa vrednote sodelovanja in vzajemnosti, ki nas navdihujejo pri podpori razvoju našega območja in njegovih danosti. Minister se je naši banki javno zahvalil za vso podporo in razvojno delo za skupnost.

Poglejmo si nekatere dejavnosti v korist našega območja, ki so v letu 2024 izstopale po svoji edinstvenosti in izraziti socialni naravnosti.

Januarja je bil sklenjen sporazum o sodelovanju med PrimaCassa Fvg, Cassa Rurale Fvg, našo ZKB in združenjem SPIN Fvg za financiranje projekta "Šport je temeljni element vključenosti" in podporo športnih dejavnosti, ki so dostopne vsem, ne glede na telesne ali kognitivne sposobnosti, ter krepijo raznolikost in spodbujajo skladen razvoj naših skupnosti. To partnerstvo odraža **vrednote vključevanja**, ki jih spodbuja zadružno bančništvo, saj smo prepričani, da je šport močno orodje za socialno vključevanje, ki lahko odpravlja ovire in ustvarja občutek pripadnosti za vse.

ZKB je podprla tudi dogodek "Open day - Open bay", ki ga je organiziralo združenje **Dis-Equality APS** v sodelovanju z Občino Devin Nabrežina v okviru projekta za preoblikovanje, usklajitev in podelitev zastave lila barve (simbol priznanja za invalidom dostopno turistično točko). Ta športna pobuda je namenjena dostopnosti in vključevanju invalidov in drugih oseb.

ZKB je zelo ponosna, da je prejela **certifikat** UNI/PdR 125:2022 **o enakosti spolov**, ki predstavlja priznanje za našo stalno zavezanost k spodbujanju enakosti spolov ter ustvarjanju vključujočega in spoštljivega delovnega okolja. Ta certifikat, ki ga je izdal Bureau Veritas, vodilni svetovni ponudnik certifikacijskih storitev, je rezultat konkretnih politik in ukrepov za podporo našim zaposlenim, ki zagotavljajo enake možnosti, optimalno ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem ter konkretno zavezanost k preprečevanju diskriminacije in boju proti njej. Verjamemo, da so enakost, sodelovanje in spoštovanje raznolikosti temeljni dejavniki za ustvarjanje vključujočega in trajnostnega delovnega okolja. Ta certifikat je pomemben korak k prihodnosti, v kateri bo usmerjenost k ljudem še pomembnejši sestavni del naše poslovne kulture.

ZKB je kot sponzor sodelovala na dogodku "**Ženske na vodilnih položajih**", ki je potekal v Novi Gorici. Pobudo sta promovirali Slovenska deželna gospodarska zveza (SDGZ) in Slovenska gospodarska zveza iz Celovca (SGZ) z namenom spodbujanja izmenjave idej, izkušenj in mreženja med slovenskimi podjetnicami v regiji Alpe-Jadran. Panelne razprave se je udeležila tudi direktorica ZKB, ki je skupaj z drugimi uspešnimi podjetnicami iz Slovenije in Avstrije razpravljala o vlogi žensk na vodilnih položajih, obravnavala izzive in priložnosti pri doseganju najvišjih položajev ter udeleženkam podala dragocene nasvete za uspeh na njihovi karierni poti.

ZKB je sodelovala na dogodku Štafeta Telethon v Vidmu, ki je bil namenjen zbiranju sredstev za podporo raziskavam redkih genetskih bolezni.

Informacije o okoljskih vidikih

V zadnjih letih se je ZKB soočila s številnimi izzivi s skupnim ciljem: vzpostaviti model trajnostnega razvoja za ustvarjanje blaginje v našem prostoru.

Banka namenja veliko pozornosti varstvu okolja, varčevanju z energijo in na splošno ozaveščenosti porabi naravnih virov skladno z določili statuta, na podlagi katerih se je vsaka zadružna banka zavezala, da bo spodbujala »odgovorno in trajnostno rast prostora, v katerem deluje«. Cilj različnih dejavnosti, ki jih je spodbujala banka, je bil širiti kulturo okoljske trajnosti v korist posameznega državljanca in vseh skupnosti ter ozaveščati o vsakodnevnih potezah, s katerimi lahko vsak od nas prispeva k varčevanju z viri.

Omeniti velja sodelovanje pri pobudi "**M'illumino di meno**", ki jo promovira radijska oddaja Caterpillar na radiu RaiRadio2 in poteka vsako leto ob dnevu varčevanja z energijo in trajnostnega načina življenja. Kampanja 2024 naj bi obravnavala temo "brezmejnosti", ki naj bi odražala potrebo po oblikovanju zavezništva in čezmejni enotnosti. Zrak, oceane, gore in gozdove je treba zaščititi s spremembami, ki morajo biti globalne. V zvezi s tem je ZKB povabila k sodelovanju pri tej pobudi Primorsko hranilnico Vipava, ki posluje v Sloveniji in katere delničarka je ZKB. Skupaj smo organizirali ekološki pohod z naslovom "Brez meja" ob reki Vipavi, naravnem simbolu, ki povezuje Italijo in Slovenijo. Na petkilometrski poti, ki se je začela v Italiji in končala v Sloveniji, so zaposleni obeh bank zbirali različne vrste odpadkov, vključno s plastičnimi vrečkami, embalažo in različnimi predmeti, zapuščenimi ob rečnih bregovih. V manj kot treh urah so napolnili šest vreč odpadkov, s čimer so prispevali k čistejšemu okolju in ozaveščanju o pomenu pravilnega ravnanja z odpadki in varovanja naravnih virov, ki pripadajo vsem.

Ob **svetovnem dnevu čebel** smo na pobudo Društva slovenskih čebelarjev iz Trsta na našem sedežu na Opčinah posadili češnjo. S to majhno gesto smo zagotovili vir prehrane za čebele in s tem pokazali svojo zavezanost trajnosti in okolju.

Skladno z našo politiko namenjanja pozornosti okoljskim tematikam smo pri ZKB sprejeli več etičnih odločitev, ki predstavljajo naložbo v prihodnost:

- svojim komitentom nudimo posojila pod posebej ugodnimi pogoji za energetske sanacije stavb;
- na področju naložb posebno pozornost namenjamo etičnim področjem sklada NEF,
- smo člani konzorcija ZKB Energija s ciljem optimizacije porabe in čim večje uporabe zelene energije;
- nadaljuje se projekt Paperless, ki predvideva uvedbo elektronskega lastnoročnega podpisa pogodb za zmanjševanje porabe papirja;
- prav tako pomembna so tudi naša prizadevanja pri pripravi drugih trajnostnih projektov, ki jih bomo začeli izvajati v kratkem.

Osredotočenost banke na okolje je razvidna tudi iz njenih vsakodnevnih dejavnosti in naslednjih pobud:

- v pisarnah oziroma skupnih prostorih smo namestili koše za ločeno zbiranje odpadkov (poleg papirja), npr. za plastiko in steklo;
- omejevanje porabe papirja in odločitev o povečanju nakupa recikliranega papirja;

- uporaba okolju prijaznih čistil za pisarne;
- uporaba obnovljenih tonerjev in uporaba skupnih centraliziranih tiskalnikov;
- energetsko varčna razsvetljava LED;
- uporaba digitalnega arhiviranja za interne dokumente;
- zaposlenim smo podarili steklenice za vodo za večkratno uporabo in namestili avtomate za vodo, da bi zmanjšali porabo vode, ki se prodaja v plastenkah.

Razvoj zadružništva in povezava z ostalimi komponentami sistema

Banka je vedno gojila pozitiven in proaktiven pristop k sistemu zadružnih bank. ZKB aktivno sodeluje s Federcasse, Zvezo zadružnih kreditnih bank v FJK, in Deželnim združenjem zadružnih kreditnih bank, podeželskih in obrtnih hranilnic, Zadružnih bank Furlanije-Juljske krajine.

Na deželni ravni je ZKB skupaj z Deželnim združenjem in drugimi deželnimi ZKB podprla **50. socialni teden katoličanov v Italiji**. Letošnja tema je bila "V središču demokracije - povezava med zgodovino in prihodnostjo", da bi razumeli velike izzive, ki so pred nami in ki bodo zahtevali sodelovanje vseh, vsakogar po svojih močeh. Poleg sodelovanja na različnih srečanjih in delovnih omizjih je zadružno bančništvo prispevalo tudi k celotni deželni katoliški skupnosti in zlasti tržaški škofiji pri organizaciji osrednjega koncerta na trgu Unità d'Italia ter financiralo izdelavo papeškega stola za Njegovo svetost, papeža Frančiška ob njegovem obisku v Trstu, s katerim se je dogodek zaključil. Omeniti velja tudi sponzorstvo 60. mednarodne kolesarske dirke po Deželi FJK in **uredniško podpora** trem projektom: poročilu MutaMenti 2024, zborniku Postmetropoli e sistemi ecopolitani in Zgodovina ZKB - 140 let zadružnega bančništva v FJK, ki pri rekonstrukciji korenin in razvoja zadružnega bančništva v naši deželi raziskuje osrednjo vlogo solidarnosti, bližine, razvoja in rasti, ki so jo ZKB in podeželske hranilnice imele in jo še vedno imajo v življenju lokalne skupnosti.

Zadružno bančništvo v FJK je deželo podprlo s podaljšanjem memoranduma o soglasju v podporo delavcem in podjetjem v težavah ter z zastopanjem osmih pridruženih ZKB na omizju o socialnih finančah v FJK, deželni pobudi za spodbujanje finančne vključenosti in trajnostnega razvoja z opredelitvijo dobrih praks med javnimi institucijami, podjetji in organizacijami tretjega sektorja.

Tudi zahvaljujoč prisotnosti naših članov uprave v upravnem odboru Fondosviluppo FVG in Confcooperative Alpe Adria se je utrdilo sodelovanje z navedenima organizacijama, ki promovirata razvoj zadružništva v naši deželi. Delo in sodelovanje s Fundacijo Agrifood & Bioeconomy, ki je odprta za vse deželne deležnike v agroživilskem in biogospodarskem sektorju, se nadaljujeta.

Banka je v skladu s predpisi, s katerimi je določena t. i. redna zadružna revizija, redno podvržena reviziji, da se ugotovi, ali ravna v skladu z načeli zadružništva. Revizijo izvršuje Deželno združenje zadružnih kreditnih bank, podeželskih in obrtnih hranilnic, Zadružne banke Furlanije - Juljske krajine. 12. aprila 2024 smo prejeli zadnji zapisnik o zadružni reviziji. Ocena je pozitivna. Podrobneje zapisnik potrjuje, da je ravnanje banke v celoti skladno z referenčno zakonodajo, ki ureja zadružno bančništvo, in sicer glede vzajemnosti ter načel, vsebovanih v statutu in v naši listini vrednot, s čimer

je potrjena ugodna ocena glede dejanske interne demokracije, učinkovitosti članske baze in dejanske vzajemne izmenjave. Obenem predlaga nekatere izboljšave, ki jih je banka že začela izvajati.

Trajnostna strategija skupine Cassa Centrale

Skupina je junija lani odobrila strateški načrt za štiriletno obdobje 2024-2027, ki potrjuje in ponovno uvaja razvojno pot vključevanja vprašanj ESG v poslovanje z vključitvijo ciljev trajnostnega načrta v omenjeni načrt. Navedeni cilji so povezani s tipičnimi značilnostmi zadružnega bančništva z namenom nudenja podpore komitentom in skupnostim, v katerih banka posluje, pri okoljskem in družbenem prehodu ter valorizaciji ljudi, ki so povezani s to obliko bančništva. Trajnostna strategija je bila razvita zlasti v povezavi z dvema pomembnima stebroma, ki zaznamujeta način delovanja in konkurenčnosti skupine:

- ustvarjanje bogastva in skupnega razvoja za člane in območja z osrednjim usklajevanjem razvojnih pobud za vse izdelke, storitve, rešitve, kompetence in platforme, ki se lahko odzivajo na potrebe komitentov in se lahko soočajo s tržnimi izzivi;
- prispevanje h gospodarskemu, socialnemu in kulturnemu razvoju lokalnih skupnosti s centraliziranim usklajevanjem in spremljanjem pobud za prerazporeditev finančnih sredstev v trajnostne rešitve financiranja, naložb in bančnega zavarovalništva, za katere je pomembno, da se odzovejo na nove potrebe komitentov, pa tudi da upravljajo in po možnosti zmanjšujejo tveganja.

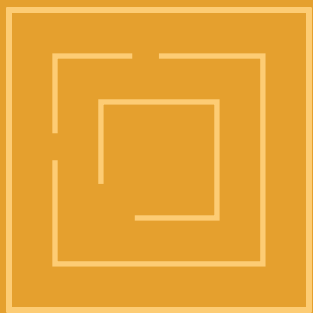
Strateški načrt vključuje podnebno in okoljsko strategijo, tudi kot odziv na pričakovanja regulatorjev in nadzornih organov ter vse večjo pozornost komitentov in trga, ter opredeljuje načine skupnega sodelovanja vodilne banke v Skupini, družb in pridruženih bank pri doseganju poslovnih ciljev na področju trajnostnega financiranja v obdobju 2024-2027, pri čemer se banka zavezuje, da bo:

- financirala prehod (strategija trajnostnega vidika plasiranih sredstev);
- promovirala in usmerjala odločitve za naložbe ob upoštevanju trajnostnih vidikov (strategija trajnostnega upravljanja s prihranki);
- podpirala projekte s socialnimi in okoljskimi cilji (trajnostna strategija financiranja);
- povečevala učinkovitost porabe v svojih nepremičninah in omejevala njihov vpliv na okolje (strategija trajnostnega upravljanja nepremičninskega portfelja);
- zmanjševala ogljični odtis poslovanja in kreditnih izpostavljenosti (strategija razogljičenja).

Načrt nadaljuje pot krepitev razsežnosti "S" trajnostne strategije, pri čemer se banka ponovno zavezuje, da bo:

- valorizirala posebnosti zadružništva s spodbujanjem vstopa novih mladih članov in spodbujanjem finančnega izobraževanja;
- zmanjševala okoljske in družbene vplive vrednostne verige z ocenjevanjem, izbiro in spremljanjem dobaviteljev z merili ESG;

- povečevala kompetence ESG z opredelitvijo specializiranih programov izobraževanja, prilagojenih različnim službam v banki;
- razvijala vključujoče okolje in zagotavljala boljše počutje ljudi s programi za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter pridobivanjem certifikatov o spoštovanju enakosti spolov.

02

**Pomembna
dejstva,
nastala med
poslovnim
letom**

V nadaljevanju so predstavljeni glavni dogodki, ki so se zgodili v poslovnem letu 2024.

Proizvodno-strateški načrt

Strateški načrt 2024-2027, ki ga je upravni odbor banke potrdil 27.05.2024, je bil dosledno izvajan. Zadani cilji so bili doseženi.

Gibanja obrestnih mer so povzročila višjo obrestno maržo od pričakovane. Poleg tega je pozornost, ki je bila v zadnjih letih namenjena portfeljem nedonosnih izpostavljenosti, v letu 2024 omogočila izterjavo precejšnje vrednosti. Kljub nadaljnjim odpisom nedonosnih izpostavljenosti so neto izgube zaradi čistih popravkov/povišanja vrednosti na dan 31. december izkazovale visoke pozitivne vrednosti z ohranjanjem pokritosti nedonosnih izpostavljenosti v skladu z navedbami vodilne banke v Skupini, vendar z bistveno nižjim kazalnikom nedonosne izpostavljenosti.

Zgornja dinamika je omogočala transakcije z lastniškim portfeljem, s katerim so nastale manjvrednosti, da bi tako zagotovili višji prihodnji donos.

Konec leta je bil s sindikati ponovno dosežen dogovor za zaposlene, vključene v postopek zaključevanja delovnega razmerja z olajšavami v skladu s členoma 11bis in 22, tretji del kolektivne nacionalne pogodbe za vodstvene delavce in zaposlene na strokovnih področjih v združenih kreditnih bankah/podeželskih hranilnicah, v okviru katerega je predvideno prenehanje delovnega razmerja za 7 oseb v obdobju nekaj let.

Zaradi stalnega prilagajanja spremembam na trgu ter potrebam in zahtevam komitentov se je v letu 2024 povečalo tudi število posojil. Tudi pri ohranjanju in povečevanju neposrednih vlog so bili rezultati boljši od ciljev, določenih v sedanjem strateškem načrtu. Poslovni model in kazalniki razvoja so se še dodatno izboljšali in se utrdili v povprečju velikostne skupine.

V letu 2024 se je nadaljevalo izvajanje načrta reorganizacije prodajne mreže, zlasti krepitev storitev za poslovne subjekte, ki do sedaj še ni prinesla opaznih rezultatov.

Lokalno izvajanje nacionalne komunikacijske kampanje

Druge pobude banke

Omeniti velja pridobitev certifikata o enakosti spolov v skladu z UNI/PdR 125:2022, ki ga je izdal certifikacijski organ Bureau Veritas, vodilni svetovni ponudnik storitev pregleda, preverjanja skladnosti in certificiranja. To pomembno priznanje odraža stalno zavezanost banke k spodbujanju enakosti spolov ter ustvarjanju vključujočega in spoštljivega delovnega okolja za vse zaposlene in je pomemben korak k oblikovanju korporativne kulture, ki temelji na pravičnosti.

Strateški načrt 2024-2027 CASSA CENTRALE BANCA

Upravni odbor banke Cassa Centrale Banca je 26. junija 2024 odobril strateški načrt Skupine (v nadaljnjem besedilu: SN) za obdobje 2024-2027, s katerim je posodobljen lanskoletni SN za obdobje 2023-26.

Načrt je bil opredeljen ob polnem sodelovanju pridruženih bank, kot je predvideno v pogodbi o pristopu, v okviru postopka, v katerem je vsaka pravna oseba v Skupini opredelila svoj SN, ki je nato postal del konsolidiranega SN Skupine.

V strateškem načrtu so bila opredeljena štiri ključna področja ukrepanja:

- **razvoj poslovanja** s krepitvijo modela storitev teritorialne banke z združevanjem fizične mreže in večkanalnosti, osredotočanjem na širitev baze komitentov in ponudbo za nove generacije, dopolnjevanjem ponudbe produktov in njenim usklajevanjem z novim okvirom ESG;
- **izboljševanje operativne učinkovitosti** z razvojem organizacijskega modela, valorizacijo Skupine in spodbujanjem centralizacije dejavnosti v centralnih službah Skupine;
- **pozorno spremljanje regulativnega okvira in sistema notranje kontrole** z vse večjo uporabo tehnologije za zagotavljanje skladnosti z zakonodajo ter preudarno upravljanje sedanjih in prihodnjih tveganj;

- **aktiviranje spodbujevalnih dejavnikov**, ki jih je treba oblikovati presečno, z valorizacijo in izobraževanjem človeških virov ter stalno rasti naložb v IKT.

Vsako področje ukrepanja je sestavljeno iz posebnih strateških ciljev in pobud za njihovo uresničitev.

Gospodarske in finančne napovedi potrjujejo trdno lastniško in likvidnostno stanje Skupine, opredeljujejo razvoj donosnosti na poti trajnostne rasti in popolno vzdržnost naložb v IKT, ki so potrebne za zagotavljanje ustreznih standardov storitev. Največja pozornost je namenjena aktivnemu upravljanju kreditnega tveganja in politikam oblikovanja rezervacij zaradi številnih negotovosti, ki so značilne za trenutni makroekonomski scenarij.

Skupina je v procesu strateškega načrtovanja sprejela tako imenovano tekočo logiko, ki predvideva letno revizijo načrta. Takšna praksa je bila sprejeta ob upoštevanju dejstva, da Skupina posluje od leta 2019 in se giblje v hitro spreminjajočem se tržnem in regulativnem okolju.

Postopki odprodaje nedonosnih kreditov

V letu 2024 so se nadaljevale dejavnosti za odpravo tveganj, predvsem z udeležbo v naslednjih postopkih true sale multioriginator, ki jih je organizirala vodilna banka v Skupini.

Postopek, imenovan "NPLs XI"

Ta postopek multioriginator je omogočil odstop portfelja večinoma nezavarovanih posojil, ki so bila razvrščena kot nedonosna. Banka je pri tem postopku sodelovala s portfeljem, katerega bruto knjigovodska vrednost je znašala 542.000 evrov. Portfelj je bil prodan za kupnino v višini 30.000 evrov. Pogodba o odstopu je bila podpisana 5. avgusta 2024, kar je povzročilo dekonsolidacijo portfelja.

Postopek, imenovan "NPLs XII"

Postopek multioriginator, sestavljen iz dveh ločenih portfeljev posojil, razvrščenih kot UTP oziroma nedonosna posojila, ki so pretežno hipotekarne narave. Banka je pri postopku sodelovala s portfeljem, ki je bil razvrščen kot nedonosen z bruto knjigovodsko vrednostjo 3.192.000 evrov. Portfelj je bil prodan za kupnino v višini 344.000 evrov. Pogodbi o prenosu sta bili podpisani 23. decembra 2024, kar je povzročilo dekonsolidacijo obeh portfeljev.

Računovodske poizvedbe, opravljene v fazi strukturiranja postopka, so privedle do odprave pripoznanja odstopljenih terjatev, saj so bile preverjene zahteve, ki jih določa MSRP9 za odpravo pripoznanja.

Odločitev ECB - podnebna in okoljska tveganja

Skupina je 17. januarja 2024 prejela sporočilo Nadzornega organa ECB z naslovom "Sklep o procesu ugotavljanja tveganj za podnebna in okoljska tveganja" (v nadaljevanju tudi "sklep ECB"), v odgovor na katerega je prvič formalno oblikovala dokument z oceno pomembnosti podnebnih in okoljskih tveganj glede na tradicionalna tveganja - ocena je bila v primerjavi z oceno iz leta 2023 bistveno okrepljena - in se osredotočila na učinke glede na kreditna tveganja, tržna, operativna, likvidnostna in finančna, tveganja nepremičninskega portfelja, strateška in poslovna tveganja, tveganja za ugled, tveganja sodnih sporov in pravna tveganja s pogledi na poslovanje, geolokacijo in odvisne banke v Skupini -, nato pa je odobrila oceno vpliva podnebnih in okoljskih tveganj na poslovno okolje Skupine.

Ti analitični dokumenti so predstavljali temeljne vhodne podatke za opredelitev poslovne strategije, pripravljene v okviru prenovljenega strateškega in operativnega načrta za obvladovanje podnebnih in okoljskih tveganj, v smislu pozicioniranja na trgu trajnostnega financiranja in strategije, ki jo je treba izvajati v zvezi s poslovnimi področji Skupine (financiranje, naložbe in upravljanje premoženja, upravljanje nepremičnin).

Nadzorni organ ECB je 29. julija 2024 v dopisu s povratnimi informacijami o skupnem sklepu o bonitetnih in okoljskih tveganjih Skupino obvestil, da je treba dopolniti tisto, kar je bilo pripravljeno v prvi polovici leta, pri čemer se je skliceval zlasti na okoljska tveganja, ki niso povezana s podnebjem. Skupina je zato pripravila dokument "Dodatek - Ocena pomembnosti in analiza operativnega konteksta za spremljanje vpliva okoljskih tveganj", v katerem analizira vpliv okoljskih

tveganj na sektorje, področja in storitve v različnih časovnih obdobjih ter poudarja konkurenčni položaj Skupine v skupini konkurenčnih posrednikov.

Na splošno so podnebni in okoljski dejavniki tveganja odločilni za različne opredeljene kategorije tveganj in so glede na štiristopenjsko lestvico ("nepomembni", "zmerno pomembni", "pomembni", "zelo pomembni") v kratkoročnem časovnem razponu (2024-2026) nepomembni, v srednjeročnem (2027-2030) zmerno pomembni, v dolgoročnem (2031-2050) pa so pomembni predvsem zaradi svojega vpliva na kreditno tveganje.

Vpliv podnebnih in okoljskih sprememb na poslovno okolje, v katerem Skupina posluje, tudi glede na posamezne dejavnike sprememb, je opredeljen (na štiristopenjski lestvici "zelo pozitiven", "zmerno pozitiven", "zmerno negativen", "zelo negativen") kot zmerno pozitiven kratkoročno, zelo pozitiven srednjeročno in zmerno pozitiven dolgoročno.

Prvo poročanje ITS (individualno in konsolidirano) o okviru IRRBB na 30.9.2024

Z Uredbo 2024/855, ki jo je Evropska komisija objavila 15. marca 2024, so bile bančne institucije uradno obveščene, da morajo od referenčnega datuma 30. septembra 2024 poročati o IRRBB v skladu z regulativno shemo ITS. Skupina Cassa Centrale je bila v okviru omenjenega procesa prilagajanja izvedbenih tehničnih standardov (ITS) vključena tudi v aktivacijo novega procesa poročanja, ki je zaradi svoje korporativne konfiguracije vključeval vse posamezne pridružene banke za pripravo in poznejše potrjevanje posameznih in konsolidiranih poročil IRRBB. Novo poročanje je predvidevalo četrletno pripravo svežnja predlog, namenjenih spremljanju obrestnega tveganja, ki so zagotavljale zlasti informacije o: stopnjah EVE/NII SOT in MVC (spremembe tržne vrednosti), podrobnostih občutljivosti NII in EVE, denarnih tokovih pri ponovnem vrednotenju, ustreznih parametrih uporabljenih vedenjskih modelov in drugih kvalitativnih informacijah.

Vse banke Skupine Cassa Centrale (in tudi Skupina na konsolidirani ravni) so poročale o svojem individualnem/konsolidiranem profilu obrestnega tveganja (IRRBB) prek sistema poročanja, ki ga določajo ustrezni predpisi (ITS), in v skladu z vnaprej določenim časovnim okvirom.

Pregled kibernetkega tveganja s strani Evropske centralne banke pri CCB

Novembra 2022 se je pri Cassa Centrale Banca zaključil inšpekcijski pregled s strani Evropske centralne banke (ECB) na področju kibernetkega tveganja, katerega namen je bil oceniti operativno upravljanje IKT in upravljanje projektov IT, vključno z vsemi dopolnilnimi vidiki, povezanimi s temi nameni in temami.

Rezultat inšpekcijskega pregleda, sporočen v prvih mesecih leta 2023, je potrdil pravilnost načrtane poti, pri čemer je izpostavil nekatere točke, na katere se je treba osredotočiti in področja, kjer so možne izboljšave, za katere je skupina Cassa Centrale nemudoma sprejela ukrepe, da bi opredelila in izvedla akcijski načrt, s katerim bi zadostila pričakovanjem nadzornega organa, ki je bil zaključen decembra 2024.

Pregled internega upravljanja in upravljanja tveganj v CCB s strani Evropske centralne banke

Januarja 2023 je ECB napovedala začetek inšpekcijskega pregleda na sedežu Cassa Centrale Banca v zvezi z internim upravljanjem in upravljanjem tveganj. Inšpekcijski pregled, ki se je začel 20. marca 2023, se je končal konec junija 2023.

Poleg preverjanja in ocenjevanja ustreznosti in kakovosti notranjega upravljanja in upravljanja tveganj je nadzorni organ proučil tudi zmožnost vodilne banke v Skupini, da pridruženim bankam zagotavlja smernice, upravljanje z internimi akti, učinkovitost splošnih procesov določanja strategije GBC v celoti in modela na podlagi tveganj (Risk Based).

Marca 2024 je JST prejel dopis o nadaljnjih ukrepih, iz katerega niso razvidni posebni problemi. Skupina je začela določati korektivne ukrepe, ki so potrebni za izpolnitev priporočil iz dopisa o nadaljnjem ukrepanju, da bi zagotovila njihovo izvedbo v rokih, ki jih je določil nadzorni organ ("Akcijski načrt Skupine").

Vsi ukrepi, predvideni v akcijskem načrtu, so bili pravočasno izvedeni. V teku je samo še ena dejavnost, ki se izteče 30. junija 2025.

Sprejetje novega bonitetnega sistema in modelov MSRP 9

V okviru projektov, ki jih je Skupina izvedla za usklajitev s smernicami EBA-LOM v skladu z načrtom za izpolnitev zahtev SREP, je pregled sistemov merjenja kreditnega tveganja eden od ključnih stebrov.

Skupina je 31. oktobra 2024 sprejela nove sisteme upravljanja kreditnega tveganja, ki jih sestavljajo notranji bonitetni sistem za namene upravljanja in modeli MSRP 9 za določanje pavšalnih odpisov terjatev.

Novi model, ki nadomešča prejšnjega:

- zagotavlja pomembne metodološke elemente (kot je ocena sprejemljivosti, ki se uporablja za nove komitente) in izpopolnjuje celoten sistem merjenja tveganja z naprednejšega vidika;
- uvaja nov sistem prekrivanja za pavšalne rezervacije za donosna posojila;
- omogoča odpravo nekaterih ugotovitev, ki jih je nadzorni organ odkril pri prejšnjih inšpekcijskih pregledih.

Inšpekcijski pregled CONSOB o stanju skladnosti z MiFID II v zvezi z upravljanjem produktov ter oceno ustreznosti/primernosti transakcij in s tem povezanih kontrol skladnosti

Consob je 22. februarja 2023 začel pregled modela skupine za opravljanje investicijskih storitev. Preverjanje se je osredotočilo na stanje skladnosti s predpisi o investicijskih storitvah s posebnim poudarkom na upravljanju produktov in postopkih za ocenjevanje ustreznosti in primernosti poslov, ki se izvajajo v imenu komitentov, ter na način, na katerega so razdeljeni in učinkovito izvedeni pregledi skladnosti na omenjenih področjih.

Consob je družbo Cassa Centrale o zaključku inšpekcijskega pregleda obvestil 7. novembra 2023.

Consob je 6. maja 2024 z obvestilom povabil predstavnike banke na sestanek, ki je potekal 28. junija 2024. Na tem sestanku so bile obravnavane teme, povzete v tehnični opombi, priloženi zgoraj navedenemu sporočilu, in pridobljene informacije o posledičnih korektivnih pobudah, ki so bile formalizirane v uradnem odgovoru, ki ga je upravni odbor vodilne banke v Skupini sprejel na svoji seji 19. septembra 2024 in poslal Consobu 25. septembra 2024.

Vprašalnik Ciljni pregled kibernetске odpornosti

Evropska centralna banka (ECB) je 5. julija 2023 pozvala pomembne institucije, naj izpolnijo vprašalnik, ki je bil posebej zasnovan za pridobitev podrobnejšega pregleda nad njihovimi zaščitnimi ukrepi za kibernetско odpornost. Namen te zahteve je dopolniti ugotovitve vprašalnika o tveganjih IT v okviru SREP s poglobljenimi analizami kibernetских tveganj.

Pobuda organa se umešča v okvir vse večje in intenzivnejše pozornosti, namenjene kibernetским tveganjem, ki so obsežno obravnavana v Uredbi (EU) št. 2022/2554 (t.i. Uredba DORA) ter v stresnih testih kibernetске odpornosti, načrtovanih od leta 2024 dalje.

Po izpolnitvi vprašalnika je ECB marca 2024 posredovala dopis s povratnimi informacijami, ki je vseboval priporočila za odpravo pomanjkljivosti in/ali izboljšanje okvira informacijske varnosti, zaradi česar je skupina Cassa Centrale nemudoma sprejela ukrepe za opredelitev in izvajanje akcijskega načrta, da bi izpolnila pričakovanja nadzornega organa. Načrt bo predvidoma dokončan do prvega četrtletja leta 2026.

Stresni test kibernetске odpornosti

Evropska centralna banka (ECB) je skupino Cassa Centrale vključila v prvega od stresnih testov kibernetске odpornosti, ki so bili napovedani že v letu 2023 in katerih namen je oceniti raven izvajanja zaščitnih ukrepov kibernetске odpornosti.

Stresni test kibernetске odpornosti, ki se je začel izvajati 2. januarja 2024, je zlasti zahteval simulacijo kibernetскеga incidenta, ki bi vplival na osrednji bančni sistem Skupine, ob predpostavki, da bi bili vsi izvedeni preventivni ukrepi zaobideni ali neuspešni, da bi se preverila sposobnost odzivanja in upravljanja Skupine.

V ocenjevanje je bilo vključenih 109 finančnih subjektov. Ob koncu ocenjevanja je skupina Cassa Centrale izpolnila in vrnila vprašalnik, ki je bil del ocenjevanja, v roku, ki ga je zahteval nadzorni organ.

Po izpolnitvi vprašalnika je ECB julija 2024 poslala poročilo z rezultati pregleda, vključno s številnimi priporočili za odpravo in/ali izboljšanje sposobnosti odzivanja na dogodek kibernetскеga vdora in okrevanja po njem, za kar je skupina Cassa Centrale nemudoma sprejela ukrepe, da bi opredelila in izvedla akcijski načrt, s katerim bi izpolnila pričakovanja nadzornega organa in ki bo predvidoma dokončan do prve polovice leta 2025.

Učinki, povezani s konflikti na Bližnjem vzhodu

Izraelsko-palestinski spor se je začel 7. oktobra 2023 s kibernetskimi napadi na platforme za pošiljanje opozorilnih sporočil izraelskemu prebivalstvu, le malo zatem pa so na Izrael sprožili prve rakete.

To zaporedje jasno kaže in dokazuje, v kolikšni meri je virtualna razsežnost današnjih konfliktov njihov sestavni del z vse pomembnejšimi in zato strateškimi učinki.

Ugotovitve centra C.N.A.I.P.C (Centro Nazionale Anticrimine Informatico per la Protezione delle Infrastrutture Critiche - Nacionalni računalniški center za boj proti kriminalu za zaščito kritične infrastrukture) kažejo, kako trenutni geopolitični kontekst ogroža in predstavlja nevarnost za celoten kibernetски prostor. Več akterjev, ki predstavljajo grožnjo, je sprožilo kibernetске napade na obeh frontah, tako na organizacije in države, ki podpirajo Državo Izrael, kot na palestinsko prebivalstvo. Strokovnjaki menijo, da bodo dejavnosti hektivizma, povezane z vojno med Izraelom in Hamasom, prisotne ves čas trajanja konflikta in bodo zajele organizacije in države, ki so neposredno ali posredno povezane z dogajanjem na spornem ozemlju. Na splošno se zdi, da je število nasprotnikov na dveh nasprotnih straneh veliko in da vključuje tako znane kot nastajajoče hektivistične realnosti, pa tudi kriminalne združbe APT (Advanced Persistent Threat), ki uporabljajo stalne in izpopolnjene hekerske tehnike za dostop do sistema in tiho vztrajanje v njem, kjer ostanejo dlje časa, pri čemer so običajno usmerjene na tarče z visoko vrednostjo. Dogodke v konfliktu je spremljalo tudi širjenje dezinformacij in izmenjava lažnih ali iz konteksta iztrganih videoposnetkov z namenom, da bi spodbudili informacijski kaos, ki bi prispeval k povzročanju nemirov.

Cassa Centrale Banca je v sodelovanju s podjetjem Allitude povečala in ohranila visoko raven pripravljenosti ter nenehno analiza grožnje ter še naprej zbira in izkorišča kazalnike kompromitiranosti, ki jih delijo viri Cyber Threat Intelligence.

Razvrstitev in vrednotenje posojil komitentom na podlagi splošnega modela oslabitve MSRP9

Za izračun pričakovane izgube na dan 31. december 2024 je banka v svoj model oslabitve po MSRP 9 v skladu z določbami standarda vključila makroekonomske scenarije, ki vključujejo učinke nadaljevanja geopolitičnih kriz ter negotovost glede pričakovanj v zvezi z denarno politiko Evropske centralne banke. Ti vidiki v primerjavi s prejšnjimi pričakovanji bistveno vplivajo na napovedi rasti, ključne makroekonomske vrednosti in finančne kazalnike za triletno obdobje 2025-2027.

Pri določanju popravkov vrednosti portfelja posojil komitentom po MSRP9 na dan 31. decembra 2024 je banka sprejela nove modele MSRP9, ki so bili uvedeni v zadnjem četrtletju leta 2024 in omogočajo izboljšanje vrednotenja kreditnih izpostavljenosti ter usklajitev z najboljšimi tržnimi praksami z upoštevanjem pričakovanj nadzornega organa. Ti modeli poleg tega, da temeljijo na novih metodologijah, vključujejo naslednje komponente: (i) postopek ocenjevanja na podlagi nove opredelitve privzete vrednosti (178. člen CRR); (ii) segmentacijo komitentov v skladu s postopkom odobravanja in spremljanja kreditov; (iii) nove sisteme ocenjevanja nasprotnih strank (vključno z modelom bonitetne ocene sprejemljivosti) in (iv) celovitejšo stopnjo razpršitve na podlagi značilnosti nasprotnih strank in vrste izpostavljenosti.

Za več podrobnosti glejte pojasnila k računovodskim izkazom v razdelku Drugi vidiki.

Pomembna dejstva, nastala med poslovnim letom

Referenčni regulativni okvir, v katerem deluje Skupina, tudi potem, ko je bila priznana kot pomemben nadzorovani subjekt, je širok in jasno izražen ter je sčasoma privedel do organizacijskega in postopkovnega prilagajanja. V letu 2024 je začelo veljati več predpisov, ki so vplivali na bančni sektor.

V nadaljevanju so povzeti glavni ukrepi, ki jih je Skupina izvedla v zvezi z najpomembnejšimi regulativnimi spremembami.

Preglednost

Zakonska uredba št. 207/2023 z dne 7. 12. 2023 na področju referenčnih kazalnikov

V Uradnem listu št. 300 z dne 27. 12. 2023 je bila objavljena Zakonska uredba št. 207 z dne 7. 12. 2023 o prenosu Priporočila ESRB/2011/3 Evropskega odbora za sistemska tveganja z dne 22. decembra 2011 o makrobonitetnem mandatu nacionalnih organov ter izvajanju členov 23-III(7) in 28(2) Uredbe (EU) 2016/1011 (t.i. Uredba o referenčnih vrednostih) na področju referenčnih kazalnikov.

Uredba je začela veljati 11. januarja 2024 in:

- z njo je bil ustanovljen Odbor za makrobonitetno politiko kot neodvisni organ, ki je pristojen za izvajanje makrobonitetne politike. V skladu s ciljem makrobonitetnega nadzora si Odbor prizadeva za stabilnost finančnega sistema kot celote, vključno s krepitvijo sposobnosti finančnega sistema, da absorbira posledice dogodkov, ki ogrožajo njegovo stabilnost, ter s preprečevanjem in odpravljanjem sistemskih tveganj, s čimer spodbuja trajnostni prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti. V odboru sodelujejo guverner Banke Italije, ki mu predseduje, predsednik Consob, predsednik Ivass in predsednik Covip;
- z njo je bilo spremenjeno Enotno besedilo predpisov s področja bančništva (Zakonska uredba št. 385/1993 - TUB), ki uvaja člen 118-bis, da bi se na nacionalni ravni opredelila podrobna ureditev za uporabo predpisov o referenčnih vrednostih glede bistvene spremembe ali prenehanja veljavnosti posameznega referenčnega kazalnika.

Člen 118-bis TUB določa, da morajo banke in finančni posredniki na svojih spletnih straneh objaviti in posodablјati načrte iz člena 28(2) Uredbe (EU) 2016/1011 (t. i. "T.U.B.") zanesljive pisne načrte ukrepov) ter v pogodbe s strankami vključiti tako imenovane rezervne klavzule, ki slednjim omogočajo, da tudi s sklicevanjem na zgoraj navedene načrte ugotovijo spremembe referenčnega kazalnika ali nadomestnega kazalnika v primeru bistvenega odstopanja ali prenehanja referenčnega kazalnika, ki se uporablja za določeno pogodbo.

Zakonska uredba št. 207 z dne 7. decembra 2023 v 2. odstavku 3. člena določa, da morajo banke in finančni posredniki v enem letu po začetku veljavnosti navedene odločbe (11. januar 2025) svojim komitentom razkriti objavo načrtov v skladu z drugo povedjo prvega odstavka člena 118-bis TUB, in da komitentom sporočijo pogodbene spremembe s "Predlogom za enostransko spremembo pogojev", ki so potrebni za uvedbo klavzul, predvidenih po drugem odstavku člena 118-bis TUB.

Vodilna banka v Skupini je pridružene banke obvestila o začetku veljavnosti Zakonske uredbe št. 207/2023 in določila področje uporabe navedene uredbe (vloge in posojila za razne vrste komitentov). Ukrepi za uskladitev poslovanja bank in vodilne banke v Skupini so se začeli s spremembo in dopolnitvijo pravilnika Skupine "Načrt nadomestitve obrestne mere pri indeksiranih produktih", ki ga je potrdil upravni odbor vodilne banke v Skupini dne 28. 3. 2024.

Na podlagi analiz so bili posodobljeni pogodbeni modeli skupine in metamodeli preglednosti, povezani s produkti na področju vlog in plasiranja sredstev, vezanih na indeksiran kazalnik, z uvedbo rezervnih klavzul v skladu s predpisi.

Ob pošiljanju izpiskov z računov na dan 30. septembra 2024 so vse banke v skladu z Zakonsko uredbo 207/2023 in v skladu z roki, določenimi v tej uredbi, komitentom poslale predlog enostranske spremembe (PMU), potrebne za uskladitev obstoječih pogodb z določbami novega člena 118-bis TUB, ki zahteva, da pogodbe, ki predvidevajo uporabo spremenljive obrestne mere, vsebujejo posebno nadomestno klavzulo, ki tudi s sklicevanjem na načrt zamenjave referenčnih indeksov, objavljen na spletni strani banke, navaja referenčni kazalnik, ki se uporabi v primeru prenehanja ali bistvene spremembe obstoječega kazalnika. Poleg PMU so banke v skladu s predpisi izpiskom za račune priložile tudi obvestilo o posodobitvi načrta, ki ga je marca 2024 potrdil upravni odbor vodilne banke v Skupini.

Obvestilo Banke Italije z dne 12. aprila 2024 o zaščiti komitentov v okviru transakcij, ki vključujejo prenos pravnih razmerij

Banka Italije je 12. aprila 2024 na svoji spletni strani objavila obvestilo v zvezi z odstopi pravnih razmerij.

Banka Italije je poudarila, da je na trg bančnih in finančnih storitev v preteklih letih vplivalo znatno preoblikovanje poslovnih modelov ter organizacijskih in distribucijskih strategij posrednikov, ki so ga med drugim povzročili procesi združevanja, zasledovanje ciljev omejevanja stroškov poslovanja in vse večja digitalizacija storitev. V tem okviru so transakcije, ki vključujejo prenos pravnih razmerij, včasih povzročile težave za komitente zaradi pomanjkanja prejetih informacij ter omejitev pri polnem delovanju njihovih produktov in storitev, tudi zaradi neupoštevanja pogodbenih določb.

Banka Italije je zato poslala sporočilo poslovnim subjektom, v katerem jih je opozorila, da morajo pri prenosu pravnih razmerij ustrezno upoštevati potrebe komitentov, in sicer od trenutka, ko te transakcije načrtujejo.

Cilj je, da se posredniki, vključeni v te posle, zavedajo, da je treba sprejeti potrebne previdnostne ukrepe za preprečitev morebitnih nevšečnosti za komitenta, in da se mu omogoči, da v celoti razume učinke odstopa na svoja razmerja, tako da lahko na podlagi svojih pravic (npr. pravice do ponovnega pogajanja, subrogacije, odstopa, predčasnega odplačila) oceni, ali bo nadaljeval svoje razmerje z novim posrednikom in/ali ali ga bo zamenjal.

Z obvestilom so bili nadzorovani poslovni subjekti pozvani, da pri opredeljevanju in izvajanju transakcij, ki vključujejo prenos pravnih razmerij, upoštevajo profile zaščite komitentov in jih skrbno ocenijo že v fazi načrtovanja odstopa. Natančneje se zahteva sprejetje ustreznih zaščitnih ukrepov, podrobno opredeljenih v sporočilu, tako informativne narave za komitente (npr. komunikacijske kampanje) kot tudi organizacijske in postopkovne narave.

Nazadnje Banka Italije zahteva, da se z opravljenimi analizami in ocenami seznanijo organi banke in da izvedbo vsakega odstopa nadzira služba za zagotavljanje skladnosti.

V zvezi s tem je vodilna banka v Skupini izvedla potrebno analizo, da bi opredelila področje uporabe in vpliv obvestila, ter upoštevala navedbe iz obvestila pri ocenjevanju odstopov, ki so se zgodili po izdaji obvestila.

Obvestilo Banke Italije z dne 15. aprila 2024: Rezultati pilotnega projekta navideznega nakupovanja. Redno posluževanje navideznega nakupovanja v nadzorne namene za zaščito komitentov.

Banka Italije je 15. aprila 2024 na svoji spletni strani objavila sporočilo o pilotnem izvajanju navideznega nakupovanja, ki se v prvi fazi izvaja za plačilne račune.

Banka Italije je sicer ugotovila ustreznost ravnanja institucij v bistvenih delih, vendar je menila, da je treba še izboljšati "uporabo dokumentacije o preglednosti", in naštel vidike, na katere morajo biti banke pozorne.

Nazadnje je Banka Italije sporočila, da bo na podlagi pozitivne ocene izkušnje z navideznimi nakupi z njimi nadaljevala tudi v prihodnje.

Vodilna banka v Skupini je 18. aprila 2024 obvestila banke o objavi obvestila Banke Italije in izvedla ustrezne analize vpliva.

Sodba št. 15130 z dne 29. maja 2024 - Kasacijsko sodišče - Združeni oddelki o amortizacijskem načrtu po francoskem vzoru.

Združeni oddelki Kasacijskega sodišča so v sodbi št. 15130 z dne 29. maja 2024, v kateri je sodišče odločilo o predlogu za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je 19. julija 2023 vložilo Sodišče v Salernu, in določilo naslednje pravno načelo v zvezi z bančnim posojilom s fiksno obrestno mero in obročnim odplačevanjem z amortizacijo po francoskem zgledu: "Pri bančnem posojilu s fiksno obrestno mero z obročnim odplačevanjem, urejenim na podlagi amortizacijskega načrta "francoskega" tipa, razloga za delno ničnost pogodbe ne predstavlja navedba načina amortizacije in režima "sestavljene" kapitalizacije dolžniških obresti, zaradi nedoločenosti ali ker ni možno določiti predmeta pogodbe, kot tudi ne kršitev predpisov s področja preglednosti pogodbenih pogojev in odnosov med kreditnimi institucijami in komitenti".

Združeni oddelki so tako rešili nasprotje znotraj sodne prakse glede amortizacije po francoskem vzoru, ki zadeva posledice opustitve navedbe "sestavljene" kapitalizacije dolžniških obresti v pogodbi o bančnem posojilu, čeprav sta pisno določena nominalna letna obrestna mera (TAN) in način amortizacije "francoskega" tipa.

Natančneje, postavilo se je vprašanje, ali bi lahko ta odsotnost izrecne določbe v pogojanjih povzročila:

- nedoločnost ali da ni mogoče določiti predmeta pogodbe, kar ima za posledico strukturno ničnost v skladu 1346. členom, v povezavi z drugim odstavkom 1418. člena Civilnega zakonika;
- kršitev pravil o preglednosti 4. odstavka 117. člena TUB, ki pod ničnostjo zahteva, da so v pogodbah navedene obrestna mera ter vse druge zaračunane cene in pogoji, pri kreditnih pogodbah pa tudi morebitni višji stroški v primeru zamude s plačilom.

V zvezi s prvim profilom je Kasacijsko sodišče navedlo, da: " (...) gre izključiti, da bi v pogodbi o bančnem posojilu po fiksni obrestni meri nenavedba tako imenovanega "francoskega" tipa amortizacije in režima obrestovanja, negativno vplivala na zahteve po določenosti in določljivosti predmeta pogodbe, kar bi povzročilo njeno delno ničnost".

V zvezi z morebitno kršitvijo 4. odstavka 117. člena TUB so Združeni oddelki izpostavili, da višje obrestno breme, ki izhaja iz vrste amortizacije, ne izhaja iz množenja obresti v tehničnem smislu, temveč gre za naravni učinek dogovorjene izbire, po kateri se določi, da se načrt odplačevanja oblikuje s plačilom obrokov v isti višini (na začetku omejeni) in ne vedno nižjih obrokov.

Sodba je prav tako zelo pomembna za Skupino, v kateri je za skoraj vsa odprta posojila in posojila, zaprta najmanj deset let (in na katera bi torej lahko vplivala negativna sodba Vrhovnega sodišča), predviden francoski amortizacijski načrt.

Vodilna banka v Skupini je banke nemudoma obvestila o vsebini navedene sodbe.

Zakonska uredba št. 116 z dne 30. julija 2024 o prenosu Direktive (EU) 2021/2167 o serviserjih kreditov in kupcih kreditov

V Uradnem listu št. 189 z dne 13. avgusta 2024 je bila objavljena Zakonska uredba št. 116 z dne 30. julija 2024, ki prenaša Direktivo (EU) 2021/2167 o serviserjih kreditov in kupcih kreditov, kar je pomenilo spremembe poglavja I-bis (člen 120-noviesdecies) in poglavja II (člen 125-bis) naslova VI Enotnega besedila predpisov s področja bančništva, ki se nanaša na kredite za nepremičnine, ponujene potrošnikom, oziroma potrošniške kredite.

Z uredbo so bila uvedena posebna pravila za upravljanje enostranskih sprememb kreditnih pogodb, ki spadajo v zgoraj navedena poglavja TUB, tudi glede informacij, ki jih je treba zagotoviti komitentom v okviru izvajanja enostranskih sprememb pogodbenih določil in pogojev.

Čeprav je uredba začela veljati 14. avgusta 2024, 3. člen uredbe (Prehodne in končne določbe) določa, da mora Banka Italije v šestih mesecih od datuma začetka veljavnosti uredbe sprejeti izvedbene določbe TUB, ki pa še niso bile izdane.

Plačilne storitve

Okrožnica ABI - opr. št. UPG/UAE/URG/001401 z dne 23. oktobra 2023- in navodila Banke Italije o prenosu celotnega stanja v postopkih prenosa plačilnih storitev

V okrožnici z dne 23. oktobra 2023 je ABI bankam "tudi ob upoštevanju pogovorov z Banko Italije na to temo" dalo navodilo, naj na datum začetka veljavnosti v celoti prenesejo dobroimetje komitenta - v okviru zahtevkov za prenos plačilnih storitev -, ne da bi (kot trenutno velja v Skupini) odšteli zneske, ki bodo bremenili banke in so jim znani, vendar še niso obračunani (npr. mesečno stanje na kreditni kartici).

Banka Italije je nato marca 2024 v okviru pogovorov o dokončnem oblikovanju akcijskega načrta po inšpekcijskem pregledu preglednosti poslovanja iz leta 2021 dodatno pojasnila in potrdila obveznost banke, da na datum začetka veljavnosti v celoti prenese stanje, pri čemer je od Skupine zahtevala sprejetje ustreznih prilagoditvenih ukrepov.

Ob upoštevanju navedenega in na podlagi opravljene analize je vodilna banka v Skupini spremenila ustrezne operativne določbe in o tem obvestila pridružene banke, da izpolnijo navodila nadzornega organa.

Uredba EU 2024/886 glede takojšnjih kreditnih prenosov v evrih

V Uradnem listu Evropske unije z dne 19. 3. 2024 je bila objavljena Uredba EU 2024/886 o spremembi Uredb (EU) št. 260/2012 in št. 2021/1230 ter Direktiv 98/26/ES in 2015/2366 ("PSD2") glede takojšnjih kreditnih prenosov v evrih. V zvezi s spremembami Uredbe št. 260/2012, je Uredba EU 2024/886, ki je začela veljati 8. aprila 2024:

- uvedla člen 5-ter v Uredbo št. 260/2012, ki določa prepoved višjih nadomestil za takojšnje kreditne prenose od tistih, ki jih isti ponudnik plačilnih storitev zaračuna za pošiljanje in prejemanje drugih ustreznih kreditnih prenosov, in v katerem je navedeno, da morajo ponudniki plačilnih storitev s sedežem v državi članici, katere valuta je evro, začeti ta člen upoštevati do 9. januarja 2025;
- uvedla nov člen 5-bis v Uredbo št. 260/2012, ki v 8. odstavku določa, da morajo ponudniki plačilnih storitev s sedežem v državi članici, katere valuta je evro, ponuditi plačilno storitev prejetanja takojšnjih kreditnih prenosov v evrih uporabnikom plačilnih storitev do 9. januarja 2025 in plačilno storitev pošiljanja takojšnjih kreditnih prenosov v evrih do 9. oktobra 2025;
- uvedla člen 5 quater v Uredbo št. 260/2012, ki v 9. odstavku določa, da mora obstajati storitev preverjanja upravičenca in da je treba to storitev ponuditi do 9. oktobra 2025;
- uvedla člen 5 quinquies v Uredbo št. 260/2012, ki določa, da morajo ponudniki plačilnih storitev preverjati komitente, da bi preverili, ali je stranka oseba ali subjekt, za katerega veljajo finančni omejevalni ukrepi. Ponudniki plačilnih storitev morajo začeti navedena določila izvajati do 9. januarja 2025.

Vodilna banka v Skupini je 28. marca 2024 bankam najprej poslala obvestilo o novih predpisih, nato pa je začela izvajati pripravljano analizo za opredelitev organizacijskih in postopkovnih rešitev, ki so funkcionalne za prenos regulativnih zahtev.

Na podlagi analiz so bile podrejene banke obveščene o dejavnostih, ki jih je treba izvesti do konca leta 2024, da se zagotovi skladnost z regulativnimi zahtevami, veljavnimi od 9. januarja 2025, in sicer s pomočjo storitev, ki jih je v ta namen pripravila družba Allitude v sodelovanju z vodilno banko v Skupini.

Načrtovane in obravnavane so bile tudi prilagoditvene dejavnosti, potrebne za izpolnjevanje dodatnih regulativnih zahtev, ki bodo začele veljati oktobra 2025.

Obvestilo Banke Italije z dne 17. junija 2024: Nepripoznavanje neodobrenih plačilnih transakcij Komuniciranje s sistemom

Banka Italije je 17. junija 2024 na svoji spletni strani objavila obvestilo, naslovljeno na ponudnike plačilnih storitev, o nepripoznavanju neodobrenih plačilnih transakcij, v katerem je banke opozorila, da morajo ravnati v skladu s pravili o prepovedi neodobrenih plačilnih transakcij, po drugi strani pa morajo biti v odnosih s komitenti korektni.

Zato je nadzorni organ pozval banke, naj izvedejo samooceno skladnosti svojih sedanjih služb, postopkov in praks z regulativnimi zahtevami in pričakovanji Banke Italije ter v 12 mesecih od objave navedb v obvestilu (17. junij 2025) sprejmejo vse potrebne korektivne ukrepe.

Ocene in analize, ki jih bodo opravile banke, bodo morale biti ustrezno formalno sprejete in jih bo Banka Italije preverjala v okviru rednih nadzornih ukrepov, pri čemer bo upoštevala tudi smernice ABF na tem področju.

Po objavi obvestila je vodilna banka v Skupini aktivirala delovno skupino za izvajanje potrebnih prilagoditvenih ukrepov po postopku samoocenjevanja. V zvezi s tem se je začela projektna faza za opredelitev akcijskega načrta in izvajanje posledičnih prilagoditvenih ukrepov.

Odlok o prenosu Direktive glede poročanja podjetij o trajnosti

Italijanski zakonodajalec je z Zakonsko uredbo št. 125/2024 prenesel evropsko direktivo št. 2022/2464 (t. i. Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD), katere namen je spodbujati preglednost in razkrivanje informacij s strani podjetij o okoljskih, družbenih in z upravljanjem povezanih (ESG) vplivih njihovih dejavnosti, in sicer s krepitvijo njihovih obveznosti poročanja.

Uredba CSRD določa:

- razširitev subjektivnega obsega obveznosti poročanja o trajnosti;
- okrepitev obveznosti poročanja z razširitvijo obsega trajnostnih informacij, ki jih je treba vključiti v letno poročanje;
- obveznost priprave poročanja o trajnosti v skladu s skupnimi standardi, opredeljenimi na evropski ravni (ESRS), ki jih je razvil EFRAG in sprejela Komisija s posebnimi delegiranimi akti;
- obveznost pošiljanja poročil o trajnosti za zagotavljanje zanesljivosti z namenom, da se izda potrdilo o skladnosti takšnega poročanja s standardi ESRS, in uvedba posebnih zahtev za izvajanje storitev za zagotavljanje zanesljivosti.

Zakonska uredba št. 125/2024 v zvezi z zgoraj navedenimi področji ukrepanja določa naslednje:

- novi predpis velja za vsa velika podjetja in matične družbe velikih skupin, vključno z družbami, ki ne kotirajo na borzi, pa tudi za mala in srednje velika podjetja (pod pogojem, da so njihovi finančni instrumenti uvrščeni v trgovanje na organiziranih trgih, mikropodjetja pa so izključena) ter podjetja iz tretjih držav (ob izpolnjevanju določenih zahtev). Zakonska uredba št. 125/2024 se ne glede na njihovo pravno obliko uporablja tudi za **kreditne institucije** iz člena 4(1)(1) Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta;
- v zvezi z vsebino **konsolidiranega poročila o trajnosti** je v 4. členu določeno, da matična družba v skupini v **posebnem razdelku poslovnega poročila** vključi informacije, potrebne za razumevanje, kako trajnostna vprašanja vplivajo na uspešnost, rezultate in položaj skupine;
- Informacije morajo biti podane v skladu s **standardi poročanja**, ki jih je sprejela Evropska komisija v skladu s členom 29b Direktive 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 (prim. člen 4, odstavek 6);
- za konsolidirano poročilo o trajnosti se zahteva potrditev skladnosti, ki jo izda pristojni subjekt.

Nove določbe so začele veljati 25. septembra 2024, za velike družbe (med katere sodi tudi skupina Cassa Centrale) pa se uporabljajo od poslovnega leta, ki se je začelo 1. januarja 2024. Po objavi Zakonske uredbe št. 125/2024 so se zato začele izvajati dejavnosti za njeno pravilno izvajanje v Skupini.

CRD VI in CRR III

Evropski parlament je 24. aprila 2024 odobril sveženj pravil o spremembi Direktive o kapitalskih zahtevah in Uredbe o kapitalskih zahtevah, da bi banke EU postale bolj odporne na prihodnje gospodarske pretrse in da bi ob upoštevanju posebnosti gospodarstva EU izvajale mednarodni sporazum Basel III.

Parlament EU je s spremembami sprejel:

- Direktivo o spremembi CRD VI - Direktive o kapitalskih zahtevah (Direktiva 2013/36/EU) glede nadzornih pooblastil, sankcij, podružnic v tretjih državah ter okoljskih, socialnih in upravljaljskih tveganj (ESG);
- Uredbo o spremembi CRR - Uredbe o kapitalskih zahtevah (Uredba (EU) št. 575/2013) v zvezi z zahtevami za kreditno tveganje, tveganje prilagoditve kreditne ocene, operativno tveganje, tržno tveganje in spodnjo mejo donosa.

Cilj revizije je upoštevati konkretne pogoje evropskega bančnega sektorja pri izvajanju baselskih standardov z uvedbo nekaterih evropskih posebnosti, kjer je to mogoče, na prehodni osnovi.

Namen določb Basel III, ki so odziv na krizo iz let 2007-2008, je izboljšati bonitetne standarde, nadzor in upravljanje tveganj v bankah; v okviru izvajanja teh določb je zato Evropska komisija oktobra 2021 predstavila svoje predloge za spremembo Uredbe CRR in Direktive CRD: odobritev teh sprememb torej sledi naknadnemu tristranskemu dogovoru med Parlamentom EU in Svetom EU o besedilu predlogov, ki je bil formalno sprejet z dopisom Sveta EU 6. decembra 2023.

Če povzamemo, odobreni predlogi:

- določajo načine izvajanja spodnjega praga, ki omejuje variabilnost ravni kapitala bank, izračunanih z uporabo notranjih modelov, ter prehodne določbe, katerih cilj je omogočiti udeležencem na trgu, da se pravočasno prilagodijo;
- izboljšujejo pravila o kreditnem in tržnem tveganju ter operativnem tveganju z vidika varnega in skrbnega poslovanja.
- zagotavljajo boljše izvajanje načela sorazmernosti, zlasti za majhne in nekompleksne subjekte;
- določajo usklajen okvir zahtev za vodilne delavce (člane upravnih organov in nosilce ključnih funkcij), da bi ocenili njihovo primernost v skladu z merili strokovnosti in etične ustreznosti;
- v zvezi z zagotavljanjem nadzorne neodvisnosti določajo minimalno obdobje nezdružljivosti za zaposlene in člane upravnih teles pristojnih organov v času, ko delajo pri pristojnih organih in zasedajo položaje v nadzorovanih institucijah ter določajo omejitve mandata članov upravnih organov;
- urejajo prehodno bonitetno ureditev za kripto finančno premoženje;
- zvišujejo zahteve do bank glede poročanja in razkritja ESG (okoljska, socialna in upravljaljska tveganja);
- vsebujejo ukrepe za uskladitev minimalnih zahtev za poslovalnice bank iz tretjih držav in nadzor nad njihovimi dejavnostmi v EU.

Besedila, ki jih je odobril Parlament EU, je potrdil tudi Svet EU, nato pa so bila objavljena v Uradnem listu Evropske unije. Države članice bodo imele 18 mesecev časa za prenos CRD VI v svojo nacionalno zakonodajo.

Uredba CRR III pa bo začela veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu in se bo uporabljala od 1. januarja 2025, z izjemo nekaterih točk iz člena 1, podrobno opisanih v členu 2, ki se bodo uporabljale od 9. julija 2024 (t.j. od začetka njene veljavnosti).

V zvezi s tem so bili kreditne strategije Skupine in notranji predpisi o odobravanju kreditov posodobljeni z uvedbo novih opredelitev iz Uredbe (EU) 2024/1623 (t. i. CRR III), s katero je bila izvedena reforma prejšnjega Basla III (t. i. Basel IV). Natančneje je bilo uvedeno sklicevanje na posojila za financiranje nakupa, razvoja ali gradnje na zemljiščih (tako imenovani ADC1) in na hipotekarne izpostavljenosti, povezane z nepremičninami, ki prinašajo dohodek (tako imenovani IPRE2), t.j. izpostavljenosti, katerih odplačilo je v veliki meri odvisno od denarnih tokov, ki jih ustvarjajo nepremičnine, zastavljene v zavarovanje. Poleg tega je bilo vključeno sklicevanje na "specializirano financiranje" kot nov regulativni razred sredstev za standardizirani pristop.

Naložbene storitve

Smernice ESMA o nekaterih vidikih zahtev glede ustreznosti MiFID II

Organ ESMA je 3. aprila 2023 objavil uradni italijanski prevod *Končnega poročila* "Guidelines on certain aspects of the MiFID II suitability requirements", ki posodablja predhodne smernice o nekaterih vidikih ocenjevanja primernosti, izdane leta 2018. Glavne posodobitve se nanašajo na to, kako zajeti in oceniti strankine preference glede trajnosti, ki jih morajo posredniki upoštevati pri ocenjevanju primernosti finančne naložbe v skladu z Delegirano uredbo (EU) 2021/1253, ki je začela veljati 2. avgusta 2022.

Vodilna banka v Skupini je v okviru projekta revizije vprašalnika MIFID in modela Skupine za ocenjevanje ustreznosti upoštevala smernice ESMA iz dokumentov, navedenih v prejšnjih odstavkih. Projekt se je začel leta 2022 in se nadaljeval leta 2024.

Smernice ESMA o upravljanju produktov

Organ ESMA je 3. avgusta 2023 objavil uradni italijanski prevod *Končnega poročila* "Smernice o zahtevah za upravljanje produktov v skladu z MiFID II" v italijanskem jeziku, s katerim so bile posodobljene prejšnje smernice o zahtevah za upravljanje produktov v skladu z MiFID II, izdane leta 2018.

3. odstavek 16. člena in 2. odstavek 24. člena Direktive MiFID II določata, da morajo podjetja, ki pripravljajo ali distribuirajo finančne produkte, sprejeti ustrezne ureditve upravljanja, s katerimi zagotovijo, da podjetja v vseh fazah življenjskega cikla produkta zagotavljajo najboljše interese strank.

Navedene določbe za upravljanje morajo vključevati opredelitev in redno pregledovanje ciljnega trga končnih kupcev za vsak izdelek ter strategijo distribucije, ki je skladna z opredeljenim ciljnim trgom.

Smernice o upravljanju produktov so bile posodobljene, zlasti v zvezi z vključitvijo trajnostnih ciljev v postopek opredelitve ciljnega trga finančnega instrumenta v skladu z Delegirano direktivo (EU) 2021/1269.

Vodilna banka je načrtovala dejavnosti za prilagoditev modela upravljanja produktov Skupine novim zahtevam smernic ESMA.

Opozorilo Consob o "trajnostnem financiranju" pri opravljanju investicijskih storitev

Consob je 29. julija 2024 objavil opozorilo št. 1 z dne 25. julija 2024 o izpolnjevanju obveznosti trajnostnega financiranja pri opravljanju investicijskih storitev.

Dokument je rezultat nadzornega ukrepa, ki je bil posebej namenjen proučevanju mehanizmov izvajanja - in njihove učinkovitosti - regulativnih določb EU na področju trajnostnega financiranja, in vsebuje seznam operativnih praks, ki naj bi na podlagi ugotovljenih pristopov zagotovile:

- po eni strani, da posredniki zagotavljajo informacije o vprašanih ESG v jasni, natančni in razumljivi obliki;

- po drugi strani pa, da se zgoraj navedena vprašanja ustrezno in učinkovito izkoriščajo i) v okviru preferenc in potreb strank, analiziranih za namene ocenjevanja primernosti naložb, in ii) pri upravljanju produktov.

Vodilna banka v Skupini je banke obvestila o objavi obvestila Consob in izvedla ustrezne analize vpliva.

Distribucija zavarovalnih produktov

Odločba IVASS št. 147/2024 z dne 20. junija 2024 o predpogodbenih informacijah na področju distribucije zavarovalnih produktov. V Uradnem listu z dne 4. 7. 2024 je bila objavljena Odločba IVASS št. 147/2024 o spremembah in dopolnitvah z namenom poenostavitve in racionalizacije predpogodbenih informacij o distributerju iz Uredbe IVASS št. 40/2018 in predpogodbenih informacij o produktu iz Uredbe IVASS št. 41/2018 in njenih prilog ter o trajnostnem financiranju. Vodilna banka v Skupini je z vključitvijo službe za zagotavljanje skladnosti in v sodelovanju z družbo Assicura Agenzia S.r.l. začela analizirati navedeni ukrep, da bi določila in izvajala aktivnosti za usklajitev, tudi v stiku z zavarovalnicami, katerih produkte distribuirajo pridružene banke.

Politike na področju prejemkov

Organ ESMA je 3. aprila 2023 objavil uradni italijanski prevod "Smernic o nekaterih vidikih zahtev glede prejemkov iz direktive MiFID II". Ta dokument z naslovom **"Guidelines on Certain Aspects of MiFID II Remuneration Requirements"** predstavlja celovito revizijo "Guidelines on Remuneration Policies and Practices", izdanih junija 2013 v skladu z Direktivo 2004/39/ES (t. i. "MiFID"), po reformi zahtev glede prejemkov in navzkrižja interesov, povezani z uvedbo MiFID II. Smernice se uporabljajo od 3. oktobra 2023 in nadomeščajo prejšnje. Za posrednike, ki so tudi zavezanci glede bonitetnih določb o prejemkih in spodbudah, ki jih je izdala Banka Italije v skladu s črko a) 53. člena konsolidiranega Zakona o bančništvu oziroma črko c-bis) 1. odstavek 6. člena konsolidiranega Zakona o financah se skladnost s smernicami ESMA izvaja v okviru teh določb. Vodilna banka v Skupini je zato ustrezno prilagodila dokument Politike prejemkov in spodbud Skupine 2024, ki ga je občni zbor članov potrdil 7. junija 2024.

Boj proti pranju denarja

Regulativni okvir za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma je bil dopolnjen na naslednji način.

Delegirana uredba Komisije EU 2024/595 je bila objavljena v Uradnem listu Evropske unije 16. februarja 2024. Uredba določa tehnične standarde, ki določajo, kako pomembne so pomanjkljivosti, vrsto zbranih informacij, praktično izvajanje zbiranja informacij ter analizo in razširjanje informacij iz osrednje podatkovne zbirke o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma. Poleg tega uredba določa vsebino informacij, ki jih morajo organi poročanja predložiti organu EBA, in sicer splošne informacije ter informacije v zvezi z ugotovljenimi pomanjkljivostmi in sprejetimi ukrepi, pri čemer so določeni roki in dodatne zahteve za poročanje. Služba je opravila analizo navedene uredbe, da bi preučila vprašanja in ocenila morebitne učinke. Posodobitve predpisov niso bile potrebne.

Svet Evropske unije in Evropski parlament sta 22. februarja 2024 s skupnim glasovanjem določila sedež prihodnjega organa EU za preprečevanje pranja denarja v Frankfurtu. Organ AMLA bo začel delovati sredi leta 2025.

Ministrstvo za podjetja in Made in Italy je v obvestilu z dne 11. aprila 2024 sporočilo, da je Deželno upravno sodišče v Laciju zavrnilo tožbo, vloženo za razveljavitev odločbe navedenega ministrstva MIMIT z dne 29. septembra 2023 o registru dejanskih lastnikov. Zato ponovno učinkuje tisto, kar je bilo določeno na podlagi dejanskega lastništva, rok pa se izteče 11. aprila. Po vložitvi pritožbe pri Državnem svetu je slednji odredil odložitev izvršljivosti sodb Deželnega upravnega sodišča v Laciju, ker je menil, da so vprašanja v zadevi tako zapletena, da zahtevajo poglobljeno vsebinsko preučitev, ki ni združljiva s funkcijo pripravljalne faze za ugotavljanje glavnih dejstev. Do opredelitve regulativnega okvira je Služba za preprečevanje pranja denarja poleg začetne pojasnjevalne okrožnice izdala dodatna opozorila in sporočila z namenom, da bi bankam zagotovila operativno podporo.

Evropski parlament je 24. aprila 2024 dokončno sprejel sveženj ukrepov za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, ki ga sestavljajo šesta direktiva o preprečevanju pranja denarja, uredba o enotnem pravilniku EU in o organu za preprečevanje pranja denarja. Nove določbe zagotavljajo, da bodo imele osebe z legitimnim interesom, vključno z novinarji, organizacijami civilne družbe, pristojnimi organi in nadzornimi organi, takojšen, nefiltriran, neposreden in prost

dostop do informacij o dejanskem lastništvu iz nacionalnih registrov, ki so med seboj povezani na ravni EU. Poleg trenutnih informacij bodo registri vključevali tudi podatke za najmanj pet let nazaj. Nova pravila dajejo UIF/FIU tudi večja pooblastila za analizo in odkrivanje pranja denarja in financiranja terorizma ter za začasno ustavitve sumljivih transakcij. Služba za preprečevanje pranja denarja trenutno analizira ta ukrep, da bi ocenila vpliv na obstoječe predpise in morebitne potrebe po uskladitvi.

IVASS je 4. junija 2024 objavil Odločbo št. 144 z dne 4. junija 2024, ki določa spremembe in dopolnitve Odločbe IVASS št. 44 z dne 12. februarja 2019, katera vsebuje izvedbene določbe za preprečevanje uporabe zavarovalnic in zavarovalnih posrednikov za namene pranja denarja in financiranja terorizma glede organizacije, postopkov in notranjih kontrol ter skrbnega preverjanja komitentov. Najpomembnejše spremembe se nanašajo na uvedbo opredelitve organa z upravljavsko funkcijo in opredelitev njegovih nalog ter na vidike, povezane s svetovalcem za preprečevanje pranja denarja, s službo za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, in dejavnostmi zunanjega izvajanja ter skupinami. V zvezi z novo odločbo IVASS potekajo analitične dejavnosti za izvedbo potrebnih regulativnih in organizacijskih prilagoditev v vključenih družbah v Skupini.

V Uradnem listu Evropske unije z dne 19. junija 2024 so bili objavljeni naslednji dokumenti, ki sestavljajo sveženj ukrepov za preprečevanje pranja denarja:

- Direktiva EU 2024/1640 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2024 (t. i. **"VI direktiva o preprečevanju pranja denarja"**), ki spreminja Direktivo (EU) 2019/1937 in nadomešča Direktivo (EU) 2015/849, razveljavlja njene določbe, uvaja regulativne novosti v zvezi z organizacijo institucionalnega sistema preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma za nacionalne nadzorne organe in finančne obveščevalne enote (FIU) ter o centralnih registrih, kot so register dejanskih lastnikov, register bančnih računov in enotni dostop do nepremičninskih registrov. VI. direktiva o preprečevanju pranja denarja je začela veljati 9. julija 2024, države članice pa morajo sprejeti zakone in druge predpise za uskladitev z direktivo do 10. julija 2027, razen:
 - določil o registru dejanskih lastnikov, ki jih je treba prenesti do 10. julija 2026;
 - določil o enotnem dostopu do informacij o nepremičninah, ki jih je treba prenesti do 10. julija 2029.
- Uredba (EU) 2024/1620 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2024 (tako imenovana **"Uredba o preprečevanju pranja denarja"**) zaradi doseganja višje ravni evropske usklajenosti sektorske zakonodaje, vsebuje vse določbe o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma v zvezi z zasebnim sektorjem, ki se bodo neposredno uporabljale v državah članicah EU, vključno z določbami o skrbnem preverjanju strank, dejanskem lastništvu in zgornji meji za gotovinska plačila (določeni na 10.000 evrov). Uredba o preprečevanju pranja denarja je začela veljati 9. julija 2024, uporabljati pa se bo začela 10. julija 2027.
- Uredba (EU) 2024/1624 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2024 (t. i. **"Uredba o preprečevanju pranja denarja"**), ki določa ustanovitev Evropskega organa za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma (AMLA), katerega naloga bo okrepiti sodelovanje med nacionalnimi obveščevalnimi enotami, neposredno nadzorovati najbolj tvegane finančne institucije in usklajevati nacionalne nadzorne organe. Predpis ureja pravni status subjekta, njegove pristojnosti in oblike usklajevanja z drugimi organi. Uredba o preprečevanju pranja denarja je začela veljati 26. junija 2024, uporabljati pa se bo začela 1. julija 2025.

Poleg tega je bila v Uradnem listu Evropske unije z dne 19. junija 2024 objavljena Direktiva (EU) 2024/1654 z dne 31. maja 2024 o spremembi Direktive (EU) 2019/1153 glede dostopa pristojnih organov do centraliziranih registrov bančnih računov prek povezovalnega sistema in tehničnih ukrepov za lažjo uporabo evidenc transakcij. Namen direktive je olajšati dostop do finančnih informacij za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje ali pregon hudih kaznivih dejanj, vključno s terorizmom: hiter dostop do finančnih informacij je dejansko bistvenega pomena za izvajanje učinkovitih kazenskih preiskav ter uspešno zaseganje in zaplembo pripomočkov in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, zlasti v okviru preiskav organiziranega kriminala in kibernetске kriminalitete.

Banka Italije je z odločbo z dne 27. novembra 2024 objavila spremembe določb o organizaciji, postopkih in notranjih kontrolah za preprečevanje uporabe posrednikov za namene pranja denarja in financiranja terorizma z dne 26. marca 2019, ki so priložene novemu Priročniku Banke Italije za poročanje o pranju denarja.

V letu 2024 je Evropska unija izdala več izvedbenih uredb o omejevalnih ukrepih za boj proti pranju denarja in financiranju terorizma, vključno z ukrepi za zamrznitev sredstev in gospodarskih virov zoper določene osebe, ki so bile uvrščene na posebne sezname sankcij.

Varstvo osebnih podatkov

Informacijski pooblaščenec je 22. februarja 2024 sklenil, da bo začel javno posvetovanje za pridobitev pripomb in predlogov o ustreznosti obdobja hrambe metapodatkov, ki se samodejno ustvarjajo in zbirajo s protokoli za prenos in razvrščanje e-pošte ter se nanašajo na pošiljanje, prejemanje in razvrščanje e-poštnih sporočil. Z istim ukrepom je Nadzorni organ odložil učinkovitost dokumenta s smernicami "Računalniški programi in storitve za upravljanje elektronske pošte v delovnem okolju in obdelavo metapodatkov". Pooblaščenca oseba za varstvo podatkov je v tem javnem posvetovanju sodelovala skupaj z drugimi pooblaščeneci za varstvo podatkov glavnih italijanskih bančnih institucij in pripravila svoje stališče. Postopek javnega posvetovanja se je 6. junija 2024 končal s sprejetjem novega dokumenta s smernicami "Računalniški programi in storitve za upravljanje elektronske pošte v delovnem okolju in obdelavo metapodatkov". V tem dokumentu so bila med drugim podrobno obravnavana naslednja vprašanja: podrobneje je bilo opisano področje uporabe objektivnih metapodatkov (omejeno le na tiste, ki jih ustvarjajo sistemi strežnikov za upravljanje elektronske pošte in razvrščanje); priporočeno obdobje hrambe tako ustvarjenih dnevnikov je 21 dni, vendar ni izključena možnost podaljšanja tega obdobja v skladu z načelom odgovornosti lastnika. Operativni učinek opisanega ukrepa se trenutno dodatno preučuje.

Informacijski pooblaščenec je 7. marca 2024 akreditiral organ za spremljanje kodeksa ravnanja v zvezi s telemarketingom in prodajo po telefonu, ki je bil že odobren 9. marca 2023. Z akreditacijo organa za spremljanje se začne Kodeks ravnanja izvajati v celoti. V zvezi s tem Kodeksom ravnanja ostajajo prejšnje ocene nespremenjene, in sicer da vodilna banka v Skupini priznava vrednost vsebine dokumenta, vendar meni, da ni treba sprejeti tega specifičnega kodeksa ravnanja.

V Uradnem listu z dne 27. 11. 2024 je bila objavljena Odločba informacijskega pooblaščenca št. 618 z dne 17. 10. 2024, s katero je začel veljati Kodeks ravnanja pri obdelavi osebnih podatkov v podjetjih za razvoj in proizvodnjo programske opreme za upravljanje. Vodilna banka v Skupini je kljub dejstvu, da se kodeksi ravnanja, sprejeti v skladu s členom 40 Uredbe GDPR, uporabljajo le za osebe, ki so sprejele isti kodeks, začela analizirati odločbo, da bi skupaj z bankami in družbami v Skupini opredelila morebitne dobre prakse, ki bi jih lahko izvajala v svojem sistemu.

Upravna odgovornost subjektov

V obdobju poročanja je bila Zakonska uredba št. 231/2001 spremenjena z naslednjimi zakonodajnimi spremembami:

- **Zakonom št. 206 z dne 27. decembra 2023**, ki vsebuje "skupne določbe za valorizacijo, promocijo in zaščito proizvodov, izdelanih v Italiji", katere spreminjajo **člen 25 bis** Zakonske uredbe št. 231/2001, s posebnim poudarkom na prodaji industrijskih izdelkov z zavajajočimi znaki;
- **Zakonom št. 6 z dne 22. januarja 2024**, ki vsebuje "določbe o sankcijah na področju uničenja, izgube, poslabšanja stanja, skrunitve, mazanja in nezakonite rabe kulturne ali krajinske dediščine ter spremembe členov 518-duodecies, 635 in 639 Kazenskega zakonika", s katerimi je spremenjen **člen 25-septiesdecies** Zakonske uredbe št. 231/2001 na področju uničenja, izgube, poslabšanja stanja, skrunitve, mazanja in nezakonite rabe kulturne ali krajinske dediščine;
- **Uredbo z zakonsko močjo št. 19 z dne 2. marca 2024, s spremembami pretvorjeno v Zakon št. 56 z dne 29. aprila 2024** o "nadaljnjih nujnih določbah za izvajanje nacionalnega načrta za oživitve in odpornost (PNRR)", ki spreminja člen 512-bis Kazenskega zakonika, kot določa **člen 25-okties.1** Zakonske uredbe št. 231/2001 s področja goljufij pri prenosu vrednosti;
- **Zakonsko uredbo št. 87 z dne 14. junija 2024** o "reviziji sistema davčnih sankcij v skladu z 20. členom Zakona št. 111 z dne 9. avgusta 2023", v zvezi s predhodnim kaznivim dejanjem iz **člena 25 quinquiesdecies** Zakonske uredbe št. 231/2001 o kaznivih dejanjih na davčnem področju;
- **Zakonom št. 90 z dne 28. junija 2024**, ki vsebuje "določbe o krepitvi nacionalne kibernetске varnosti in preprečevanju kibernetске kriminalitete", s katerimi so bile spremenjene določbe **člena 24-bis** Zakonske uredbe št. 231/2001 na področju kibernetских kaznivih dejanj;
- **Uredbo z zakonsko močjo št. 92 z dne 4. julija 2024, s spremembami pretvorjeno v Zakon št. 112 z dne 8. avgusta 2024**, ki vsebuje "nujne ukrepe na področju kazenskih zavodov, civilnega in kazenskega pravosodja ter osebja Ministrstva za pravosodje", ki je privedel do posodobitve seznama predhodnih kaznivih dejanj zoper javno upravo, določenih v **25. členu** Zakonske uredbe št. 231/2001;

- **Zakonom št. 114 z dne 9. avgusta 2024** o "spremembah kazenskega zakonika, zakonika o kazenskem postopku, sodnega reda in zakonika o vojaški ureditvi", s katerim so bila odpravljena nekatera predhodna kazniva dejanja, določena v **25. členu** Zakonske uredbe št. 231/2001.
- **Zakonsko uredbo št. 129 z dne 5. september 2024** o "prilagoditvi nacionalne zakonodaje Uredbi (EU) 2023/1114 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 o trgih kriptovalut, in spremembi uredb (EU) št. 1093/2010 in (EU) št. 1095/2010 ter Direktiv 2013/36/EU in (EU) 2019/1937" o kriptovalutah, s katero so bile uvedene posebne določbe o odgovornosti subjekta;
- **Zakonsko uredbo št. 141 z dne 26. septembra 2024** o "Nacionalnih določbah, ki dopolnjujejo carinski zakonik Unije, in reviziji sistema sankcij v zvezi s trošarinami in drugimi posrednimi davki na proizvodnjo in potrošnjo", ki spreminja določbe **člena 25-sexiesdecies** Zakonske uredbe št. 231/2001, ki ureja preprečevanje in boj zoper tihotapljenje;
- **Uredbo z zakonsko močjo št. 145 z dne 11. oktobra 2024**, ki vsebuje "Nujne določbe o vstopu tujih delavcev v Italijo, o zaščiti in pomoči žrtvam izkoriščevanja sezonskega dela na črno, o upravljanju migracijskih tokov in mednarodni zaščiti ter o ustreznih sodnih postopkih", ki je posegel v zaposlovanje državljanov tretjih držav, katerih bivanje je nezakonito, kar obravnava **člen 25-duodecies** Zakonske uredbe št. 231/2001.

Podnebna in okoljska tveganja

Januarja 2024 je Evropski bančni organ (EBA) odprl posvetovanje o novih Smernicah o upravljanju okoljskih, družbenih in upravljavskih tveganj (ESG). V teh smernicah so določene zahteve za institucije, na podlagi katerih ugotavljajo, merijo, upravljajo in spremljajo tveganja ESG, vključno z načrti za obravnavo tveganj, ki izhajajo iz prehoda na podnebno nevtralno gospodarstvo v EU.

Podnebne spremembe, degradacija okolja, socialna vprašanja in drugi okoljski, socialni in upravljavski dejavniki predstavljajo velike izzive za gospodarstvo, ki vplivajo na finančni sektor. Na profil tveganja in poslovni model institucij lahko vplivajo tveganja ESG, zlasti podnebna tveganja prek dejavnikov tveganja prehoda in fizičnega tveganja. Da bi zagotovili varnost in trdnost institucij na kratki, srednji in dolgi rok, so v smernicah določene zahteve, ki bi jih morale institucije upoštevati pri opredeljevanju svojih notranjih procesov in metod upravljanja tveganj ESG.

Te smernice določajo načela za pripravo in vsebino načrtov institucij v skladu z direktivo o kapitalskih zahtevah (CRD VI), da bi ustrezno spremljale in obravnavale finančna tveganja, ki izhajajo iz dejavnikov ESG, vključno s tistimi, ki izhajajo iz procesa prilagajanja cilju EU o podnebni nevtralnosti, ki naj bi bil dosežen do leta 2050. Smernice, pripravljene v skladu z načrtom organa EBA za trajnostno financiranje, so odgovor na pooblastilo iz člena 87a(5) Direktive CRD IV (2013/36/EU), kakor je bila spremenjena s predlagano Direktivo CRD VI (2021/0341(COD)).

Funkcija nadzora nad IKT in varnostnimi tveganji

Uredba (EU) 2022/2554 Evropskega parlamenta in Sveta o digitalni operativni odpornosti za finančni sektor - DORA

14. decembra 2022 je bila objavljena Uredba DORA, katere cilj je spodbujati digitalno operativno odpornost z ureditvijo operativnih tveganj, ki izhajajo iz vse večje soodvisnosti med finančnim sektorjem in tretjimi ponudniki storitev, ter nadzornim organom zagotoviti ustrezna pooblastila za spremljanje teh tveganj. Okvir DORA, ki je del svežnja o digitalnih financah, je prvi zakonodajni akt na evropski ravni, ki celostno obravnava vprašanje digitalne operativne odpornosti finančnih storitev. Temeljni stebri, na katerih temelji Uredba DORA, so:

- oblikovanje skupnega okvira za usklajeno upravljanje tveganj IKT;
- uskladitev razvrščanja in poročanja o incidentih IKT s hitrim rokom poročanja (v istem dnevu po dogodku);
- vzpostavitev standardov na ravni EU za testiranje digitalne operativne odpornosti;
- pokrivanje minimalnih pogodbenih elementov, ki omogočajo popolno spremljanje tretjih oseb IKT;
- spodbujanje ozaveščenosti in poznavanja groženj IKT z izmenjavo informacij v celotnem sistemu.

Cassa Centrale Banca je tudi v drugi polovici leta 2024 nadaljevala z načrtom prilagajanja ter z usklajevanjem in prilagajanjem med različnimi sodelujočimi službami, kar je omogočilo nadaljnjo obravnavo soodvisnosti med posameznimi službami.

Poleg tega so bili 17. julija 2024 objavljeni regulativni tehnični standardi (RTS), ki vsebujejo več informacij o:

- poročanju o pomembnih incidentih;
- ocenjenih skupnih letnih stroških in izgubah, ki jih povzročijo večje nesreče;
- TLPT;
- poenotenju pogojev za izvajanje nadzornih dejavnosti;
- sodelovanju pri nadzoru in izmenjavi informacij med evropskimi nadzornimi organi in pristojnimi nacionalnimi organi.

Na ravni Skupine so bili za zagotovitev posodobitve dokumentacije do 17. 1. 2025, ko je začela veljati Uredba (EU) 2022/2554, izdani interni akti (politike, pravilniki in postopki) za področja, ki jih ureja uredba, kot na primer: upravljanje v primeru incidentov, razvoj zaščite IKT, upravljanje tretjih oseb, razvoj upravljanja IKT in varnostnih tveganj ter razvoj zaščite varnosti in odpornosti, kar zagotavlja skladnost s predpisi DORA.

Po uskladitvi s predpisi skladno z Uredbo (EU) 2022/2554, dejavnosti še vedno potekajo, saj so potrebne nekatere aktivnosti, ki se bodo začele izvajati letos, poleg tega pa so načrtovana izvajanja ukrepov na področju informacijskih tehnologij, organiziranih v 38 projektih s splošnim načrtom, ki sega do leta 2027, ob upoštevanju razpoložljivih zmogljivosti, ustreznosti regulativnemu okviru in sinergij z drugimi projekti, ki se že razvijajo.

Uredba (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi harmoniziranih pravil za umetno inteligenco - AI Act

1. avgusta 2024 je začela veljati Uredba (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi harmoniziranih pravil za umetno inteligenco (tako imenovani AI Act).

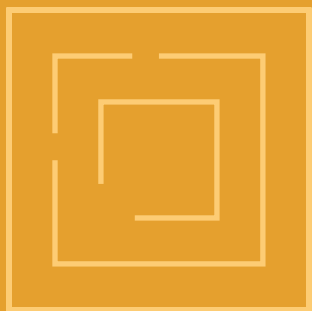
AI Act je prvi evropski predpis, ki ureja uporabo sistemov umetne inteligence v državah Evropske unije. Njegov cilj je zlasti zagotoviti enotno in poenoteno ureditev za države članice EU glede tveganj, ki jih povzroča uporaba sistemov umetne inteligence (t. i. UI) tako za uporabnike teh sistemov kot za državljane.

Z navedeno uredbo se želi zlasti omejiti uporabo sistemov, s katerimi bi se lahko kršile temeljne pravice ali ki bi predstavljali resno varnostno tveganje. V tem smislu uredba določa vrsto previdnostnih ukrepov in pogojev za uporabo sistemov umetne inteligence, tudi pri izvajanju dejavnosti, ki so v interesu Skupine (na primer, vendar ne izključno: iskanje in izbira osebja, ocena kreditne sposobnosti). Ti previdnostni ukrepi in pogoji se razlikujejo glede na stopnjo tveganja, povezanega z vsakim sistemom UI. Uredba zato deli sisteme umetne inteligence na:

- prepovedane sisteme kot preveč tvegane za spoštovanje temeljnih pravic;
- sisteme z visokim tveganjem, ki so zakoniti le, če jih spremljajo številni previdnostni ukrepi in posebne dejavnosti spremljanja samih sistemov;
- sisteme za splošne namene, ki so zakoniti le, če jih spremlja vrsta previdnostnih ukrepov, manj invazivnih kot pri sistemih z visokim tveganjem;
- sisteme za splošne namene s sistemskim tveganjem, ki so zakoniti, če jih spremlja vrsta previdnostnih ukrepov, ki so manj invazivni kot pri sistemih z visokim tveganjem.

Uredba zahteva, da so zaposleni, ki uporabljajo sisteme umetne inteligence, ustrezno usposobljeni in obveščeni o možnih tveganjih, ki jih ti sistemi prinašajo. Zlasti se zahteva, da se do februarja 2025 odpravijo vsi sistemi umetne inteligence, ki so razvrščeni med prepovedane sisteme, in da se vsem zaposlenim zagotovi izobraževanje.

V zvezi s tem je Cassa Centrale Banca, potem ko je analizirala besedilo navedenega predpisa in pripravila začetno analizo njegovega učinka, začela izvajati ukrepe za popis vseh sistemov umetne inteligence, ki se trenutno uporabljajo na ravni Skupine, da bi jih razvrstila v kategorije, določene v Uredbi o UI, in izločila tiste sisteme, za katere se izkaže, da so prepovedani. Začelo se je tudi posebno izobraževanje o umetni inteligenci, da bi izpolnili obveznosti glede kompetenc in izobraževanja, ki jih zahteva uredba.

03

Poslovanje banke

3.1 - Kazalniki uspešnosti poslovanja banke

V nadaljevanju navajamo glavne kazalnike uspešnosti in tveganja za poslovno leto, zaključeno na 31. december 2024.

KAZALNIKI	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba v %
STRUKTURNI KAZALNIKI			
Kreditno poslovanje s komitenti / skupna sredstva	67,09 %	63,42 %	5,8%
Neposredne vloge skupaj / Sredstva skupaj	87,29 %	81,71 %	6,8%
Čisto premoženje / Sredstva skupaj	9,53 %	7,72 %	23,4%
Čisto premoženje/ Bruto plasirana sredstva	10,32 %	8,08 %	27,7%
Čisto premoženje/neposredne vloge strank	10,92 %	9,45 %	15,5%
Neto krediti/depoziti	76,86 %	77,58 %	(0,9%)
KAZALNIKI DONOSNOSTI			
Čisti dobiček/Neto premoženje (ROE)	15,58 %	7,85 %	98,5%
Čisti dobiček / Sredstva skupaj (ROA)	1,48 %	0,61 %	145,0%
Razmerje med stroški in prihodki (primarni stroški poslovanja/primarna posredniška marža)	54,96 %	56,66 %	(1,7%)
Obrestna marža/posredniška marža	84,41 %	83,71 %	0,8%
KAZALNIKI TVEGANJA			
Neto slaba posojila/neto terjatve do komitentov	0,05 %	0 %	
Popravki vrednosti na nedonosne izpostavljenosti/neto posojila komitentom	0,54 %	0,40 %	37,2%
Popravki vrednosti na druge slabe kredite/bruto slabi krediti	93,46 %	100,00 %	(6,5%)
Popravki vrednosti na druge nedonosne izpostavljenosti/druge bruto nedonosne izpostavljenosti	73,44 %	86,35 %	(15,0%)
Popravki vrednosti na donosne izpostavljenosti/bruto donosne izpostavljenosti	0,46 %	0,51 %	(10,9%)
KAZALNIKI PRODUKTIVNOSTI			
Poslovni izid iz poslovanja na zaposlenega	243.226	209.369	16,2%
Strošek zaposlenih	100.099	86.662	15,5%

Kreditno poslovanje s komitenti vključuje posojila in predujme komitentom za strošek amortizacije in po poštenu vrednosti ter se torej razlikuje od izpostavljenosti do komitentov, navedene v bilanci.

Leta 2024 je banka zaznala splošno izboljšavo kazalnikov donosnosti in produktivnosti. Glede na dinamiko obsega je banka zabeležila rast posojil komitentom v višini +2,6 %, ki jo je spremljala rast vlog komitentov v višini +3,6 %. Zaradi te dinamike obsega se je razmerje med neto krediti/vlogami zmanjšalo za 0,9 %. V okviru skupnih vlog, ki so se povečale za +4,7 %, je bila pri posrednih vlogah zabeležena rast (+7,0 %).

Glede kazalnikov donosnosti je bilo ugotovljeno splošno izboljšanje obravnavanih kazalnikov. Ob upoštevanju marže za primarno posredništvo oziroma posredniške marže v neto vrednosti brez dobička od prodaje in ponovnega nakupa finančnih sredstev in obveznosti ter primarnih operativnih stroškov oziroma brez operativnih stroškov po odbitku vrednosti rezervacij za prostovoljna prenehanja delovnega razmerja in drugih rezervacij, je bilo ugotovljeno izboljšanje primarnega razmerja med stroški in prihodki v višini 1,7%.

V okviru količnikov tveganja sta se nekoliko zmanjšala razmerje popravkov pri slabih kreditih/bruto slabih kreditih, in sicer za -6,5 %, in razmerje popravkov pri drugih nedonosnih izpostavljenostih/bruto nedonosnih izpostavljenostih, in sicer za -15,0 %. Splošni razvoj mas, ki ga spremlja poviševanje tržnih obrestnih mer, je omogočil izboljšavo stanja glede posredniške marže na zaposlenega.

3.2 - Poslovni rezultati

Prerazporejen izkaz poslovnega izida³

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba	Sprememba v %
Čiste obresti	20.901	18.228	2.673	14,7%
Čiste opravnine (provizije)	5.695	5.794	(99)	(1,7%)
Čisti rezultat sredstev in obveznosti do virov sredstev v portfelju	(1.955)	(2.368)	413	(17,5%)
Dividende in podobni prihodki	119	120	(1)	(1,1%)
Posredniška marža	24.760	21.774	2.986	13,7%
Stroški za osebje	(10.579)	(9.357)	(1.222)	13,1%
Drugi upravni stroški	(6.970)	(6.279)	(691)	11,0%
Poslovne amortizacije	(663)	(694)	30	(4,3%)
Popravki/ponovni dvig čistih vrednosti za kreditno tveganje	4.315	(1.278)	5.593	(437,5%)
Rezultat operativnega poslovanja	10.863	4.167	6.695	160,7%
Druge čiste rezervacije in popravki čistih vrednosti od ostalih sredstev	(146)	(176)	30	(17,0%)
Drugi neto dohodki (odhodki)	1.291	1.220	71	5,8%
Dobiček (izguba) od odstopa naložb in deležev	17	(2)	20	(837,3%)
Bruto tekoči rezultat	12.025	5.209	6.816	130,9%
Davki na dohodek	(1.287)	(689)	(598)	86,7%
Dobiček (izguba) operativnih dejavnosti, ki jih je banka prenehala izvajati v neto vrednosti brez davkov	-	-	-	
Čisti rezultat	10.737	4.519	6.218	137,6%

³ Za podrobnejšo poslovno predstavitev rezultatov so prerazvrščeni ekonomski podatki drugačni od preglednic Banke Italije.

Povezava med izkazom poslovnega izida in preračunanim izkazom poslovnega izida

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023
Čiste obresti	20.901	18.228
Postavka 30 - Obrestna marža	20.901	18.228
Čiste opravnine (provizije)	5.695	5.794
Postavka 60 - Čiste provizije	5.695	5.794
Čisti rezultat sredstev in obveznosti do virov sredstev v portfelju	(1.955)	(2.368)
Postavka 80 - Čisti rezultat iz dejavnosti trgovanja	44	42
Postavka 90 - Čisti rezultat iz dejavnosti varovanja pred tveganji	16	(14)
Postavka 100 - Dobiček (izguba) od odstopa in ponovne pridobitve finančnih sredstev ter obveznosti	(2.093)	(2.493)
Postavka 110 - Čisti rezultat iz drugih finančnih sredstev in obveznosti, določenih za merjenje po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	79	97
Dividende	119	121
Postavka 70 - Dividende in podobni prihodki	119	121
Posredniška marža	24.760	21.774
Postavka 120 - Posredniška marža	24.760	21.774
Stroški za osebje	(10.579)	(9.357)
Postavka 190a) - Upravni stroški - Stroški za osebje	(10.579)	(9.357)
Drugi upravni stroški	(6.970)	(6.279)
Postavka 190b) - Upravni stroški - Drugi upravni stroški	(6.970)	(6.279)
Poslovne amortizacije	(663)	(694)
Postavka 210 - Popravki/čisti ponovni dvig čiste vrednosti opredmetenih sredstev	(638)	(658)
Postavka 220 - Popravki/čisti ponovni dvig neopredmetenih sredstev	(26)	(36)
Popravki/čisti ponovni dvig vrednosti za kreditno tveganje	4.314	(1.278)
Postavka 130 - Popravki/čisti ponovni dvig vrednosti za kreditno tveganje	4.315	(1.276)
Postavka 140 - Dobiček/izguba ob spremembi pogojev brez odpisa	(1)	(2)
Rezultat finančnega poslovanja	10.863	4.167
Druge čiste rezervacije in popravki čistih vrednosti od ostalih sredstev	(146)	(176)
Postavka 200 - Čiste rezervacije za tveganja in stroške	(146)	(176)
Drugi neto dohodki (odhodki)	1.291	1.220
Postavka 230 - Drugi odhodki/prihodki od poslovanja	1.291	1.220
Postavka 260 - Čisti rezultat ocene opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev po pošteni vrednosti	-	-
Dobiček (izguba) od odstopa naložb in deležev	17	(2)
Postavka 250 - Dobiček (izguba) od deležev v družbah	-	(1)
Postavka 270 - Popravki vrednosti za dobro ime	-	-
Postavka 280 - Dobiček (izguba) od odprodaje naložb	17	(2)
Bruto tekoči rezultat	12.025	5.209

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023
Postavka 290 - Dobiček (izguba) iz rednega poslovanja pred obdavčitvijo	12.025	5.209
Davki na dohodek	(1.287)	(689)
Postavka 300 - Davek na dohodke iz rednega poslovanja	(1.287)	(689)
Dobiček (izguba) operativnih dejavnosti, ki jih je banka prenehala izvajati v neto vrednosti brez davkov	-	-
Postavka 320 - Dobiček (izguba) iz opuščenih poslovnih dejavnosti po obdavčitvi	-	-
Čisti rezultat	10.737	4.519

Obrestna marža

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba	Sprememba v %
Prihodki iz obresti in podobni prihodki	26.530	23.490	3.041	12,9%
<i>od tega prihodki iz obresti, pripoznani po efektivni obrestni meri</i>	<i>26.165</i>	<i>23.180</i>	<i>2.985</i>	<i>12,9%</i>
Odhodki za obresti in podobni odhodki	(5.629)	(5.262)	(367)	7,0%
Obrestna marža	20.901	18.228	2.673	14,7%

Aktivne obresti so se povečale za 3.041 tisoč evrov oziroma za 12,9 % v primerjavi s poslovnim letom, zaključenim na 31. december 2023. To povečanje je bilo predvsem posledica spremembe pogojev glede tržnih obrestnih mer (gibanje Euribor) in splošnega povečanja poslovanja na področju posojil komitentom.

Pasivne obresti so se povečale za 367 tisoč evrov (7,0 %). To povečanje je posledica splošnega povečanja stroškov, vezanih na stanje neposrednih vlog.

Posledično se je obrestna marža povečala za 2.673 tisoč evrov (+14,7 %).

Posredniška marža

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba	Sprememba v %
Čiste obresti	20.901	18.228	2.673	14,7%
Neto provizije	5.695	5.794	(99)	(1,7%)
Dividende in podobni prihodki	119	120	(1)	(1,1%)
Čisti poslovni izid iz finančnih sredstev, namenjenih trgovanju	44	42	2	3,7%
Čisti rezultat od varovanja pred tveganjem	15	(14)	29	(212,7%)
Čisti dobiček (izguba) od odstopa in ponovne pridobitve finančnih sredstev ter obveznosti	(2.093)	(2.493)	400	(16%)
Čisti rezultat iz drugih finančnih sredstev in obveznosti, določenih za merjenje po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	79	97	(18)	(18,56%)
Posredniška marža	24.760	21.774	2.986	13,7%

Čiste provizije so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšale za -99 tisoč evrov, kar je posledica nižjih marž na področju vodenih prihrankov, in manjšega števila izdanih zaščitnih zavarovalnih polic v letu 2024 v primerjavi z letom 2023.

Dobički od prodaje ali ponovnega odkupa finančnih sredstev in obveznosti so se v primerjavi s predhodnim letom povečali za 400 tisoč evrov, kar je posledica odločitve banke, da ponovno predčasno vnaprej prenese portfelje vrednostnih papirjev zaradi nadzorovane realizacije slabitev vrednosti, čeprav v manjši meri kot v preteklem letu.

Stroški poslovanja

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba	Sprememba v %
Administrativni stroški:	17.549	15.635	1.914	12,2%
- Stroški delovne sile	10.579	9.357	1.222	13,1%
- Drugi upravni stroški	6.970	6.278	692	11,0%
Poslovne amortizacije	664	694	(30)	(4,3%)
Čiste rezervacije za tveganja in stroške	146	176	(30)	(17,0%)
- od tega plasirana sredstva in jamstva	212	128	84	65,2%
Drugi odhodki/prihodki od poslovanja	(1.291)	(1.220)	(71)	5,8%
Stroški poslovanja	17.068	15.285	1.782	11,7%

Višina operativnih stroškov se je v primerjavi s podatkom na 31. december 2023 povečala.

Na referenčni datum so znašali 17.068 tisoč evrov v primerjavi z 15.285 tisoč evrov na 31. december 2023 (+11,7 %).

Podrobna analiza posameznih postavk kaže, da je strošek za zaposlene v višini 10.579 tisoč evrov višji od tistega za leto 2023, ki je znašal 1.222 tisoč evrov oziroma za 13,1 %. To povečanje je predvsem posledica rezervacije za prostovoljno odpoved delovnega razmerja s strani 7 zaposlenih v letu 2024, v višini 1.603 tisoč evrov, in povečanja zaradi učinkov nove nacionalne kolektivne pogodbe, podpisane leta 2024.

Ostali upravni stroški so se povečali za 692 tisoč evrov. To povečanje je povezano z višjimi stroški IT in stroški, povezanimi z naložbami v dejavnosti strateških usmeritev vodilne banke v Skupini.

Bruto tekoči rezultat

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba	Sprememba v %
Posredniška marža	24.760	21.774	2.986	13,7%
Stroški poslovanja	(17.067)	(15.285)	(1.782)	11,7%
Čisti popravki vrednosti za kreditno tveganje	4.315	(1.276)	5.591	(438,0%)
Ostali popravki čistih vrednosti na opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva	-	-	-	
Drugi neto dohodki (odhodki)	17	(4)	21	(508,1%)
Bruto tekoči rezultat	12.025	5.209	6.816	130,9%

Analiza makro postavk izkaza poslovnega izida kaže, da so dosežene marže v primerjavi z letom 2023 višje za 13,7 %, operativni stroški pa so zabeležili 11,7 % povišanje. Postavka popravki čiste vrednosti za kreditno tveganje izkazuje pozitivno vrednost v višini 4.315 tisoč evrov s pozitivno razliko 5.591 tisoč evrov v primerjavi z letom 2023.

Dobiček poslovnega obdobja

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba	Sprememba v %
Tekoči operativni dobiček/izguba pred obdavčitvijo	12.025	5.209	6.816	130,9%
Davek na dohodke iz rednega poslovanja	(1.287)	(689)	(598)	86,7%
Dobiček/izguba iz rednega poslovanja po obdavčitvi	10.737	4.519	6.218	137,6%
Dobiček (izguba) iz opuščениh poslovnih dejavnosti po obdavčitvi	-	-	-	
Dobiček/(izguba) poslovnega leta	10.737	4.519	6.218	137,6%

Dobiček obdobja znaša 10.737 tisoč evrov in je za 137,6 % višji od tistega za leto 2023. Davek od dohodka znaša -1.287 tisoč evrov.

3.3 - Premoženjski agregati

Prerazvrščena bilanca stanja⁴

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba	Sprememba v %
SREDSTVA				
Denar v blagajni in stanje na računih	4.771	4.741	31	0,6%
Posojila bankam	30.653	15.371	15.282	99,4%
od tega po pošteni vrednosti	1.612	1.579	33	2,1%
Terjatve do strank	485.173	472.863	12.310	2,6%
od tega po pošteni vrednosti	87	682	(595)	(87,2%)
Finančna sredstva	176.504	225.387	(48.883)	(21,7%)
Deleži	1.118	612	507	82,8%
Opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva	6.195	6.098	97	1,6%
Davčna sredstva	2.098	3.269	(1.171)	(35,8%)
Ostale postavke sredstev	16.674	17.304	(630)	(3,6%)
Sredstva skupaj	723.187	745.645	(22.458)	(3,0%)
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV				
Obveznosti do bank	3.497	66.375	(62.878)	(94,7%)
Neposredne vloge	631.269	609.296	21.973	3,6%
- obveznosti do komitentov	568.396	578.331	(9.935)	(1,7%)
- Izdani vrednostni papirji	62.873	30.965	31.908	103,0%
Druge finančne obveznosti	193	163	30	18,2%
Rezervacije (tveganja, stroški in delo)	3.814	2.695	1.118	41,5%
Davčne obveznosti	679	424	254	59,9%
Ostale postavke obveznosti do virov sredstev	14.829	9.131	5.698	62,4%
Skupaj obveznosti	654.280	688.085	(33.805)	(4,9%)
Neto kapital	68.907	57.560	11.347	19,7%
Skupaj obveznosti in čisti kapital	723.187	745.645	(22.458)	(3,0%)

⁴ Za boljše poslovodsko predstavitev rezultatov so prerezporejeni premoženjski podatki drugačni od preglednic Banke Italije.

Povezava med bilanco stanja in prerazvrščeno bilanco stanja

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023
Denar v blagajni in stanje na računih	4.771	4.741
Postavka 10 (delno) - Denar v blagajni in tekoča sredstva - blagajna	4.771	4.741
Izpostavljenosti do bank	30.653	15.371
Postavka 10 (delno) - Denar v blagajni in tekoča sredstva Transakcijski računi in vloge na vpogled pri bankah	945	5.545
Postavka 20a (delno) - Finančna sredstva v razpolaganju za trgovanje Posojila bankam	-	-
Poglavje 20b (delno) - Finančna sredstva, določena po pošteni vrednosti - Posojila bankam	-	-
Postavka 20c (delno) - Druga finančna sredstva, obvezno merjena po pošteni vrednosti Posojila bankam	1.612	1.579
Poglavje 30 (delno) - Finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti, z vplivom na skupno dobičkonosnost posojil bankam	-	-
Postavka 40a (delno) - Finančna sredstva po amortizirani vrednosti Terjatve do bank (brez dolžniških vrednostnih papirjev)	28.096	8.248
Izpostavljenost do komitentov	485.173	472.863
Postavka 20a (delno) - Finančna sredstva v razpolaganju za trgovanje - Posojila (nebančne nasprotnne stranke)	-	-
Postavka 20b (delno) - Finančna sredstva, določena po pošteni vrednosti - Posojila (nebančne nasprotnne stranke)	-	-
Postavka 20c (delno) - Druga finančna sredstva, določena po pošteni vrednosti - Posojila (nebančne nasprotnne stranke)	87	682
Postavka 30 (delno) - Finančna sredstva po pošteni vrednosti, ki vplivajo na skupno donosnost - Posojila (nebančne nasprotnne stranke)	-	-
Postavka 40b (delno) - Finančna sredstva po amortizirani vrednosti - Terjatve do komitentov (razen dolžniških vrednostnih papirjev)	486.015	473.414
Postavka 60 - Uskladiitev vrednosti finančnih sredstev za splošno kritje (+/-)	(929)	(1.233)
Finančna sredstva	176.504	225.387
Postavka 20a (delno) - Finančna sredstva v razpolaganju za trgovanje - dolžniški vrednostni papirji, lastniški vrednostni papirji, enote KNPVP in izvedeni finančni instrumenti	-	-
Postavka 20b (delno) - Finančna sredstva, določena po pošteni vrednosti - Dolžniški vrednostni papirji	-	-
Postavka 20c (delno) - Druga finančna sredstva, obvezno merjena po pošteni vrednosti - lastniški vrednostni papirji, dolžniški vrednostni papirji in enote KNPVP	251	251
Postavka 30 (delno) - Finančna sredstva po pošteni vrednosti, ki vplivajo na skupno donosnost - Dolžniški in lastniški vrednostni papirji	62.693	93.218
Postavka 40a (delno) - Finančna sredstva po amortizirani vrednosti - Terjatve do bank (dolžniški vrednostni papirji)	731	1.294
Postavka 40b (delno) - Finančna sredstva po amortizirani vrednosti - Terjatve do komitentov (dolžniški vrednostni papirji)	111.709	129.242
Postavka 50 - Izvedeni finančni instrumenti za varovanje pred tveganjem	1.121	1.382
Deleži	1.118	612
Postavka 70 - Deleži	1.118	612
Opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva	6.195	6.098
Postavka 90 - Opredmetena osnovna sredstva	6.011	5.889
Postavka 100 - Neopredmetena osnovna sredstva	183	209
Davčna sredstva	2.098	3.269
Postavka 110 - Davčna sredstva	2.098	3.269
Ostale postavke sredstev	16.674	17.304
Postavka 80 - Zavarovalna sredstva	-	-
Postavka 120 - Nekratkoročna sredstva in skupine za odtujitev v razpolaganju za prodajo	-	-
Postavka 130 - Druga sredstva	16.674	17.304
Sredstva skupaj	723.187	745.645

(vrednosti v tisoč evrih)		31/12/2024	31/12/2023
Obveznosti do bank		3.497	66.375
bank	Postavka 10a - Finančne obveznosti, merjene po amortizirani vrednosti - Obveznosti do bank	3.497	66.375
	Postavka 20 (delno) - Finančne obveznosti, namenjene trgovanju - Obveznosti do bank	-	-
	Postavka 30 (delno) - Finančne obveznosti, določene po pošteni vrednosti - Obveznosti do bank	-	-
Neposredne vloge		631.269	609.296
- obveznosti do komitentov		568.396	578.331
do komitentov	Postavka 10b - Finančne obveznosti, določene po amortizirani vrednosti - Obveznosti do komitentov	568.396	578.331
	Postavka 20 (delno) - Finančne obveznosti, namenjene trgovanju - Obveznosti do komitentov	-	-
	Postavka 30 (delno) - Finančne obveznosti, določene po pošteni vrednosti - Obveznosti do komitentov	-	-
- Izdani vrednostni papirji		62.873	30.965
Postavka 10c - Finančne obveznosti, določene po amortizirani vrednosti - vrednostni papirji v obtoku		62.873	30.965
Druge finančne obveznosti		193	163
papirji instrumenti vrednostni papirji	Postavka 20 (delno) - Finančne obveznosti, namenjene trgovanju - Dolžniški vrednostni papirji	-	-
	Postavka 20 (delno) - Finančne obveznosti, namenjene trgovanju - Izvedeni finančni instrumenti	-	-
	Postavka 30 (delno) - Finančne obveznosti, določene po pošteni vrednosti - Dolžniški vrednostni papirji	-	-
	Postavka 40 - Izvedeni finančni instrumenti za varovanje pred tveganjem	193	163
Rezervacije (tveganja, stroški in delo)		3.814	2.695
Postavka 90 - Odpravnine		853	1.213
Postavka 100 - Rezervacije za tveganja in stroške		2.960	1.482
Davčne obveznosti		679	424
Postavka 60 - Davčne obveznosti		679	424
Ostale postavke obveznosti do virov sredstev		14.829	9.131
Postavka 50 - Uskladitev vrednosti finančnih obveznosti za splošno kritje		-	-
Postavka 70 - Obveznosti, povezane s sredstvi za odtujitev/prodajo		-	-
Postavka 80 - Druge obveznosti		14.829	9.131
Postavka 110 - Zavarovalne obveznosti (nekdanje tehnične rezervacije)		-	-
Skupaj obveznosti		654.280	688.085
Neto kapital		68.907	57.560
Postavka 120 - Prevrednotene rezervacije		1.306	720
Postavka 130 - Delnice z odkupno opcijo		-	-
Postavka 140 - Kapitalski instrumenti		-	-
Postavka 150 - Rezervacije		56.669	52.143
Postavka 160 - Vplačano doplačilo za deleže		53	39
Postavka 170 - Kapital		142	139
Postavka 180 - Lastne delnice (-)		-	-
Postavka 200 - Dobiček (izguba) poslovnega leta (+/-)		10.737	4.519
Skupaj obveznosti in čisti kapital		723.187	745.645

Skupne vloge komitentov

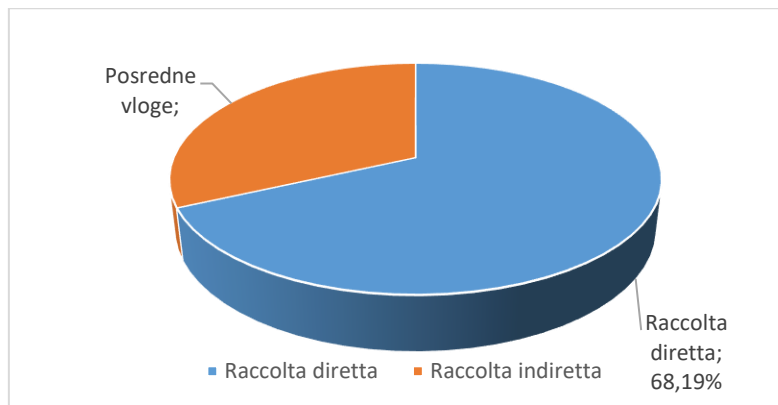
(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba	Sprememba v %
Neposredne vloge	631.269	609.296	21.973	3,6%
Tekoči računi in vloge na vpogled	563.947	573.373	(9.426)	(1,6%)
Vloge z dogovorjeno zapadlostjo	1.127	2.505	(1.378)	(55,0%)
Terminski nakupi in posojanje vrednostnih papirjev	-	-	-	
Obveznice	9.254	9.242	13	0,1%
Druge vloge	56.941	24.177	32.764	135,5%
Posredne vloge	294.467	275.205	19.261	7,0%
Vodeni prihranki	192.349	183.995	8.354	4,5%
od tega:				
- Investicijski skladi in SICAV	56.177	52.114	4.064	7,8%
- Upravljanje premoženja	32.440	27.967	4.472	16,0%
- Bančno-zavarovalniški produkti	103.731	103.914	(182)	(0,2%)
Vodeni prihranki	102.118	91.211	10.908	12,0%
od tega:				
- Obveznice	72.845	66.873	5.972	8,9%
- Delnice	29.273	24.338	4.935	20,3%
Vloge skupaj	925.735	884.501	41.234	4,7%

V letu 2024 je gibanje vlog pokazalo rast vrednosti; srednjeročni in dolgoročni finančni instrumenti so pokazali pozitiven trend. Negativen trend pa je bil zaznan pri kratkoročnih finančnih instrumentih in finančnih instrumentih na vpogled.

Skupni depoziti strank, ki jih sestavljajo neposredne vloge, instrumenti upravljanja premoženja, naložbena zavarovanja in skladi, znašajo 925.735 tisoč evrov, in beležijo rast v višini 41.234 tisoč evrov na letni osnovi (+4,7 %).

Kot je pojasnjeno spodaj, so neposredne vloge predstavljale 68,2 % celotnega znižanja v primerjavi s prejšnjim poslovnim letom. Drugačen trend je bil zabeležen pri posrednih vlogah, ki so znašale 31,80 % vseh vlog, kar je več kot prejšnje leto. V spodnji tabeli so prikazani odstotki skupnih vlog komitentov.

ODSTOTKOVNA SESTAVA VLOG KOMITENTOV	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba v %
Neposredne vloge	68,20%	68,90%	(1,0%)
Posredne vloge	31,80%	31,10%	2,2%

Neposredne vloge

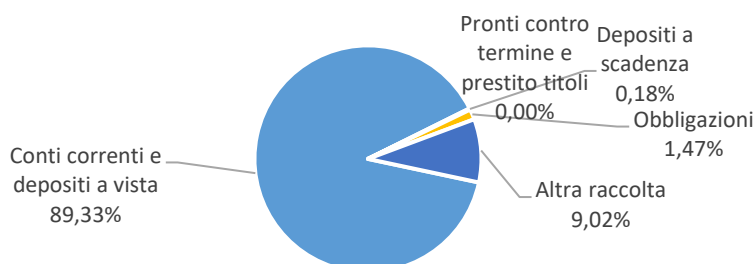
Agregat vlog, ki ga sestavljajo obveznosti do strank, izdani vrednostni papirji in finančne obveznosti, ocenjene po pošteni vrednosti, na 31. december 2024 znaša 631.269 tisoč evrov. V primerjavi z 31. decembrom 2023 se je povečal (+21.973 tisoč evrov oziroma za +3,6 %).

Če primerjamo aggregate s podatki za december 2023, ugotovimo, da:

- Obveznosti do komitentov so znašale 565.074 tisoč evrov in so se v primerjavi s koncem leta 2023 rahlo zmanjšale za 10.804 tisoč evrov (- 1,88 %) zaradi zmanjšanja tekočih računov (- 1,64 %) in hranilnih vlog (- 55,01 %). Zmanjšanje števila transakcijskih računov je v celoti posledica cilja, da se podaljša trajanje vlog in se posledično preide z vlog na vpogled na potrdila o depozitu;
- na 31. december 2024 posojila na obveznice izkazujejo stanje v višini 9.254 tisoč evrov; obveznice vključujejo izdaje MREL v višini 9.254 tisoč evrov, ki jih je v celoti vpisala glavna banka CCB.
- druge vloge, ki vključujejo tudi potrdila o depozitu, znašajo 56.941 tisoč evrov in so višje v primerjavi s koncem leta 2023 (+135,5 %). Ta sprememba je predvsem posledica odločitve o postopnem podaljšanju trajanja neposrednih vlog.

NEPOSREDNE VLOGE	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba v %
Tekoči računi in vloge na vpogled	89,3%	94,1%	(5,1%)
Vloge z dogovorjeno zapadlostjo	0,2%	0,4%	(56,1%)
Terminski nakupi in posojanje vrednostnih papirjev	0,0%	0,0%	
Obveznice	1,5%	1,5%	(3,3%)
Druge vloge	9,0%	4,0%	127,2%
Neposredne vloge skupaj	100%	100%	

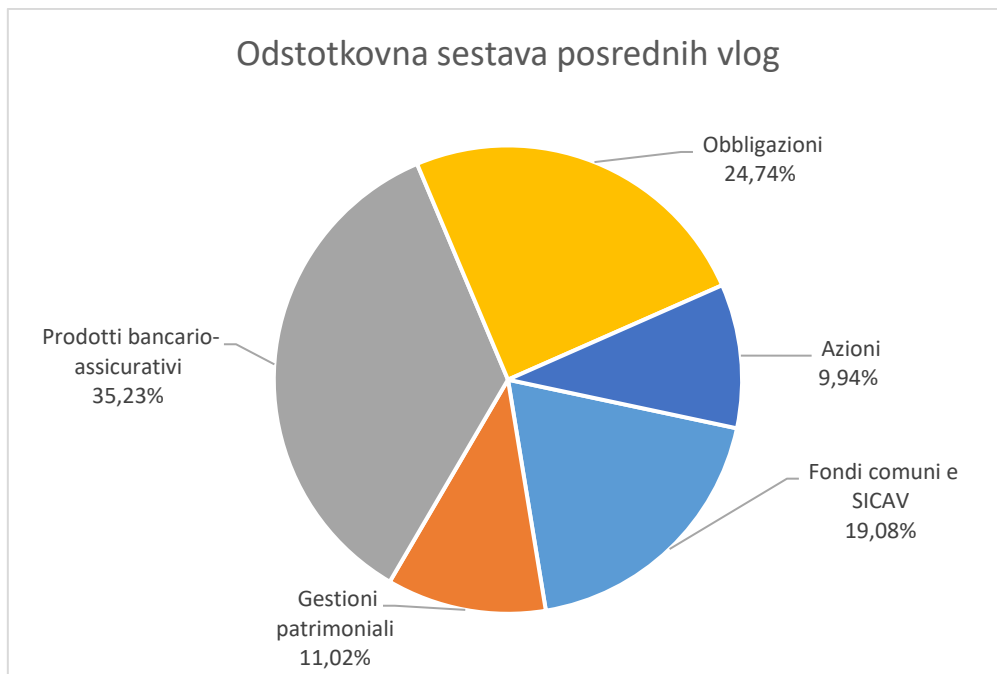
Odstotkovna sestava neposrednih vlog

Posredne vloge

Posredne vloge komitentov so se v letu 2024 povečale za 19.261 tisoč evrov (+7,0 %), kar je posledica naslednjih sprememb:

- rasti komponente vodenih prihrankov v višini 8.354 tisoč evrov (+ 4,5 %), k čemur je prispevala zlasti uspešnost načrtov za upravljanje s premoženjem (+ 4.472 tisoč evrov; + 16,0 %);
- povečanja vodenih prihrankov (+ 10.908 tisoč evrov; +12,0 %).

Terjatve do strank

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba	Sprememba v %
Posojila po amortizirani vrednosti	485.086	472.181	12.905	2,7%
Transakcijski računi	12.460	12.460		0,0%
Posojila	443.198	429.779	13.419	3,1%
Drugi krediti	26.545	28.069	(1.524)	(5,4%)
Nedonosna izpostavljenost	2.883	1.873	1.010	53,9%
Poštena vrednost posojil	87	682	(595)	(87,2%)
Skupaj terjatve do strank	485.173	472.863	12.310	2,6%

Posojila komitentom so znašala 485.173 tisoč evrov in so se povečala v primerjavi s stanjem na 31. december 2023 (+12.310 tisoč evrov, kar znaša +2,6 %).

Če primerjamo agregate s podatki za december 2023, ugotovimo, da:

- je stanje na transakcijskih računih znašalo 12.460 tisoč evrov in je ostalo nespremenjeno v primerjavi z letom 2023;
- so krediti znašali 443.198 tisoč evrov, kar predstavlja povišanje za 13.419 tisoč evrov v primerjavi s stanjem na 31. december 2023 (+3,1 %);
- so ostala posojila znašala 26.545 tisoč evrov, kar je za -1.524 tisoč evrov manj kot na 31. december 2023 (- 5,4 %),

- je nedonosna izpostavljenost znašala 2.883 tisoč evrov in se je povečala za 1.010 tisoč evrov v primerjavi s stanjem na 31. december 2023 (53,9 %).

Odstotkovna sestava terjatev do strank

ODSTOTKOVNA SESTAVA TERJATEV DO STRANK	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba v %
Transakcijski računi	2,6%	2,6%	(2,3%)
Posojila	91,4%	90,9%	0,5%
Drugi krediti	5,5%	5,9%	(7,9%)
Nedonosna izpostavljenost	0,6%	0,4%	47,5%
Poštena vrednost posojil	0,0%	0,1%	(85,7%)
Skupaj terjatve do strank	100%	100%	

Razmerje med posojili in vlogami znaša 76,86 % z -0,9 % znižanjem v primerjavi z vrednostjo na 31. december 2023 (77,58 %).

Kakovost kreditnega portfelja

Denarna sredstva do komitentov

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024			
	Bruto izpostavljenost	Skupni popravki vrednosti	Neto izpostavljenost	Stopnja pokritosti
Oslabljene izpostavljenosti v amortizirani višini	13.697	(10.814)	2.883	79,0%
- slabi krediti	3.774	(3.527)	247	93,5%
- Verjetna neplačila	9.723	(7.239)	2.483	74,5%
- Zapadli/prekoračeni krediti	200	(48)	152	23,9%
Neoslabljene izpostavljenosti v amortizirani višini	485.643	(2.511)	483.132	0,5%
Neto denarna sredstva do komitentov v amortizirani višini	499.340	(13.325)	486.015	2,7%
Oslabljene izpostavljenosti po poštenu vrednosti	-	-	-	
Neoslabljene izpostavljenosti po poštenu vrednosti	87	-	87	0,0%
Neto denarna sredstva do komitentov po poštenu vrednosti	87	-	87	0,0%
Neto denarna sredstva do komitentov skupaj	499.427	(13.325)	486.102	

Denarna sredstva do komitentov brez prevrednotovanja so navedena pod postavko 40 v sredstvih v bilanci stanja »Finančna sredstva, ocenjena v amortizirani vrednosti« in pod postavko 20 v sredstvih v bilanci stanja »Finančna sredstva po poštenu vrednosti (FV) z učinkom na izkaz poslovnega izida«.

Denarne izpostavljenosti do komitentov, vključene v tabelo, se razlikujejo od izpostavljenosti do komitentov, prikazanih v zgornjih dveh tabelah, saj ne vključujejo postavke sredstev št. 60.

V gornji tabeli je tako navedena višina posojil komitentom za izplačane kredite in za sredstva po poštenu vrednosti, kot so zavarovalne pogodbe za kapitalizacijo in posojila, odobrena Jamstvenemu skladu vplačnikov (Fondo di Garanzia dei Depositanti) in Začasnemu skladu združenih bank (Fondo Temporaneo delle Banche di Credito Cooperativo) za ukrepe, namenjene reševanju kriz v bančništvu.

V primerjavi s stanjem na dan 31. decembra 2023 smo zabeležili naslednje, pomembnejše trende:

- razvoj bruto slabih kreditov je prizadel 13 novih knjiženj v skupni vrednosti 1.622 tisoč evrov, ki jih predstavljajo: verjetna neplačila v višini 1.479 tisoč evrov (od tega štiri, za katera veljajo ukrepi odloga plačila, v skupnem znesku 785 tisoč evrov), iz kategorije zapadlih/neplačanih izpostavljenosti za 140 tisoč evrov in iz kategorije donosnih posojil za 3 tisoč evrov. Bruto vrednost slabih kreditov na 31. december 2024 beleži znižanje v višini 41,2 % v primerjavi s koncem leta 2023 in znaša 3.774 tisoč evrov. Vpliv bruto slabih kreditov na vsa posojila znaša 0,8% in se je znižal v primerjavi z 1,3 % s konca leta 2023.
- Tekom poslovnega leta je bilo predvidenih 18 verjetnih neplačil v okviru dobrih terjatev v višini 1.721 tisoč evrov (od tega je bil pri 2 upoštevan ukrep *forbearance* v višini skupnih 384 tisoč evrov) in je bil za 3 postavke upoštevan ukrep *forbearance* v skupni vrednosti 135 tisoč evrov); bruto vrednost verjetnih neplačil ob izteku poslovnega leta znaša 9.723 tisoč evrov in je višja glede na primerljivi podatek na 31. december 2023 - glede skupne vrednosti izpostavljenosti, razvrščene kot neredne in prestrukturirane terjatve v višini 3.795 tisoč evrov (-28,1 %). Delež verjetnih neplačil znaša 2,0 % celotnih kreditov (v primerjavi z 2,7 % v letu 2023);
- zapadle/neplačane izpostavljenosti potrjujejo trend, ki je bil prikazan v letu 2024, in znašajo 200.000 evrov.

V poslovnem letu 2024 je banka sklenila posel odstopa slabih posojil v višini 3.734 tisoč evrov z namenom, da zniža količnik posojil NLP s 4,1 % na 3,3 %. Slabi krediti so se znižali s 6.413 tisoč evrov na 31.12.2023 na 3.774 tisoč evrov na 31.12.2024, kar predstavlja 27,6 % slabih posojil od vseh nedonosnih izpostavljenosti.

Vpliv bruto nedonosnih izpostavljenosti na vse terjatve znaša 2,7 % in se je zmanjšal v primerjavi z decembrom 2023.

Neto nedonosne izpostavljenosti so se povečale na 2.883 tisoč evrov v primerjavi z 1.873 tisoč evrov v letu 2023.

Podrobneje:

- stopnja pokritosti slabih kreditov znaša 93,5 % in je v primerjavi s podatkom ob koncu leta 2023 nižja (100%),
- stopnja pokritosti verjetnih neplačil znaša 74,5 %, medtem ko je 31. decembra 2023 znašala 87,4%. V zvezi z navedenim navajamo, da če razčlenimo popravke vrednosti po glavnih sestavnih delih za analizo, znaša odstotek popravka izpostavljenosti, razvrščenih kot verjetna neplačila *non forborne*, 59,1 %.
- Pri prekoračeni/zapadli izpostavljenosti (ki izkazuje povprečni coverage v višini 23,9 % v primerjavi z 19 % iz decembra 2023), navajamo, da znaša povprečni odstotek popravka zapadlih/prekoračenih izpostavljenosti *non forborne* 23,9 %.
- Pokritost vseh nedonosnih izpostavljenosti se je v primerjavi s koncem leta 2023 znižala za 11,7 % in znaša 79,0 %.
- Stopnja pokritosti donosnih izpostavljenosti skupaj znaša 0,6 %. V zvezi s tem želimo, ob upoštevanju višje inherentne tveganosti, izpostaviti večji vpliv ocenjene kolektivne rezerve za terjatve *forborne performing*, v višini 4,3 %, ki se je v primerjavi z ustrežno vrednostjo ob koncu leta 2023 znižala (-4,2 %).

Strošek kreditov v višini razmerja med neto popravki pri denarnih kreditih komitentom in bruto izpostavljenostjo se je z 0,26 % v prejšnjem poslovnem letu zmanjšal na -0,9 % na 31. december 2024.

V nadaljevanju so povzeta denarna sredstva pri komitentih ob koncu prejšnjega poslovnega leta:

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023			
	Bruto izpostavljenost	Skupni popravki vrednosti	Neto izpostavljenost	Stopnja pokritosti
Oslabljenosti izpostavljenosti v amortizirani višini	20.135	(18.262)	1.873	90,7%
- <i>slabi krediti</i>	6.413	(6.413)	-	100,0%
- <i>Verjetna neplačila</i>	13.518	(11.810)	1.708	87,4%
- <i>Zapadli/prekoračeni krediti</i>	203	(38)	164	19,0%
Neoslabljene izpostavljenosti v amortizirani višini	474.595	(3.053)	471.542	0,6%
Neto denarna sredstva do komitentov v amortizirani višini	494.730	(21.315)	473.414	4,3%
Oslabljenosti izpostavljenosti po pošteni vrednosti	-	-	-	
Neoslabljene izpostavljenosti po pošteni vrednosti	682	-	682	0,0%
Neto denarna sredstva do komitentov po pošteni vrednosti	682	-	682	0,0%
Neto denarna sredstva do komitentov skupaj	495.412	(21.315)	474.096	

Kazalniki kakovosti kreditnega poslovanja s komitenti v višini amortiziranih stroškov

KAZALNIK	31/12/2024	31/12/2023
Bruto nedonosne izpostavljenosti/Bruto krediti	2,7%	4,1%
Bruto slabi krediti/Bruto krediti	0,8%	1,3%
Bruto verjetna neplačila/Bruto krediti	2,0%	2,7%
Neto nedonosne izpostavljenosti/Neto krediti	0,6%	0,4%

V primerjavi s stanjem na 31. december 2023 opazamo znižanje kazalnika bruto slabih terjatev/bruto kreditov v višini 1,4%.

Poslovanje z bankami

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba	Sprememba v %
Posojila bankam	30.653	15.371	15.282	99,4%
<i>od tega po pošteni vrednosti</i>	1.612	1.579	33	2,1%
Obveznosti do bank	(3.497)	(66.375)	62.878	(94,7%)
Čisti rezultat poslovanja z bankami	27.156	(51.004)	78.160	(153,2%)

Na dan 31. decembra 2024 je neto medbančno stanje banke znašalo 27.156 tisoč evrov, ob čisti medbančni zadolženosti na dan 31. decembra 2023 v višini 51.004 tisoč evrov, s čimer je bila zabeležena pozitivna sprememba v višini 78.160 tisoč evrov. Povečanje je bilo v veliki meri posledica zmanjšanja obveznosti do bank v višini 62.878 tisoč evrov (celotno odplačilo posojil TLTRO-III in večine tržnih posojil v letu 2024) in povečanja posojil bankam v višini 15.282 tisoč evrov, kar je v veliki meri posledica pozitivne spremembe pri posojilih bankam na določeno zapadlost (sklenitev vezanih vlog znotraj Skupine) in delno negativne spremembe pri posojilih bankam na vpogled.

Delež, ki ga predstavlja portfelj posojilnega premoženja pri Banca Centrale, danega kot zavarovanje na posebni račun Cassa Centrale, je konec poslovnega leta 2024 znašal 12.219 tisoč evrov v primerjavi s 84.280 tisoč evrov konec poslovnega leta 2023. Zmanjšanje za 72.061 tisoč evrov je bilo posledica znatnega znižanja obveznosti do bank.

Sestava finančnih sredstev

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba	Sprememba v %
Državne obveznice	167.201	216.049	(48.848)	(22,6%)
V višini amortiziranega stroška	111.161	129.173	(18.012)	(13,9%)
Po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	-	-	-	
Po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	56.040	86.876	(30.836)	(35,5%)
Drugi dolžniški vrednostni papirji	1.909	1.363	546	40,0%
V višini amortiziranega stroška	1.279	1.363	(85)	(6,2%)
Po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	-	-	-	
Po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	630	-	630	
Delnice in udeležbe v kapitalu	6.023	6.342	(319)	(5,0%)
Po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	-	-	-	
Po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	6.023	6.342	(319)	(5,0%)
Deleži skladov OICR (organov za kolektivne naložbe prihrankov)	251	251		0,1%
Po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	251	251		0,1%
Finančna sredstva skupaj	175.383	224.005	(48.622)	(21,7%)

Navajamo, da trajanje v portfelju finančnih sredstev, ocenjenih po pošteni vrednosti z vplivom na skupno donosnost, povprečno znaša 2,81 let, medtem ko znaša povprečno trajanje pri portfelju finančnih sredstev, ocenjenih na podlagi stroška amortizacije, 4,39 leta.

Gibanje portfelja vrednostnih papirjev je povezano s spremembo "finančnih sredstev, določenih po amortizirani vrednosti", ki so se v obravnavanem obdobju znižala za 18.096 tisoč evrov in sicer s 130.536 tisoč evrov na 112.440 tisoč evrov, in s spremembo "finančnih sredstev, določenih po pošteni vrednosti z vplivom na skupno donosnost", ki so se v obravnavanem obdobju zmanjšala za 30.525 tisoč evrov, s 93.218 tisoč evrov na 62.693 tisoč evrov. Konec decembra 2024 so navedene postavke pretežno sestavljali italijanski državni vrednostni papirji v skupni protivrednosti 150.379 tisoč evrov. Druge sestavine sestavljajo državne obveznice, ki so jih izdale druge evropske države, in preostala druga finančna sredstva.

Skupna finančna sredstva so se zmanjšala za 48.622 tisoč evrov zaradi kritja posojil TLTRO-III in reinvestiranja dela zapadlih postavk v vezano vlogo znotraj Skupine.

Glede finančnega profila predstavljajo vrednostni papirji s spremenljivo obrestno mero 36 % portfelja, tisti s fiksno obrestno mero pa 64 % skupnega portfelja finančnih sredstev, ocenjenih po pošteni vrednosti, ki vplivajo na skupno donosnost in po amortizirani vrednosti.

Izpeljani finančni instrumenti

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba	Sprememba v %
Izvedeni finančni instrumenti za prenos tveganja	928	1.219	(291)	(23,9%)
Ostali izvedeni instrumenti	-	-	-	
Neto izvedena sredstva skupaj	928	1.219	(291)	(23,9%)

Transakcije z izvedenimi finančnimi instrumenti za varovanje pred tveganjem se nanašajo predvsem na kritje portfelja kreditov s fiksno obrestno mero. Varovanja pred tveganjem so bila vzpostavljena za zmanjšanje izpostavljenosti neugodnim spremembam poštene vrednosti zaradi obrestnega tveganja. Uporabljene pogodbe o izvedenih finančnih instrumentih so bile tipa obrestne zamenjave (interest rate swap).

Na dan 31.12.2024 se je zaradi znižanja obrestnih mer swap zmanjšala poštena vrednost vzpostavljenih izvedenih finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem, in sicer z 1.219 tisoč evrov na 928 tisoč evrov, kar je negativna sprememba v višini 291 tisoč evrov v primerjavi z 31. 12. 2023.

V zvezi s poslovanjem z izvedenimi finančnimi instrumenti so vzpostavljeni pogodbeni in operativni zaščitni ukrepi v skladu z zahtevami evropskih predpisov o izvedenih finančnih instrumentih (t.i. EMIR).

Osnovna sredstva

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba	Sprememba v %
Deleži	1.118	612	507	82,8%
Opredmetena osnovna sredstva	6.011	5.889	122	2,1%
Neopredmetena osnovna sredstva	183	209	(26)	(12,3%)
Osnovna sredstva skupaj	7.313	6.709	603	9,0%

Na 31. december 2024 so osnovna sredstva skupaj, vključno z udeležbami v kapitalu in opredmetenimi ter neopredmetenimi osnovnimi sredstvi, znašala 7.313 tisoč evrov in so se povečala v primerjavi z decembrom 2023 (603 tisoč evrov; + 9,0%).

Postavka udeležba v kapitalu v višini 1.118 tisoč evrov se je v primerjavi z decembrom 2023 povečala (507 tisoč evrov ali + 82,8 %).

Opredmetena osnovna sredstva so znašala 6.011 tisoč evrov, kar je 2,1 % več kot decembra 2023.

Neopredmetena osnovna sredstva (ki jih v glavnem predstavlja programska oprema) izkazujejo vrednost v višini 183 tisoč evrov in so nižja v primerjavi z decembrom 2023 (-26 tisoč evrov) in odražajo gibanje amortizacije.

Sestava rezervacij za tveganja in stroške

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba	Sprememba v %
Obveznosti in izdana jamstva	990	921	69	7,5%
Odpravnine in podobne obveznosti	-	-	-	
Druge rezervacije za tveganja in druge stroške	1.970	561	1.409	250,9%
- Pravni in davčni spori	2	9	(7)	(78,0%)
- Stroški dela	1.903	485	1.418	292,1%
- Drugo	65	67	(2)	(3,3%)
Rezervacije za tveganja in stroške skupaj	2.960	1.482	1.478	99,7%

Postavka "Rezervacije za kreditno tveganje v zvezi z obveznostmi in izdanimi finančnimi jamstvi" vključuje vrednost vseh rezervacij za kreditno tveganje v zvezi z obveznostmi za izplačilo sredstev in izdanimi finančnimi jamstvi, za katere veljajo pravila o oslabitvi iz MSRP 9.

Prevzete obveznosti in dana jamstva so se povečala za 69 tisoč evrov (+7,5) zaradi višjih popravkov zunajbilančnih postavk.

Postavko "Druge rezervacije za tveganja in stroške" sestavlja predvsem znesek, prikazan v podpostavki "stroški za zaposlene", v višini 1.903 tisoč evrov, ki se nanaša na

- dodatke za delovno dobo/zvestobo v zvezi s finančnim bremenom, določenim na podlagi aktuarskega vrednotenja, ki ga bo banka v prihodnjih letih nosila v korist svojih zaposlenih glede na njihovo delovno dobo, v višini 104 tisoč evrov. Delež, ki odpade na obravnavano poslovno leto, se pripozna v izkazu poslovnega izida med stroški za zaposlene;
- rezervacijo za nagrado za uspešnost v višini 349 tisoč evrov;
- rezervacijo za odpuščanje osebja v višini 1.450 tisoč evrov.

Neto kapital

Trenutna in pričakovana kapitalska ustreznost je od nekdaj podlaga za strateško planiranje. Ta ugotovitev velja še toliko bolj v sedanjih razmerah, v katerih imajo lastna sredstva vse večjo vlogo tako pri podpiranju lokalnega gospodarstva kot pri zagotavljanju trajnostnega razvoja banke.

Ravno zaradi tega banka že dalj časa sledi strategiji širitve članstva in upošteva načela o preudarni rezervaciji znatnih deležev ustvarjenega dobička, ki vselej presegajo z zakonom določene vrednosti. Tudi zaradi premišljenega razporejanja sredstev raven kapitala presega z zakonom določene zahteve.

Na dan 31. decembra 2024 znaša kapital 68.907 tisoč evrov. Povišanje v primerjavi s podatkom na dan 31. decembra 2023 znaša 19,7%. Kapital je porazdeljen, kot sledi:

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2024	31/12/2023	Sprememba	Sprememba v %
Kapital	142	139	3	2,5%
Lastne delnice (-)	-	-	-	
Vplačano doplačilo za deleže	53	39	14	35,3%
Rezervacije	56.669	52.143	4.525	8,7%
Rezerva ovrednotenj	1.306	720	586	81,4%
Kapitalski instrumenti	-	-	-	
Dobiček (izguba) poslovnega leta	10.737	4.519	6.218	137,6%
Lastniški kapital skupaj	68.907	57.560	11.347	19,7%

Spremembe lastniškega kapitala so prikazane v specifičnem bilančnem izkazu, na katerega se sklicujemo.

K »presežku iz prevrednotenja« se prištevajo rezerve za finančna sredstva, vrednotene po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa (FVOCI) v višini 1.602 tisoč evrov in aktuarske rezerve pri pokojninskih programih z vnaprej določenimi dohodki v višini (296) tisoč evrov.

Povečanje v primerjavi z 31. decembrom 2023 je povezano s spremembami poštene vrednosti finančnih sredstev, ocenjenih po pošteni vrednosti, ki vplivajo na skupno donosnost (FVOCI), knjiženih v poslovnem letu 2024.

„Rezerve“ vključujejo tudi že obstoječe rezerve dobička (zakonite rezerve) in pozitivne ter negativne rezerve zaradi prehoda na mednarodne računovodske standarde IAS/IFRS, ki niso knjižene v „Rezervah ovrednotenj“.

3.4 - Lastna bonitetna sredstva ter kapitalna ustreznost

Lastna bonitetna sredstva so izračunana na podlagi premoženjskih vrednosti in poslovnega izida ter določena v skladu z računovodskimi standardi MRS/MSRP, s sprejetimi računovodskimi usmeritvami in ob upoštevanju vsakič veljavne previdnostne obravnave.

Lastna sredstva skupaj sestavljata kapital prvega reda (Tier 1 - T1) in kapital drugega reda (Tier 2 - T2). Podrobneje predstavlja kapital prvega reda seštevek osnovnega kapitala prvega reda (Common Equity Tier 1 - CET1) in dodatni kapital prvega reda (Additional Tier 1 - AT1).

Omenjeni agregati (CET1, AT1 in T2) so določeni z algebrskim seštevanjem pozitivnih in negativnih elementov, ki jih sestavljajo, upoštevaje t. i. »bonitetne filtre«. Bonitetni filtri zajemajo vse pozitivne in negativne popravke temeljnega kapitala prvega reda, ki jih je nadzorni organ uvedel, da bi zmanjšal potencialno volatilnost kapitala.

Ob koncu decembra 2024 znaša osnovni kapital prvega razreda (Common Equity Tier 1 – CET1) banke, določen v skladu z zgoraj navedenimi pravili in predpisi, 67.168 tisoč evrov. Kapital prvega reda (Tier 1 - T1) znaša 67.168 tisoč evrov. Banka nima kapitala drugega reda (Tier 2 - T2).

Lastna sredstva tako znašajo 67.168 tisoč evrov.

V navedenih agregatih so bili upoštevani tudi učinki prehodne ureditve MSRP9, ki je od 31. decembra 2024 sestavljena izključno iz komponente, ki izhaja iz dinamičnega pristopa, kot je bil uveden z Uredbo EU 2024 in spremenjen z Uredbo EU 2017/2395 (t. i. Quick Fix). Uskladiitev CET 1, ki določa ponovno vključitev "dinamične" komponente, se za tekoče leto, ki je zadnje leto uporabe omenjene ureditve, izvede v višini 25 %.

Poleg tega so bili pri določitvi višine teh premoženjskih agregatov upoštevani tudi učinki sedanje prehodne ureditve v skladu s členom 468 uredbe CRR, kot je bila spremenjena z Uredbo EU 2024/1623, katere vpliv na primarni kapital banke 1. reda znaša 796 tisoč evrov. Namen te ureditve je ublažiti vpliv nerealiziranih dobičkov in izgub, ustvarjenih od 31.12.2019 dalje iz vrednostnih papirjev, ki so jih izdali državni in podobni subjekti, razvrščeni v portfelj poštenih vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (FVOCI) v skladu z zgoraj navedeno Uredbo (EU), na lastna sredstva s sterilizacijo. Uskladištev CET1, ki predvideva ponovno vključitev učinka nerealiziranih komponent zgoraj navedenega dobička in izgube, je predvidena v obdobju med 30. 9. 2024 in 31. 12. 2025 v višini 100 % za vsako od dveh let prehodnega obdobja.

Opcija je simetrična, kar pomeni, da se filter uporablja v enakem odstotku za nerealizirane izgube in dobičke.

Na dan 31. decembra 2024 je v skladu s prejšnjimi obdobji pri lastnih sredstvih upoštevani tudi odbitek na podlagi dovoljenja, prejetega od ECB, za zmanjšanje instrumentov lastnih sredstev za vnaprej določen znesek z odkupom ali izplačilom instrumentov primarnega kapitala prvega reda.

Pri lastnih sredstvih je upoštevani tudi predviden znesek, za katerega se izvede odbitek od CET 1, povezan z minimalnim kritjem izgub pri nedonosnih izpostavljenostih (tako imenovano minimalno kritje izgub) na podlagi določb Uredbe (EU) št. 680/2019.

Na dan 31. decembra 2024 je CET 1, določen na podlagi zgoraj navedenih standardov in sklicev, znašal 67.168 tisoč evrov. Tier 1 znaša 67.168 tisoč evrov.

Lastna sredstva tako znašajo 67.168 tisoč evrov. Med slednjimi je CET 1, ki predstavlja celoto, v primerjavi s koncem leta 2024 zabeležil povečanje za skupno 9.650 tisoč evrov (+16,78 %), kar je posledica algebrskega seštevanja gibanja nekaterih glavnih postavk, ki jo sestavljajo. Podrobneje:

- povečanje lastniškega kapitala (+11.347 tisoč evrov), ki ga je mogoče pripisati predvsem letnemu dobičku na 31. december 2024, vključenemu v CET 1 (+10.737 tisoč evrov), po odobritvi, ki jo je ECB izdala 10. 2. 2025;
- zmanjšanje komponente prehodnega režima, ki ga je mogoče pripisati manjšemu prispevku dinamične komponente MSRP9 s 50 % na 25 % in komponente sterilizacije državnih obveznic v skupnem znesku (656) tisoč evrov;
- drugi predvidljivi stroški, ki niso vključeni v izkaz dobička in izgube, v višini (822) tisoč evrov.

Tudi od 31. 12. 2024 je bila uporaba zunanjih bonitetnih ocen, ki jih je izdala priznana zunanja bonitetna institucija, razširjena na regulativna portfelja Izpostavljenosti do institucij in Izpostavljenosti do podjetij, poleg portfelja Centralni organi državne uprave ali centralne banke in Izpostavljenosti do listinjenja za namen določanja kapitalskih zahtev za kreditno tveganje.

Glede na to spremembo so povzete sprejete bonitetne agencije, razčlenjene po zadevnih portfeljih:

- Centralni organi državne uprave ali centralne banke: Moody's;
- Izpostavljenosti iz naslova listinjenja: Moody's;
- Izpostavljenosti do bank: Moody's;
- Izpostavljenosti do podjetij: CRIF ratings.

Ta odločitev je del splošnejšega okvira postopne optimizacije tveganju prilagojene aktive, tudi zaradi pričakovanih koristi, povezanih z uporabo novih določb Basla IV.

Prav tako vas obveščamo, da se bo od 31. 12. 2023, ko bodo na konsolidirani ravni preseženi pragovi, predvideni za metodologijo OEM, za namen določanja kapitalskih zahtev v zvezi s tveganjem nasprotne stranke, uporabljala metodologija SA CCR SIMPLIFIED v skladu s členom 281 CRR II.

Ta metoda predstavlja poenostavljeno metodologijo kot alternativo metodi OEM, ki jo uporabljajo posredniki z izpostavljenostmi iz naslova izvedenih finančnih instrumentov v višini manj kot 300 milijonov evrov in 10 % sredstev subjekta, kot je določeno v 1. točki člena 273bis CRR II.

Nazadnje je treba opozoriti, da so se tudi v letu 2024 upoštevale dodatne določbe, ki so bile v celoti uvedene že v letu 2023 v skladu z uporabo določb Uredbe EU št. 876/2019 - t. i. uredbe EU CRR II - (npr. izvajanje novega *SME supporting factor in infrastructure factor*), ki ju določa navajana uredba ter upoštevanje ureditve v Calendar Provisioning - NPL Backtop, ki je uvedlo specifično znižanje lastnih sredstev v primeru nezadostnega kritja za posojila slabe kakovosti (Uredba EU 2019/630).

LASTNIŠKI KAPITAL IN PREMOŽENJSKI KOLIČNIKI	31/12/2024	31/12/2023
Temeljni kapital prvega reda – CET 1	67.168	57.518
Kapital prvega reda – TIER 1	67.168	57.518
Kapital drugega reda – TIER 2	-	-
Tehtana tvegana aktiva skupaj	293.124	284.181
CET1 Capital ratio (temeljni kapital prvega reda / Tehtana tvegana aktiva skupaj)	22,9%	20,2%
Tier1 Capital ratio (kapital prvega reda 1 / Tehtana tvegana aktiva skupaj)	22,9%	20,2%
Total Capital Ratio (lastniški kapital skupaj / tehtana tvegana aktiva skupaj)	22,9%	20,2%

Tveganju prilagojena sredstva (RWA) so se povečala z 284.181 tisoč evrov na 293.124 tisoč evrov. Povečanje je bilo predvsem posledica večjega prispevka operativnega tveganja, ki se je povečal z 39.770 tisoč evrov na 46.396 tisoč evrov. To povečanje je skoraj v celoti posledica višje obrestne marže, ki jo je banka dosegla v letu, ki se je končalo 31. 12. 2024, in iz katere izhaja ustrezní kazalnik, uporabljen pri izračunu operativnega tveganja.

Na 18. 12. 2024 je banka pridobila vnaprejšnje dovoljenje na podlagi členov 28, 29, 30, 31 in 32 Delegirane uredbe (EU) 241/2014 in členov 77 ter 78 Uredbe EU 575/2013 za odkup/povračilo instrumentov CET1 lastne izdaje v višini 10 tisoč evrov.

Na 31. december 2024 je, v skladu z določili 2. odstavka 28. člena navedene Delegirane uredbe, znesek navedenega dovoljenega plafona nižji za ustrezní del lastnih sredstev v višini 10 tisoč evrov.

Na podlagi gornjih ugotovitev razmerje med kapitalom prvega reda in tveganju prilagojeno aktivo (CET 1 capital ratio) znaša 22,91 % (20,24 % na 31.12.2023); razmerje med kapitalom prvega reda in tveganju prilagojeno aktivo (T1 capital ratio) znaša 22,91 % (20,24 % na 31.12.2023); razmerje med lastniškim kapitalom in tveganju prilagojeno aktivo (total capital ratio) znaša 22,91 % (20,24 % na 31.12.2023).

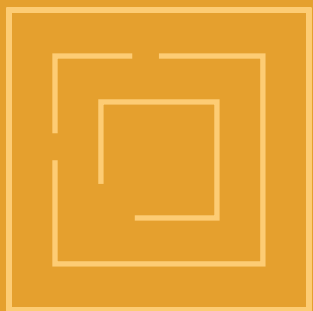
Izboljšanje kapitalskih količnikov v primerjavi s prejšnjim letom (zlasti "količnika skupnega kapitala") gre v glavnem pripisati dobičku poslovnega leta v višini 10.737 tisoč evrov.

Višina lastnega kapitala banke na dan 31. decembra 2024 več kot zadošča vsem zavezujočim stopnjam kapitalске ustreznosti kot tudi kombiniranim zahtevam po kapitalskih rezervah.

V zvezi s tem je treba opozoriti, da je bil na podlagi odločitve, ki jo je 26. aprila 2024 sprejela Banka Italije kot imenovani nacionalni organ, in po javnem posvetovanju, aktiviran kapitalski blažilnik sistemskega tveganja v višini 1 % pomembnih izpostavljenosti, ki se uporablja na individualni in konsolidirani ravni.

Natančneje, prehodni koeficient v višini 0,5 % se uporablja od 31. 12. 2024, polni koeficient v višini 1 % pa se uporablja od 30. 6. 2025 v skladu z ustreznimi regulativnimi določbami.

Pogoj glede finančnega vzvoda banke na 31.12.2024 znaša 9,42 % in je torej višji od minimalnega predpisanega v višini 3 %.

04

Poslovna struktura

Organi banke

Na lanskem občnem zboru sta bili kot članici upravnega odbora potrjeni odv. Petra Maronese in Maja Vrtovec, na novo pa je bila izvoljena Miriam Ota. Roberto Gantar se je odločil, da ne bo ponovno kandidiral. Ob tej priložnosti se želimo toplo zahvaliti Robertu Gantarju za sodelovanje, trud in aktiven ter konstruktiven prispevek k poslovanju banke in delu upravnega odbora.

Poslovna struktura

Naša banka ima v svojem prostoru 14 poslovalnic, ki se nahajajo v pokrajinah Trst in Gorica.

V letu 2024 je ZKB še naprej posodabljala svoj poslovni model, pri čemer je namenila posebno pozornost naslednjim vidikom:

- digitalnemu prehodu,

- preoblikovanju poslovalnic v strukturo vozlišč in krakov za izboljšanje učinkovitosti;

dejavnosti preusmeritve poslovanja z nižjo dodano vrednostjo s šalterjev na samopostrežne rešitve (bančni avtomati, elektronsko bančništvo);

opredelitvi, usposabljanju in večjemu ciljnemu usmerjanju zaposlenih, ki bodo prevzeli svetovalno vlogo, zlasti izobraževanju kolegov v okviru podjetniškega svetovanja in upravljanja premoženja;

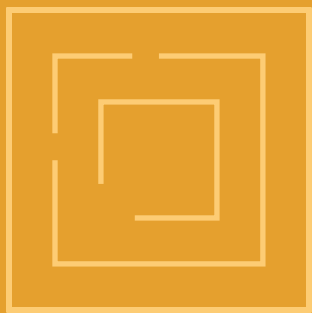
- konsolidaciji segmentiranja komitentov v portfelje za pravočasno in učinkovito uporabo sistema upravljanja odnosov s komitenti (Customer Relationship Management);

Ob koncu leta 2024 je organigram sestavljalo 102 oseb, kar predstavlja znižanje za 2 osebi v primerjavi z letom 2023.

V letu 2024 so bile na novo zaposlene 4 osebe.

102 zaposlene osebe so bile razporejene, kot sledi: 1 poslovodstveni delavec, 37 vodstvenih kadrov in 64 uslužbencev oziroma višjih uslužbencev.

V letu 2024 se je osebje udeležilo raznih tečajev (specialističnih tečajev ali obveznih tečajev ter strokovnega usposabljanja). Udeležba znaša kar 1.052 dni oziroma 7.887 delovnih ur. Od leta 2019 se ZKB pretežno poslužuje izobraževanja, ki ga organizira vodilna družba CCB.

05

Sistem notranjega nadzora in obvladovanja tveganj

V skladu s svojim poslovnim in operativnim modelom je banka izpostavljena različnim vrstam tveganja, ki so povezana z dejavnostmi kreditnega in finančnega posredovanja.

Z namenom, da zagotovi ustrezno obvladovanje tveganj, skladnost poslovanja s strategijami in politikami družbe ter uresničevanje zanesljivega in preudarnega korporativnega upravljanja, je banka vzpostavila sistem notranjega nadzora (v nadaljevanju »SCI«), ki je urejen v skladu z varnostnimi nadzorstvenimi določili, vsebovanimi v okrožnici št. 285/2013 Banke Italije, ki ga sestavljajo pravila, funkcije, službe, človeški viri, postopki in procedure, katerih namen je doseganje naslednjih ciljev:

- preverjanje izvajanja strategij in politik podjetja;
- obvladovanje tveganj v okviru omejitev, določenih z referenčnim okvirom, za opredelitev nagnjenosti k tveganju (Risk Appetite Framework ali RAF);
- zaščita vrednosti sredstev in varovanje pred izgubami;
- učinkovitost in uspešnost poslovnih procesov;
- zanesljivost in varnost informacij in IT postopkov;
- preprečevanje tveganja, da je banka (lahko tudi nenamerno) vpletena v nezakonite dejavnosti (s posebnim poudarkom na prekrških, ki so povezani s pranjem denarja, oderuštvo in financiranjem terorizma);
- skladnost poslovanja podjetja z zakonodajo in nadzorno regulativo ter z notranjimi politikami, predpisi in procedurami.

5.1 - Organi družbe in revizija računovodskih izkazov

Glavno odgovornost za zagotavljanje celovitosti, skladnosti, funkcionalnosti in zanesljivosti sistema notranjega nadzora nosijo organi banke v skladu s svojimi pristojnostmi.

Upravni odbor posluje v skladu z določbami statuta in načeli, določenimi v aktih, ki jih je na tem področju sprejela glavna banka v skupini. Navedene naloge izvaja v skladu z navodili vodilne družbe v skupini na področju strategij, politik, načel za ocenjevanje in merjenje tveganj.

Upravni odbor svoje naloge izvaja s sklicevanjem na navodila vodilne banke v skupini in zlasti:

- imenuje interno odgovorno osebo, ki nudi podporo pri izvajanju nadzora nad poslovanjem, katerega izvajajo zunanji sodelavci,
- sprejema revizijski načrt in programe dejavnosti za direkcije Compliance, AML in Risk Management,
- skrbi za odpravljanje pomanjkljivosti, ugotovljenih pri preverjanju.

Upravni odbor je seznanjen z vsemi tveganji za družbo in v okviru integriranega upravljanja njihove medsebojne interakcije tudi z razvojem zunanjega okolja. V tem okviru lahko ugotovi in oceni dejavnike, vključno s kompleksnostjo organizacijske strukture, zaradi katerih lahko nastanejo tveganja za banko.

Upravni odbor je, ob upoštevanju zakonskih določil in določil statuta, svoja pooblastila prenesel na **izvršni odbor** in jasno ter analitično določil omejitve pooblastila po količini in vrednosti.

Generalni direktor, nudi podporo upravnemu odboru pri izvajanju funkcij upravljanja. Generalni direktor podpira izvajanje strateških usmeritev, smernic, kot jih določi upravni odbor, in v zvezi z njimi, pripravlja ustrezne ukrepe za zagotavljanje uvajanja, vzdrževanja in pravnega delovanja učinkovitega sistema upravljanja ter nadzora nad tveganji. V okviru sistema internega nadzora banko podpira pri korektivnih ukrepih in pobudah, kot jih predlagajo nadzorne službe banke in kot jih predlagajo njeni organi.

Nadzorni odbor opravlja dejavnosti, predvidene v skladu z veljavnimi predpisi s področja spremljanja popolnosti, ustreznosti, funkcionalnosti in zanesljivosti integriranega sistema notranjega nadzora, pri čemer sodeluje z ustreznim organom vodilne banke v skupini.

V skladu s statutom družbe nadzorni odbor ocenjuje ustreznost in funkcionalnost računovodske strukture, vključno z računovodskimi informacijskimi sistemi, da bi zagotovil pravilno evidentiranje poslovnih dogodkov.

Banka je v skladu z Zakonodajnim odlokom št. 231/01 (v nadaljevanju: »odlok«) sprejela Organizacijski model za upravljanje in nadzor, pri čemer je sestavila strukturirani in organski sistem procedur in nadzornih dejavnosti za zavesten nadzor tveganja izvršitve kaznivih dejanj, določenih z odlokom. Sprejeti model je del obstoječega sistema notranjega

nadzora in je poleg tega, da omogoča izkoriščanje izjeme, določene z odlokom, namenjen izboljšanju korporativnega upravljanja banke, obvladovanju tveganja izvrševanja kaznivih dejanj, določenih z odlokom, in s tem povezane gospodarske škode in posledic za dobro ime.

Nadzorni organ, ki sovpada z nadzornim odbor, je pristojen za nadziranje učinkovitosti in spoštovanja Organizacijskega modela za upravljanje in nadzor, ki ga je banka sprejela v skladu z Zakonsko uredbo št. 231/01. Nadzorni organ je pristojen tudi za posodabljanje modela, da se banka izogne upravni odgovornosti, ki izhaja iz kaznivih dejanj.

Zaupana mu je naloga, da s samostojnimi pooblastili in sredstvi za izvrševanje kontrole ocenjuje:

- učinkovitost in ustreznost modela v povezavi z organizacijsko strukturo in sposobnostjo preprečevanja kaznivih dejanj, določenih z zakonsko uredbo,
- delovanje in spoštovanje predpisov modela z izvrševanjem namenskih pregledov, tudi periodičnih,
- potrebo po posodobitvi modela, če ugotovi potrebo po prilagoditvi le-tega glede na spremenjene notranje oziroma regulativne pogoje ali če se pojavijo pomembne oziroma ponavljajoče se kršitve navedenega modela.

Zakoniti revizor računovodskih izkazov, v skladu s pooblastili in pristojnostmi, določenimi z veljavno zakonodajo, je zadolžen, da nadzira poslovanje računovodstva banke in pravilno evidentiranje poslovnih dogodkov v računovodskih izkazih ter da preveri, ali računovodski izkazi ustrezajo računovodski evidenci in so v skladu s predpisi, ki jih urejajo.

Če se med preiskavo ugotovijo sporne zadeve, mora imenovana revizijska hiša nemudoma poročati nadzornemu odboru in pristojnim nadzornim organom.

Organ, zadolžen za zakonito revizijo računovodskih izkazov, pri opravljanju svojih nalog sodeluje z organi družbe in službami poslovnega nadzora, zlasti v razmerju do nadzornega sveta v skladu z določili Zakonske uredbe 39/2010.

5.2 - Službe notranjega nadzora

Nadzorna določila za banke s področja zadružnih bančnih skupin, ki jih je izdala Banka Italije, določajo, da se nadzorne poslovne funkcije za pridružene zadružne kreditne banke opravljajo s pomočjo zunanjih sodelavcev vodilne banke v skupini oziroma drugih družb zadružne bančne skupine.

Glavni deleženiki, ki se ukvarjajo s sistemom internega nadzora, so organi vodilne banke v skupini, odbor za tveganja in trajnost vodilne banke v skupini, odbor za nadzorne podjetniške službe in same nadzorne podjetniške službe.

Nadzorne službe v skupini so naslednje:

- notranjerevizijska direkcija pod vodstvom glavnega zadolženega za revizijo - Chief Audit Officer (CAO), kateremu so dodeljene naloge in odgovornosti za »Službo interne revizije (Internal audit)« skladno s predpisi z navedenega področja,
- direkcija Compliance, ki jo vodi glavna odgovorna oseba za skladnost Chief Compliance Officer (CCO), kateremu so dodeljene naloge in odgovornosti za »Službo za skladnost s predpisi (Compliance)« skladno s predpisi z navedenega področja,
- direkcija za upravljanje s tveganji (Risk Management), ki jo vodi glavni odgovorni za tveganja Chief Risk Office (CRO), kateremu so dodeljene naloge in odgovornosti za »Službo za nadzor nad tveganji (Risk Management)« skladno s predpisi z navedenega področja,
- direkcija za preprečevanje pranja denarja, ki jo vodi glavni odgovorni za preprečevanje pranja denarja Chief Anti-Money Laundering Office (CAMLO), kateremu so dodeljene naloge in odgovornosti za »Službo preprečevanje pranja denarja« skladno s predpisi z navedenega področja.

Osebe, odgovorne za posamezne nadzorne službe:

- izpolnjujejo ustrezne zahteve glede strokovnosti, usposobljenosti in dobrega imena ter izpolnjujejo merila primernega osebnega in poklicnega ravnanja v preteklosti, kot to zahtevajo predpisi;
- so uvrščeni v ustrezen hierarhično-funkcionalni položaj, saj poročajo neposredno upravnemu odboru brez vmesnega hierarhičnega poročanja;

- niso neposredno odgovorni za poslovne sektorje, ki jih nadzorujejo, in niso hierarhično podrejene načelnikom teh poslovnih sektorjev;
- imenuje in razrešuje jih upravni odbor (z obrazložitvijo) po posvetovanju z nadzornim svetom; možne kandidate ugotavlja in predlaga odbor za tveganja in trajnostni razvoj po posvetu z odborom za imenovanja,
- poročajo neposredno organom banke in so tem organom odgovorni za izvajanje svojih nalog in odgovornosti. Zlasti imajo neposreden dostop do upravnega, nadzornega odbora in pododborov ter do pooblaščenega člana uprave in z njimi komunicirajo brez omejitev ali posredovanja drugih oseb.

Odgovorni za nadzorne službe v banki prevzemajo vlogo odgovorne osebe za posamezno službo v svoji pristojnosti v razmerju do Cassa Centrale in do bank v skupini.

Banka je imenovala ustrezne interne odgovorne osebe, ki:

- opravljajo podporne naloge za službo nadzora nad poslovanjem, ki jo opravljajo zunanji sodelavci,
- funkcionalno poročajo službi za poslovni nadzor, ki jo izvajajo zunanji sodelavci,
- nemudoma prijavljajo posebne dogodke oziroma situacije, zaradi katerih se lahko spremenijo tveganja, ki nastajajo v nadzorovani banki.

Storitve v zunanjem izvajanju se urejajo s posebnimi pogodbami, ki so skladne z nadzornimi določbami: s pogodbami so določene pravice in obveznosti strank, pogoji ter ravni storitev (SLA – Service Level Agreement) in z njimi povezani ključni kazalniki spremljanja.

V nadaljevanju predstavljamo naloge vsake posamezne službe nadzora družbe.

5.2.1 - Notranja revizijska služba (Internal Audit)

Notranja revizijska služba na podlagi pristopa, osnovanega na varovanju pred tveganjem (risk based), s preverjanji na eni strani spremlja potek poslovanja in razvoj tveganja, na drugi pa ocenjuje celovitost, ustreznost, funkcionalnost in zanesljivost organizacijske strukture in ostalih elementov, ki so del sistema notranjega nadzora. Na takšni osnovi organom banke predlaga morebitne izboljšave okvira za nadziranje tveganja (Risk Appetite Framework), procesa obvladovanja tveganja in instrumentov za merjenje in obvladovanje tveganja ter oblikuje predloge organom banke.

Notranja revizijska služba:

- ocenjuje celovitost, ustreznost, funkcionalnost, zanesljivost organizacijske strukture in drugih komponent sistema notranjega nadzora, procesa obvladovanja tveganj in drugih korporativnih procesov, tudi glede na zmožnost prepoznavanja napak in nepravilnosti. S tem namenom med drugim nadzira notranje nadzorne službe na drugi stopnji (upravljanje tveganj, skladnost poslovanja, preprečevanje pranja denarja);
- letno predstavi revizijski načrt, ki ga morajo odobriti organi družbe in ki vključuje opis načrtovanih nadzornih aktivnosti, pri čemer upošteva tveganja posameznih dejavnosti in sektorjev poslovanja; načrt vsebuje posebno poglavje, ki se nanaša na pregled informacijskega sistema (v nadaljevanju: IKT revizija);
- ocenjuje učinkovitost okvira za prevzemanje tveganja RAF, notranjo skladnost celotne sheme in skladnost poslovanja družbe z njo. V primeru posebej zapletenih finančnih struktur, ocenjuje njihovo skladnost s strategijami, ki jih odobrijo organi banke;
- ocenjuje skladnost, ustreznost in učinkovitost upravnih mehanizmov ter izvaja redne preglede delovanja operativnih in notranjih kontrolnih postopkov,
- redno preverja načrt kontinuitete poslovanja,
- opravlja preiskovalne naloge tudi v zvezi s posebnimi nepravilnostmi,
- na zahtevo opravlja tudi ugotavljanje za posamezne primere (t.i. »Special Investigation«) za rekonstrukcijo dejanj oziroma dogodkov, za katere se oceni, da so posebej pomembni,
- usklajuje svoje delovanje z ostalimi nadzornimi službami banke, da bi družba sprejela usklajene in integrirane metodologije merjenja in ocenjevanja tveganja in za sporazumno določanje prednostnih nalog v okviru pristopa, osnovanega na obvladovanju tveganja, oziroma za skupinsko in integrirano opredelitev največjih elementov tveganja,

- v kolikor v okviru sodelovanja in izmenjave informacij z družbo, zadolženo za zakonsko revizijo računovodskih izkazov, izve za težave, ugotovljene med postopkom zakonite revizije računovodskih izkazov, ukrepa pri pristojnih službah družbe, da slednje sprejmejo potrebne zaščitne ukrepe za odpravo navedenih težav.

Pri izvajanju vseh funkcij v svoji pristojnosti se notranja revizijska služba poslužuje pristopa na podlagi ugotovljenih tveganj, ki v prvi fazi delovanja predvideva izdelavo ocene tveganja, s katero:

- se seznani s tveganjem v celotnem obsegu, ki ga spremlja navedena služba,
- ugotavlja na katerih področjih je tveganje največje in je zanje treba izdelati analize in izvesti podrobnejša preverjanja,
- posledično načrtuje svoje dejavnosti, pri čemer se osredotoča na področja, na katerih je prisotno višje tveganje, da pride do nevarnih dogodkov.

V skladu z referenčnimi standardi oddelek za notranjo revizijo pri izpolnjevanju dodeljenih pooblastil izvaja naslednje naloge:

- ima dostop do vseh centralnih in obrobni dejavnosti banke Cassa Centrale Banca in družb Skupine ter do vseh informacij, ki so pomembne za ta namen, tudi z neposrednimi pogovori z osebjem;
- razpolaga z osebjem, (i) ki je ustrezno po številu, tehnično-strokovnem znanju in usposobljenosti, (ii) ki ni vključeno v dejavnosti, ki jih mora funkcija nadzirati, in (iii) katerega merila za prejeme ne ogrožajo njegove objektivnosti ter prispevajo k oblikovanju sistema spodbud, ki je skladen z nameni same funkcije.

5.2.2 - Služba za zagotavljanje skladnosti poslovanja

Služba za zagotavljanje skladnosti poslovanja v skladu s pristopom, ki temelji na tveganju (risk based), skrbi za upravljanje tveganja neskladnosti za celotno družbeno dejavnost. S tem namenom ocenjuje ustreznost notranjih postopkov, katerih cilj je preprečevanje kršitev zunanjih (zakonov in predpisov) in notranjih pravil (statut, kohezijska pogodba in etični kodeks).

Podrobneje služba za zagotavljanje skladnosti poslovanja:

- stalno ugotavlja, katerim predpisom je družba podvržena, in ocenjuje njihov učinek na procedure in postopke, ki se vodijo v družbi,
- sodeluje z ostalimi sektorji podjetja pri sestavi metodologij za ugotavljanje tveganja neskladnosti s predpisi,
- opredeli ustrezne postopke dure oziroma spremembe organizacijskega modela, namenjene obvladovanju utemeljenih tveganj, pri čemer sme zahtevati njihovo sprejetje,
- in ocenjuje njihovo ustreznost oziroma pravilno uresničevanje postopkov za preprečevanje ugotovljenega tveganja,
- zagotavlja trajno in neprekinjeno spremljanje ustreznosti in učinkovitosti ukrepov, poslovnikov in procedur na področju storitev in naložbenja,
- sestavlja informativno gradivo za organe družbe in ostale pristojne strukture (npr. upravljanje operativnega tveganja in notranja revizija),
- spremlja učinkovitost organizacijskih izboljšav (v smislu struktur, postopkov, poslovnih in tržnih procedur), ki se predlagajo za preprečevanje tveganja neskladnosti s predpisi,
- sodeluje pri predhodnem vrednotenju skladnosti z zadevnimi predpisi za vse inovativne projekte (vključno z uvajanjem novih produktov ali storitev), ki jih družba namerava uvesti, ter pri preprečevanju in upravljanju navzkrižja interesov tako v primeru notranjih navzkrižij kot v primeru navzkrižij, pri katerih so vpleteni zaposleni ali predstavniki družbe,
- nudi svetovanje in podporo organom družbe v vseh zadevah, pri katerih je pomembno tveganje neskladnosti s predpisi,
- sodeluje pri usposabljanju zaposlenih o pravilih, ki zadevajo izvajane dejavnosti,
- za zadeve v svoji pristojnosti zagotavlja svoj prispevek k funkciji Risk Management za ocenjevanje tveganja, zlasti tistega, ki ga ni mogoče količinsko opredeliti, kar se tiče ugotavljanja premoženjske ustreznosti,
- sodeluje s funkcijo Risk Management skladno z Risk Appetite Framework (RAF) pri razvijanju ustreznih metod za ocenjevanje operativnega tveganja in tveganja za dobro ime, kot ju je mogoče ugotavljati po posameznih področjih neskladnosti, pri čemer tudi zagotavlja izmenjavo ustreznih informacijskih tokov za primerno nadziranje področij pristojnosti,

- usklajuje svoje delovanje z ostalimi nadzornimi službami banke, da bi družba sprejela usklajene in integrirane metodologije merjenja in ocenjevanja tveganja in za sporazumno določanje prednostnih nalog v okviru pristopa, osnovanega na obvladovanju tveganja, oziroma za skupinsko in integrirano opredelitev največjih elementov tveganja,
- širi podjetniško kulturo, ki jo navdihujejo načela poštenosti, korektnosti in spoštovanja načel in besedil predpisov.

Pri bankah v skupini v okviru upravljanja in nadzora IKT in varnostnih tveganj služba za zagotavljanje skladnosti:

- prispeva k opredelitvi politike informacijske varnosti z ocenjevanjem njene skladnosti z ustreznimi predpisi;
- je, kolikor je to v njeni prisotnosti, obveščena o vseh dejavnostih ali dogodkih, ki bistveno vplivajo na profil tveganja banke, pomembnih operativnih ali varnostnih incidentih ter vseh bistvenih spremembah sistemov in procesov IKT;
- dejavno sodeluje, skladno s pristojnostmi, pri projektih bistvenih sprememb informacijskega sistema in zlasti pri postopkih obvladovanja tveganj, povezanih s takimi projekti.

Služba za zagotavljanje skladnosti se, za izvajanje nadzora nad določenimi predpisi, za katere to dopuščajo veljavni predpisi oziroma za izvajanje specifičnih obveznosti, na katere je služba razčlenjena, poslužuje specializiranih oblik nadzora z imenom Posebne oblike nadzora in/oziroma podpore, katerim se lahko dodelijo pooblastila za (celovito ali delno) izvajanje specifičnih dejavnosti v okviru procesa upravljanja tveganja za neskladnosti, pri čemer je v vsakem primeru še naprej odgovorna za opredelitev metodologij ocenjevanja tveganja in določitev ustreznih postopkov.

5.2.3 - Služba za obvladovanje tveganja

Služba za obvladovanje tveganja izpolnjuje naloge in dolžnosti, določene z okrožnico Banke Italije št. 285/2013 za funkcijo obvladovanja tveganja. Organom družbe nudi koristne elemente za opredelitev smernic in politik upravljanja s tveganji, ki zagotavljajo merjenje in kontrolo izpostavljenosti posameznim vrstam tveganj.

Odgovorna je tudi za ugotavljanje, merjenje in spremljanje prevzetih tveganj ali tveganj, ki bi se lahko prevzela, za opredeljevanje dejavnosti nadzora in zagotavljanje, da se z ugotovljenimi nepravilnostmi seznani organe banke, da lahko zadevo ustrezno uredijo.

Kot je opisano v gornjih odstavkih, funkcijo nadzora nad tveganji za pridružene zadržne banke preko zunanjih izvajalcev zagotavlja vodilna družba v skupini oziroma druge družbe v zadržni bančni skupini ob upoštevanju nivoja storitev, kot je določen in formalno sprejet z dogovorom o najemu zunanjih izvajalcev za izvajanje funkcije nadzora nad tveganji, pri čemer se poslužuje sodelovanja in podpore internih referentov posameznih bank, ki funkcionalno poročajo odgovornemu pri direkciji za nadzor nad tveganji v vodilni banki v skupini.

Služba za obvladovanje tveganja:

- sodeluje pri opredelitvi politike upravljanja tveganja in z njo povezanih procedur in oblik ugotavljanja in preprečevanja,
- zagotavlja učinkovito in ustrezno izvajanje procesa ugotavljanja, merjenja, upravljanja in spremljanja sedanjih in bodočih sprejetih tveganj,
- vodi postopek sestave, posodabljanja in upravljanja okvira o prevzemanju tveganj (v nadaljevanju »RAF«), v okviru katerega je pristojna za določanje kvalitativnih in kvantitativnih pragov procesa RAF,
- preveri ustreznost RAF;
- je odgovorna za določanje operativnih pragov za prevzemanje posameznih oblik tveganja in za sprotno pregledovanje njihove ustreznosti,
- vsaj enkrat letno oceni zanesljivost in učinkovitost stresnih testov ter potrebo po njihovi posodobitvi;
- je odgovorna za razvoj, validacijo, vzdrževanje in posodabljanje sistemov za ugotavljanje tveganj in nadzor nad tveganji ter zagotavlja redne preskuse za nazaj, da je analizirano ustrezno število možnih potekov in da se uporabijo previdno oblikovana predvidevanja o odvisnostih in povezavah,
- opredeljuje skupna merila za ocenjevanje operativnega tveganja v skladu z okvirom RAF in oblike ocenjevanja in spremljanja tveganja za dobro ime, pri čemer sodeluje s Službo za skladnost poslovanja in z ostalimi pristojnimi sektorji,
- pomaga organom banke pri ocenjevanju strateškega tveganja s spremljanjem pomembnih spremenljivk;

- razvija in uporablja kazalnike, ki omogočajo ugotavljanje anomalij in neučinkovitosti v okviru sistemov merjenja in spremljanja tveganja,
- stalno preverja, ali obstajajo ustrezni procesi za upravljanje tveganja,
- analizira in ocenjuje tveganja, ki izhajajo iz novih produktov in storitev ter vstopa v nove operative in tržne segmente, tudi s predvidevanjem različnih scenarijev tveganj in ocenjevanjem sposobnosti banke, da zagotovi učinkovito upravljanje tveganj;
- daje predhodna mnenja o skladnosti OMR z RAF, vključno s tistimi, ki so jih pripravila podjetja, ki so funkcijo oddala v zunanje izvajanje, in prispeva tudi k opredelitvi parametrov za njihovo identifikacijo, pri čemer lahko pridobi mnenje drugih funkcij, vključenih v proces upravljanja tveganj;
- izvršuje drugostopenjski pregled kreditne izpostavljenosti,
- pregleduje ustreznost in učinkovitost ukrepov, sprejetih za odpravo pomanjkljivosti, ugotovljenih pri procesu upravljanja s tveganji,
- ocenjuje ustrezno spremljanje posameznih kreditnih izpostavljenosti,
- nadzoruje proces dodeljevanja in posodabljanja bonitet, uporabljenih za ocenjevanje kreditne sposobnosti nasprotne stranke,
- pooblaščenemu članu uprave/generalnemu direktorju poroča o morebitnih prekoračitvah mejnih vrednosti/praga/stopnje glede prevzemanja tveganja,
- izda svojo predhodno oceno pravil upravljanja skupine, da bi ocenila njihovo skladnost s splošnim okvirom upravljanja in nadzora nad tveganji, ki ga izvaja. Izjeme so dokumenti, za katere služba glede na naravo vsebine in/ali sprememb ne vidi vpliva na okvir, ki ga nadzoruje. Ocena se izda na način, opisan v politiki Skupine za spoštovanje notranjih predpisov;
- meri in spremlja sedanjo in prihodnjo izpostavljenost tveganjem, tudi na ravni Skupine, njeno skladnost s cilji tveganja ter skladnost z operativnimi omejitvami in preverja, ali so odločitve o prevzemanju tveganj, sprejete na različnih ravneh banke, skladne z njenimi mnenji;
- je odgovoren za aktiviranje dejavnosti spremljanja ukrepov, ki se izvajajo v primeru prekoračitve mejnih vrednosti/praga/stopnje prevzemanja tveganja, in za poročanje o vseh kritičnih elementih, vse dokler se vrednosti ne vrnejo pod določeno raven,
- v primeru kršitve RAF, vključno z operativnimi omejitvami, oceni vzroke in učinke na poslovni položaj, tudi z vidika stroškov, obvesti zadevne poslovne enote in organe banke ter predlaga korektivne ukrepe. Zagotavlja, da je organ s strateškimi nadzornimi funkcijami obveščen v primeru hujših kršitev; služba nadzora nad tveganji ima aktivno vlogo pri zagotavljanju, da zadevne službe sprejmejo priporočene ukrepe in o njih obvestijo organe banke;
- zagotavlja usklajenost sistemov za merjenje in obvladovanje tveganj s procesi in metodami ocenjevanja poslovanja, pri čemer usklajuje svoje delovanje z vpletenimi korporativnimi službami,
- sodeluje pri zagotavljanju, da je sistem plačevanja in stimuliranja skladen z referenčnim okvirom za določitev nagnjenosti k tveganju banke (»RAF«),
- je odgovorna za ocenjevanje ustreznosti notranjega kapitala (ICAAP) in likvidnostnih rezerv (ILAAP);
- je odgovorna za pripravo javnih razkritij (steber III);
- sodeluje pri opredelitvi politike za obvladovanje tveganja in je sodelujoča v vseh fazah procesa upravljanja tveganja prek sistema poslovnikov, pravilnikov in dokumentov o spoštovanju maksimalnih stopenj tveganja za Skupino,
- opredeljuje merila in metodologije za merjenje in spremljanje tveganj ter s tem povezane smernice za sprejetje na ravni Skupine;
- s sestavljanjem poročil zagotavlja stalno in neprekinjeno informiranje organov in ostalih sektorjev družbe, pristojnih za spremljanje izpostavljenosti tveganjem in rezultatom opravljenih aktivnosti,
- nadzoruje obdelavo razvrščanja modela risk-based in v posvetovanju z Direkcijo za človeške vire, izvaja ustrezne korektivne ukrepe (t.j. (načrt za ponoven zagon, načrt za sanacijo, načrt za združitev),
- v skladu z določbami ustreznih uredb pripravi in predloži korporativnim organom poročilo o dejavnostih, ki jih izvaja uprava;
- prispeva k promociji kulture nadzora znotraj skupine.

Poleg navedenega skrbi za lastno koordinacijo z drugimi nadzornimi službami v banki z namenom, da:

- se sprejmejo metode za merjenje in ocenjevanje ustrezne in integrirane metode za merjenje ter ugotavljanje tveganja, pri čemer poskrbi za skupno integrirano predstavitev področij, kjer so prisotna največja tveganja,
- določa prioritete ukrepanja na podlagi risk-based,
- skrbi za dogovarjanje v zvezi z operativnimi in metodološkimi vidiki ter ukrepi v primeru hujših in/oziroma kritičnih dogodkov z namenom, da se dosežejo možne sinergije in da se sodelujoči izognejo prekrivanju ter podvajanju aktivnosti.

Pri bankah v skupini v okviru upravljanja in nadzora IKT in varnostnih tveganj služba za upravljanje tveganj:

- v sodelovanju z drugimi strukturami v Skupini pripravlja in posodablja predpise Skupine za opredelitev, prepoznavanje, ocenjevanje, spremljanje in obvladovanje izpostavljenosti tveganjem IKT in varnostnim tveganjem, ki se predlagajo CRO;
- opredeljuje metodologije in orodja za ocenjevanje in nadzor tveganja in varnosti IKT;
- usklajuje letno oceno tveganja in varnostni postopek na področju IKT;
- vnaprej oceni raven tveganja IKT in varnostnega tveganja, povezanega z uvedbo projektov IKT in/ali ustreznih sprememb IKT, glede na ugotovljene potrebe;
- pripravlja poročila o IKT in varnostnih tveganjih na ravni Skupine.

5.2.4 - Služba za preprečevanje pranja denarja

V skladu s pristopom, ki temelji na tveganju (risk based), skrbi za upravljanje tveganja pranja denarja in financiranja terorizma za celotno dejavnost banke. S tem namenom ocenjuje ustreznost notranjih postopkov, katerih cilj je preprečevanje kršitev zunanjih (zakonov in predpisov) in notranjih pravil (statut, kohezijska pogodba in etični kodeks).

Namen službe za preprečevanje pranja denarja je zlasti:

- sodelovanje pri definiranju strateških usmeritev in politike za celovito obvladovanje tveganja za pranje denarja in financiranja terorizma, pri sestavljanju informacij in rednih poročil za organe družbe in pri upravljanju okvira za prevzemanje tveganj RAF, pri čemer sodeluje z ostalimi nadzornimi funkcijami družbe v okviru učinkovite integracije procesa obvladovanja tveganja,
- razviti globalni pristop k tveganju na podlagi sprejetih strateških odločitev, opredeliti metodologijo za ocenjevanje tveganja pranja denarja in financiranja terorizma ter postopke za področja dejavnosti, ki se nanašajo na ustrezno preverjanje strank, hrambo dokumentacije in informacij ter ugotavljanje in poročanje o sumljivih transakcijah;
- zagotovitev ustreznih zaščitnih ukrepov s stalnim preverjanjem ustreznosti, funkcionalnosti in zanesljivosti strukture za preprečevanje pranja denarja in sprejetih procedur in postopkov ter njihove stopnje ustreznosti in skladnosti z zakonom,
- promocija in širjenje kulture preprečevanja tveganja pranja denarja in financiranja terorizma.

V poslovnem letu 2024 so nadzorne funkcije družbe izvajale dejavnosti v skladu z načrti, ki jih je predstavil in potrdil upravni odbor banke.

5.3 - Linijski nadzor

V skladu z zakonom in drugimi predpisi sistem linijskega nadzora predvideva vzpostavitev specifičnega linijskega nadzora.

Banka je dodelila strukturam, pristojnim za posamezne operativne dejavnosti, odgovornost, da postopajo in zagotovijo učinkovito in uspešno izvedbo te dejavnosti. Pri tem morajo upoštevati operativne omejitve in delovati skladno s cilji glede tveganj in s procedurami, ki tvorijo proces upravljanja tveganja, ter v skladu z veljavnimi pooblastili.

Strukture, pristojne za operativne dejavnosti in nadzor prve stopnje, ugotovijo in pristojnim službam družbe pravočasno poročajo o tveganjih, ki se pojavijo pri operativnih procesih v njihovi pristojnosti, in kritičnih elementih, ki jih je treba nadzirati. Poleg tega predlagajo nadzor, ki mora biti ustrezen in zagotavljati skladnost izvedenih dejavnosti s ciljem družbe, da se vzpostavi učinkovit sistem nadzora nad tveganji.

Banka spodbuja ta proces s širjenjem t. i. kulture tveganja na vseh ravneh, tudi z izvajanjem izobraževalnih programov za seznanjanje zaposlenih z nadzornimi funkcijami, povezanimi z njihovimi nalogami in odgovornostmi.

Osnovni nadzor urejajo notranja pravila (politike, pravilniki, postopki, operativni priročniki, okrožnice, ostali predpisi ipd.), s katerimi so določene pristojnosti, cilji, oblike delovanja, terminski plani in sledljivost podatkov in ki so lahko del računalniške postopke.

5.4 - Tveganja, ki jim je banka izpostavljena

Popolnejši prikaz organizacijske strukture in operativnih postopkov, vzpostavljenih za spremljanje glavnih področij tveganj, ter metod, uporabljenih za merjenje in preprečevanje teh tveganj, je vsebovan v kvalitativnih in kvantitativnih razkritij v delu E pojasnil k računovodskim izkazom - informacije o tveganjih in z njimi povezanih politikah varovanja pred tveganji.

V nadaljevanju je v zvezi s tem navedenih nekaj splošnih pravil.

Jasna in izčrpna opredelitev tveganj, ki jim je banka potencialno izpostavljena, je predpogoj za zavestno prevzemanje in učinkovito upravljanje teh tveganj, ki se izvaja tudi z ustreznimi orodji in tehnikami za zmanjševanje in prenos.

Opredelitev pomembnejših tveganj, ki se izvaja na ravni Skupine in predstavlja okvir, znotraj katerega se razvijajo vse dejavnosti merjenja/ocenjevanja, spremljanja in zmanjševanja tveganj, je bila izvedena ob upoštevanju posebnosti Skupine, njenega sedanjega in prihodnjega poslovanja ter konteksta, v katerem deluje, pa tudi določb, ki jih narekujejo regulativni organi in najboljše tržne prakse.

V ta namen so bila opredeljena tveganja, ki jim je banka ali bi jim lahko bila izpostavljena, tj. tista tveganja, ki bi lahko ogrozila poslovanje, uresničevanje strategij in doseganje ciljev banke.

Postopek ugotavljanja pomembnih tveganj skupine je temeljni postopek za celoten sistem upravljanja tveganj, saj predstavlja idealno "povezavo" med različnimi procesi in izhodišče za njihovo obravnavo:

- v okviru RAF, opredelitev najpomembnejših primerov tveganja, na podlagi katerih se opredelijo ustrezne vrednosti nagnjenosti k tveganju, pragovi sprejemljivosti in omejitve tveganja;
- v okviru ICAAP/ILAAP, opredelitev tveganj z največjim vplivom na ustreznost kapitalskega in likvidnostnega položaja Skupine v sedanjih in/ali potencialnih pogojih ter v stresnih pogojih;
- v okviru MRB, opredelitev glavnih področij ranljivosti bank članic in morebitno aktiviranje mehanizmov za okrepitev;
- v okviru načrta sanacije, opredelitev možnih področij ukrepanja za okrevanje po skorajšnji nesposobnosti izpolnjevanja obveznosti ali situaciji, ki je bila blizu temu in posledično umerjanje ustreznih ukrepov sanacije; sistem poročanja, opredeljen v skladu z vsemi zgoraj opisanimi glavnimi postopki, da se zagotovijo njegova točnost, izčrpnost, jasnost in uporabnost ter s tem zagotovi redni nadzor nad pomembnimi tveganji, ki je ustrezen glede na navedene situacije.

V skladu z zahtevami "Vodnika ECB o procesu ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala (ICAAP)" in „Vodnika ECB o procesu ocenjevanja ustreznega notranje likvidnosti (ILAAP)“ se postopek ugotavljanja tveganj izvaja po "bruto pristopu", tj. brez upoštevanja posebnih tehnik, namenjenih zmanjševanju osnovnih tveganj. Analiza se zato izvaja z oceno trenutnih in potencialnih pogojev poslovanja Skupine, da bi ugotovili morebitne profile tveganj, ki so prisotni v trenutnem kontekstu, vendar niso ustrezno zajeti v že obstoječih kategorijah, da bi predvideli vrste tveganj, ki v preteklosti niso bile pomembne za Skupino, vendar bodo verjetno postale pomembne v prihodnjem scenariju, saj so povezane s predvidljivimi spremembami v gospodarskem, finančnem in regulativnem okviru. Zato funkcija upravljanja tveganj nenehno preverja prisotnost ustreznih postopkov upravljanja tveganj in po vnaprej določenih korakih posodablja "popis tveganj", kadar koli se pojavijo dogodki/operacije, ki bi lahko Skupino izpostavili novim vrstam tveganj.

Postopek ugotavljanja ustreznih tveganj skupine je sestavljen iz naslednjih korakov:

- preverjanja ustreznosti korporativnih tveganj, ki so že predmet ocenjevanja in analize, raziskovanja in prepoznavanja novih potencialno pomembnih tveganj, ki jih skupina še ni obravnavala (t. i. dolgi seznam tveganj);
- opredelitve meril in sklopa elementov za ocenjevanje, v skladu s katerimi se tveganja, opredeljena v prejšnji fazi, lahko vključijo na ožji seznam tveganj glede na operativne značilnosti skupine;
- dokončanja kratkega seznama tveganj z opredelitvijo njihove hierarhije in taksonomije;

- preverjanja stopnje sedanje in prihodnje pomembnosti merljivih tveganj prve stopnje, vključenih v ožji seznam, s posebnimi kvantitativnimi analizami brez razlikovanja med tveganji, ki ustvarjajo absorpcijo kapitala in tistimi, ki je ne ustvarjajo;
- formalnega sprejetja popisa tveganj skupine na podlagi prejšnjih korakov;
- opredelitve organizacijske strukture z določitvijo organizacijskih dimenzij, ki se štejejo za pomembne za upravljanje in spremljanje tveganj, ter posledično ugotavljanje ustreznih tveganj na navedenih področjih analize.

Na podlagi izvedenih dejavnosti so bila kot pomembna opredeljena naslednja tveganja:

Kreditno tveganje in tveganje nasprotne stranke

Tveganje zmanjšanja vrednosti izpostavljenosti zaradi poslabšanja kreditne sposobnosti uporabnika, vključno z nezmožnostjo izpolnitve vseh ali dela pogodbenih obveznosti.

Tveganje koncentracije kreditov

Tveganje, ki izhaja iz izpostavljenosti do nasprotnih strank, vključno s centralnimi nasprotnimi strankami, skupinami povezanih nasprotnih strank in nasprotnimi strankami, ki delujejo v istem gospodarskem sektorju, geografski regiji ali se ukvarjajo z isto dejavnostjo ali trgujejo z istim blagom, ter iz uporabe tehnik za zmanjševanje kreditnega tveganja, vključno zlasti s tveganji, ki izhajajo iz posrednih izpostavljenosti, na primer do posameznih ponudnikov zavarovanj.

Tržno tveganje

Tveganje neugodnih sprememb vrednosti izpostavljenosti iz finančnih instrumentov, vključenih v trgovalno knjigo za namene nadzora, zaradi neugodnih gibanj obrestnih mer, deviznih tečajev, stopenj inflacije, nestanovitnosti, cen lastniških instrumentov, kreditnih razmikov, cen blaga (splošno tveganje) in/ali položaja izdajatelja (posebno tveganje).

Tveganje prilagoditve kreditnega vrednotenja (CVA)

Tveganje prilagoditve vmesnega tržnega vrednotenja portfelja transakcij z nasprotno stranko. Ta prilagoditev odraža trenutno tržno vrednost tveganja nasprotne stranke za subjekt, ne odraža pa trenutne tržne vrednosti kreditnega tveganja subjekta do nasprotne stranke.

Operativno tveganje

Tveganje izgub zaradi neustreznih ali neuspešnih postopkov, človeških virov, notranjih sistemov ali zunanjih dogodkov. To med drugim vključuje izgube zaradi goljufij, človeških napak, motenj v poslovanju, nerazpoložljivosti sistemov, neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti in naravnih nesreč.

Tveganje izgube dobrega imena

Sedanje ali prihodnje tveganje zmanjšanja dobička ali kapitala zaradi negativnega dožemanja podobe banke s strani komitentov, nasprotnih strank, delničarjev banke, vlagateljev ali nadzornih organov.

Tveganje neskladnosti s predpisi

Tveganje sodnih ali upravnih sankcij, znatnih finančnih izgub ali izgube ugleda zaradi kršitev obvezujočih (zakonskih ali regulativnih) ali samoregulativnih pravil (npr. statuta, pogodbe o pridružitvi in etičnega kodeksa).

Tveganje pranja denarja in financiranja terorizma

Tveganje, ki izhaja iz kršitve zakonskih, regulativnih in samoregulativnih določb za preprečevanje uporabe finančnega sistema za pranje denarja, financiranje terorizma ali financiranje razvojnih programov orožja za množično uničevanje, in tveganje za vpletenost v pranje denarja in financiranje terorizma oziroma financiranje razvojnih programov orožja za množično uničevanje.

Obrestno tveganje bančne knjige

Sedanje in prihodnje tveganje sprememb v portfelju banke zaradi neugodnih sprememb obrestnih mer, ki vplivajo na ekonomsko vrednost in neto obrestne prihodke.

Državno tveganje

Tveganje, ki bi ga poslabšanje kreditne sposobnosti državnih obveznic lahko imelo na splošno dobičkonosnost.

Strateško in poslovno tveganje

Sedanje ali prihodnje tveganje zmanjšanja dobička ali kapitala zaradi sprememb v poslovnem okolju ali nepravilnih poslovnih odločitev, neustreznega izvajanja odločitev, premajhne odzivnosti na spremembe v konkurenčnem okolju.

Tveganje portfelja nepremičnin

Sedanje ali prihodnje tveganje, ki izhaja iz sprememb vrednosti nepremičnin v posesti zaradi sprememb cen na italijanskem trgu nepremičnin.

Tveganje, povezano z naložbami v lastniški kapital

Tveganje neustreznega upravljanja udeležb, ki vključuje na primer pretirano usredstvenje sredstev, ki izhajajo iz naložb v finančnih in nefinančnih družbah, pri čemer se upoštevajo tudi naložbe v nepremičnine.

Tveganje prevelikega finančnega vzvoda

Tveganje, da bo zaradi posebej visoke zadolženosti v primerjavi s kapitalom Skupine ta postala ranljiva in bo morala sprejeti korektivne ukrepe za svoj poslovni načrt, vključno s prodajo sredstev s pripoznanjem izgub, ki bi lahko povzročile izgube zaradi oslabitve preostalih sredstev.

Tveganje likvidnosti in financiranja

Tveganje, da ne bo mogel izpolniti svojih plačilnih obveznosti ali učinkovito izplačati sredstev, ne da bi ogrozil normalno poslovanje in finančno ravnovesje, ker ne bo mogel najti virov financiranja ali jih bo našel po cenah, višjih od tržnih (*likvidnostno tveganje financiranja*), ali zaradi prisotnosti omejitev pri razpolaganju s sredstvi (*tržno likvidnostno tveganje*), kar bo povzročilo kapitalske izgube.

Tveganje navzkrižja interesov s povezanimi osebami

Tveganje, da lahko bližina nekaterih posameznikov centrom odločanja v banki ogrozi nepristranskost in objektivnost odločitev glede odobravanja posojil in drugih poslov zanje, kar lahko povzroči izkrivljanje procesa razporejanja virov, izpostavljenost banke tveganjem, ki niso ustrezno merjena ali spremljana, ter morebitno škodo vlagateljem in delničarjem.

Geopolitično tveganje

Tveganje, ki izhaja iz geopolitične negotovosti.

Tveganje pri upravljanju

Tveganje, da korporativna struktura subjekta ni ustrezna in pregledna ter zato ne ustreza namenu, vzpostavljeni mehanizmi upravljanja pa niso ustrezni. To tveganje lahko nastane zlasti zaradi odsotnosti ali neustreznosti:

- trdne in pregledne organizacijske strukture z jasno določenimi odgovornostmi, vključno z organi banke in njenimi odbori;
- poznavanja in razumevanja operativne strukture subjekta in z njo povezanih tveganj s strani upravnega odbora;
- politike za ugotavljanje in preprečevanje navzkrižij interesov;
- preglednega upravljanja za zainteresirane strani.

Podnebna in okoljska tveganja⁵

Tveganja, ki izhajajo iz podnebnih sprememb in degradacije okolja, ki povzročajo strukturne spremembe, ki vplivajo na gospodarsko dejavnost in posledično na finančni sistem.

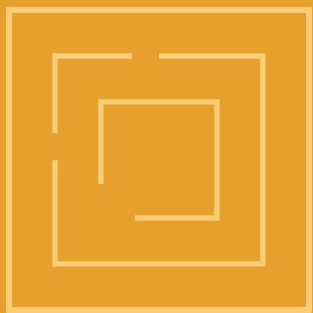
⁵ Navajamo, da se tveganje šteje za tveganje druge stopnje v okviru naslednjih kategorij tveganj: kreditno tveganje in tveganje nasprotne stranke, tržno tveganje, poslovno tveganje, tveganje za ugled, strateško in poslovno tveganje, nepremičninsko tveganje lastniškega portfelja ter likvidnostno in finančno tveganje.

5.5 - Informacije o kontinuiteti poslovanja, finančnem tveganju, pregledih po oslabitvi sredstev in negotovosti pri uporabi ocen

Skladno z dokumenti Banke Italije, Consob-a in ISVAP-a št. 2 z dne 6. februarja 2009 in št. 4 z dne 3. marca 2010, ki se nanašata na informacije, ki jih je treba vključiti v finančna poročila o finančnih obetih, in posebej v zvezi s kontinuiteto poslovanja, s finančnim tveganjem, s spremljanjem oslabitve sredstev (*impairment test*) in negotovostmi glede uporabe ocen, upravni odbor potrjuje, da goji razumno pričakovanje, da bo v prihodnosti banka še naprej poslovala v predvidljivih okoliščinah in da so posledično računovodski izkazi poslovne dobe sestavljeni upoštevaje kontinuiteto poslovanja banka.

V kapitalski in finančni strukturi banke ter iz preučitve poslovanja ne izhaja negotovost glede kontinuitete poslovanja banke.

Informacije o finančnih tveganjih, spremljanju oslabitve sredstev in merilni negotovosti so v tem poročilu podane v poglavju, namenjenem poslovanju, oziroma v ustreznem poglavju pojasnil k računovodskim izkazom.

06

**Ostale
informacije
o upravljanju**

6.1 - UTEMELJITEV odločitev v zvezi s sprejemanjem novih članov v skladu z 2528. členom Civilnega zakonika

Podatki o članih

V skladu z 2528. členom Civilnega zakonika podajamo povzetek odločitev, ki jih je upravni odbor sprejel v zvezi s politiko sprejemanja novih članov.

Strateške prednostne naloge vključujejo povečanje števila članov ter krepitev dejavnosti in povezav s člansko bazo. Ti cilji so temeljnega pomena za izboljšanje prepoznavnosti banke v prostoru in zagotavljanje večje reprezentativnosti na območju delovanja.

V prizadevanjih za povišanje števila članov smo tudi letos posebno pozornost namenili razvoju segmenta mladih članov, promociji članstva žensk, vključevanju zdravih podjetij, ki so že komitenti, glavnim združenjem in območjem v prostoru, v katerih je zabeležena manjša prisotnost članov v primerjavi s pridobljenimi komitenti. Poleg tega smo nadaljevali z ukrepi za povečanje pomena članskega statusa, tudi s posebnim informativnim gradivom.

Ekonomska in socialna politika banke je usmerjena v valorizacijo njenih članov kot "primarnega vira", spodbujanje kakovostne rasti, ki presega zgolj ekonomsko korist, in v koncept pripadnosti bančnim vrednotam in njihove delitve, ki se razume kot kolektivna korist.

Razmerje med banko in člani temelji na medsebojnem spoštovanju pravic in dolžnosti, vključno z dolžnostjo, da člani aktivno sodelujejo pri uspešnem poslovanju banke in z njo konkretno poslujejo, kot določa 9. člen statuta.

Ob včlanitvi morajo novi člani kupiti 10 delnic v nominalni vrednosti 2,58 evra in vplačati dodatnih 5,00 evrov na delež iz naslova doplačila.

V podporo razvoju segmenta mladih članov je upravni odbor pred nekaj leti za včlanitev z vpisom enega samega deleža zgornjo starostno mejo povišal na 35 let. V poslovnem letu 2024 smo zabeležili včlanitev 318 novih članov, od tega 159 starih manj kot 35 let. Ob zaključku poslovnega leta 2024 je banka imela 4.135 članov oziroma 238 članov več kot leta 2023, porazdeljenih, kot sledi:

ŽENSKE	1494
MOŠKI	2293
PRAVNE OSEBE	348
SKUPNO ŠTEVILO ČLANOV	4.135

Toplo pozdravljamo nove člane in prepričani smo, da bodo prispevali k uresničevanju vrednot sodelovanja in da bo naša kreditna zadruga postala orodje, ki bo lahko ponujalo vse bolj specifične in človeku prijazne bančne storitve.

	Fizične osebe	Pravne osebe	Skupaj
Število članov na 1. januar 2024	3562	335	3897
Število novih članov	291	27	318
Število članov, ki so izstopili	66	14	80
Število članov na 31. december 2024	3787	348	4135

Spodnja tabela izkazuje porazdelitev članov po občinah:

OBČINA	ČLANI	%
TRST	1.530	37,00%
DEVIN NABREŽINA	661	15,99%
DOBERDOB	294	7,11%
SOVODNJE OB SOČI	313	7,57%
GORICA	302	7,30%
DOLINA	235	5,68%
ZGONIK	218	5,27%
REPTENTABOR	128	3,10%
RONKE	65	1,57%
TRŽIČ	58	1,40%
MILJE	70	1,69%
OSTALE GORIŠKE OBČINE	141	3,41%
IZVEN POKRAJIN TRST IN GORICA	32	0,77%
TUJINA	88	2,13%
SKUPNO ŠTEVILO ČLANOV	4.135	100,00%

Porazdelitev članov po starosti:

Člani po starosti (fizične osebe)	E.M.	2024	2023
Od 18 do 30	število	444	393
Od 31 do 50		827	788
Od 51 do 70		1.471	1.418
Nad 70		1.045	963
SKUPNO ŠTEVILO ČLANOV		3.787	3.562

Navajamo še, da znaša prevladujoči delež poslovanja v korist članov 54,42 %, dejavnosti tvegana izven področja pristojnosti pa 3,43 %, pri čemer sta oba količnika v mejah, ki jih je določil nadzorni organ.

6.2 - Kazalnik donosnosti sredstev

V skladu s členom 90 Direktive 2013/36/EU, t. i. CRD IV, v nadaljevanju navajamo kazalnik donosnosti poslovanja (t. i. *Public Disclosure of return on Assets*), izračunan kot razmerje med čistim dobičkom in bilančno vsoto⁶, ki na dan 31. december 2024 znaša 1,4 %.

6.3 - Pristop k skupini za DDV

27. decembra 2018 je ZKB Zadržna kraška banka Trst Gorica skupaj z drugimi sodelujočimi družbami uveljavila opcijo, da se ustanovi skupina »Gruppo IVA Cassa Centrale« v skladu s členom 70-bis Uredbe predsednika republike št. 633 z dne 26. oktobra 1972 z vinkulacijo za ves čas trajanja opcije (triletno obdobje 2019-2021 z avtomatskim podaljšanjem, ki je trenutno v veljavi).

Zaradi opcije izvajanje storitev in prodaja blaga med sodelujočimi osebami v večini primerov nista pomembna za namene davka.

⁶ V skladu z okrožnico 262/2005 Banke Italije se upoštevata postavki »Sredstva skupaj« in postavka 300 »Dobiček/(Izguba) poslovnega leta individualnega zaključnega računa«.

Prodaja blaga in izvajanje storitev, ki jih opravi oseba, katera ima udeležbo v kapitalu zunanje osebe, se štejejo kot opravljeni s strani skupine Gruppo IVA; prodaja blaga in opravljanje storitev, ki jih izvede zunanja oseba osebi, ki ima udeležbo v kapitalu, se štejejo izvedeni skupini Gruppo IVA.

6.4 - Raziskovalne in razvojne dejavnosti

V letu 2024 smo izvajali številne pobude za krepitev naše prisotnosti na tem območju in krepitev identitete banke, s posebnim poudarkom na komunikaciji, inovacijah in podpori skupnosti.

Svoj položaj smo utrdili z večjo prepoznavnostjo na digitalnih kanalih, s ciljno usmerjenimi kampanjami v družbenih medijih ter v glavnih lokalnih časopisih in radijskih postajah in tako promovirali našo vlogo lokalne banke. Ta strategija se bo nadaljevala tudi v letu 2025 z nadaljnjimi naložbami v komuniciranje in krepitev naše blagovne znamke.

Na nacionalni ravni je Skupina Cassa Centrale nadaljevala komunikacijsko kampanjo "Za skupno dobro" z novim spotom in prenovljeno celotno podobo, da bi utrdila svojo identiteto in okrepila vez med pridruženimi bankami. Leto 2024 je bilo za Skupino še posebej pomembno, saj sta bili obeleženi dve pomembni obletnici: 50. obletnica banke Cassa Centrale Banca in peta obletnica rojstva Skupine Cassa Centrale, ki je bila obeležena z institucionalnim dogodkom v Trentu med 26. in 29. septembrom.

Inovacije so bile pomemben del naše poti v letu 2024, saj je naša Skupina veliko vlagala v produkte in storitve za izboljšanje uporabniške izkušnje. Pomemben korak v tej smeri je bila izdaja nove različice aplikacije Inbank s popolnoma prenovljenim vmesnikom in novimi funkcijami za bolj intuitivno in celovito izkušnjo. Glavne novosti so samodejna ponastavitev gesla, takojšnji in ponavljajoči se prenosi ter poenostavitev plačil F24. Razvoj nove aplikacije je odziv na vse bolj razširjeno potrebo po mobilnem poslovanju ob kateri koli uri.

NEAM S.A., družba za upravljanje premoženja Skupine Cassa Centrale, je leta 2024 predstavila svojo novo celotno podobo, izdelano v okviru razvojnega projekta, v katerega je bil vključen tudi sklad NEF. Prenova blagovne znamke je okrepila identiteto in skupne vrednote Skupine z institucionalno kampanjo "Investirajte v nova obzorja", ki poudarja zavezanost trajnosti in bližino vlagateljem.

Na ravni Skupine smo izboljšali tudi komunikacijo s komitenti z rednim pošiljanjem novic o institucionalnih novostih in novih produktih ter z uvedbo rubrike za finančno izobraževanje "A Buon Rendere", katere namen je povečati ozaveščenost komitentov o gospodarskih in finančnih vprašanjih. Vzporedno se je začela pomembna dejavnost in sicer potrjevanje kontaktov, s čimer se zagotavlja, da komitenti vsebine prejmejo. Navedeno potrjuje pomen digitalnih kanalov v strategiji odnosov Skupine Cassa Centrale.

Decembra smo slovesno odprli prenovljene prostore poslovalnice v Ronkah, ki so postali sodobnejši, prijaznejši in funkcionalnejši. Novi prostori so bili zasnovani tako, da zagotavljajo več zasebnosti in bolj prilagojene storitve, tri pisarne pa so namenjene svetovanju. Ta prenova odraža naše vrednote, saj želimo biti blizu komitentom in članom in jim posvečati vso pozornost.

Izobraževanje je steber našega poslanstva, tako za komitente kot za podjetja. Zato smo leta 2024 organizirali srečanje z naslovom "Naložbe v hitro spreminjajočem se svetu", posvečeno trajnostnemu vidiku kot osnovi za naložbe. Dogodka so

se udeležili strokovnjaki, med njimi Marzio Gussago, direktor prodaje pri družbi Pictet, in Gianluca Filippi, vodja službe za poslovne subjekte, finance in bančno zavarovalništvo pri Cassa Centrale Banca.

V sodelovanju s podjetniško šolo This is Banking & Finance smo začeli izvajati tudi izobraževanje na področju podjetniških financ, namenjeno poslovnim subjektom. Program je sestavljen iz petih srečanj. Ta pobuda je del naše strategije za podporo rasti podjetij z zagotavljanjem konkretnih orodij za soočanje z izzivi na trgu. Med letom smo organizirali dva dogodka.

V letu 2024 smo okrepili sodelovanje s slovenskim raziskovalnim inštitutom Stori, ki se je začelo leta 2023 z izdajo glosarja bančne terminologije. V okviru tega projekta je bil pripravljen jezikovni priročnik za slovenski jezik, ki je namenjen članom in komitentom za uporabo pri poslovnem sporazumevanju, s primeri pravilne rabe in predlogi za učinkovitejši strokovni jezik.

Med najpomembnejšimi mejniki v letu 2024 je pridobitev certifikata za enakost spolov v skladu z UNI/PdR 125:2022, ki ga je izdal certifikacijski organ Bureau Veritas. To priznanje potrjuje zavezanost banke k spodbujanju enakosti spolov in ustvarjanju vključujočega delovnega okolja v skladu s cilji trajnostnega razvoja 2023-2026, ki jih je opredelila Skupina Cassa Centrale.

6.5 - Lastne delnice

Na 31. december 2024 banka ni imela lastnih delnic v neposredni obliki, niti preko fiduciarnih družb ali posrednikov in jih tekom poslovnega leta ni kupovala ali prodajala.

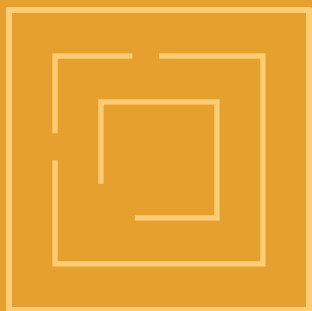
6.6 - Razmerja s povezanimi subjekti

Skladno z določbami mednarodnega računovodskega standarda MRS 24 so informacije o poslovanju s povezanimi strankami navedene v delu H → »Poslovanje s povezanimi strankami« pojasnil k računovodskim izkazom (*Nota integrativa*).

V skladu s predpisi o skrbnem in varnem poslovanju na področju tveganih dejavnosti in nasprotja interesov s povezanimi osebami ter veljavnim "Pravilnikom skupine za upravljanje poslov s povezanimi osebami", je treba opozoriti, da je bilo v letu 2024 izvedenih 111 **transakcij s povezanimi subjekti** (razen transakcij manjših zneskov v skladu z referenčnimi določbami in parametri, ki jih določi banka) v skupnem znesku 1.517.668 evrov.

Pomembnejših transakcij, izvedenih v poslovnem letu, zaključenem na 31. december 2024, ni, v skupni vrednosti 0 evrov.

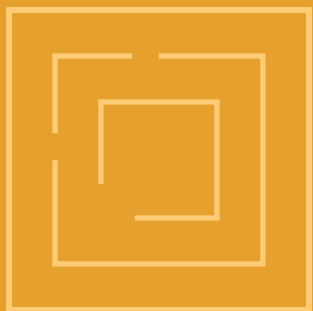
Zato niso bile izvedene pomembnejše transakcije s povezanimi osebami v skladu z referenčnimi predpisi in pogoji, sprejetimi v okviru sprejetih politik in glede katerih bi neodvisni član upravnega organa ali nadzor odbor izdala negativno mnenje oziroma oblikovala opombe.

07

**Pomembna
dejstva, nastala
po zaključku
poslovnega
leta**

Navajamo, da po 31. decembru 2024 do datuma sprejema tega zaključnega računa ni bilo dogodkov v zvezi z banko, ki bi povzročili pomembnejše posledice pri predstavljenih premoženjskih in ekonomskih rezultatih.

08

**Predviden
razvoj
poslovanja**

Vztrajanje geopolitičnih napetosti, nedavne predsedniške volitve v ZDA in nepredvidljiv razvoj gospodarskih politik povzročajo precejšnjo negotovost glede razvoja upravljanja.

V tem kontekstu in v skladu s smernicami iz strateškega načrta za obdobje 24-27 banka potrjuje strateški pomen svoje politike stalne krepitve kapitalske stabilnosti in spremljanja kreditnega tveganja. Banka bo še naprej izvajala ukrepe za doseganje ustrezne donosnosti. Pričakuje se, da se bodo čisti prihodki od obresti glede na zgodovinski rezultat v poslovnem letu 2024 zmanjšali zaradi znižanja tržnih obrestnih mer in posledičnega zmanjšanja obrestnega razmika. Pobude, ki vplivajo na maržo od provizij in nadzor stroškov, bodo pomembne za podporo donosnosti. Ti ukrepi so bistveni za izboljšanje ekonomskih kazalnikov, ki prispevajo k oblikovanju ocene na področju "poslovnega modela" znotraj modela, ki temelji na tveganju, zlasti za kazalnike "stroški/prihodki".

Cilji banke za leto 2025 so zastavljeni precej kontinuirano v primerjavi z lanskimi. Predstavljajo jih razvoj posojil, zlasti za razvoj poslovanja na področju poslovanja s poslovnimi subjekti, nadaljevanje rasti na področju upravljanja premoženja in zavarovanj, povečanje tržnih deležev ter krepitev podpore provizijske komponente donosnosti.

V prvih mesecih leta 2025 so se neposredne vloge nekoliko zmanjšale, medtem ko je bil trend posrednih vlog pozitiven.

Povpraševanje po kreditih se je v prvem obdobju leta povečalo.

Pri kreditnem portfelju se izvaja stalno spremljanje, da bi zgodaj zaznali prve simptome težav komitentov.

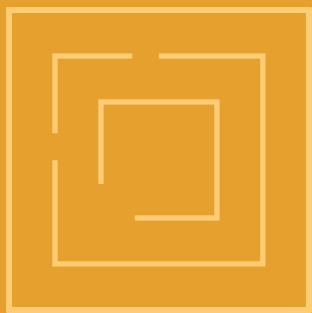
Banka nadaljuje s projektom za poslovne subjekte z izboljševanjem znanja osebja, ki vodi poslovanje s podjetji in skrbi za njegov razvoj. V sodelovanju s poslovnim tajništvom, Bancassicurazione in službo za odobritev posojil bodo skrbniki zagotavljali celovite svetovalne storitve za poslovne subjekte.

Izboljšali bomo sodelovanje med službami in oblikovali delovne skupine, kar bo omogočilo boljše obvladovanje številnih potreb in spoštovanje rokov, ki so za banko naše velikosti zelo pomembni. Hkrati bo banka še naprej izboljševala operativno učinkovitost z oddajanjem nekaterih dejavnosti v zunanje izvajanje vodilni banki v Skupini.

Banka bo članom in komitentom še naprej zagotavljala stalno finančno in svetovalno podporo. Odnos s komitentom bo osredotočen predvsem na to, da ga znamo poslušati, da oblikujemo dober poslovni predlog, tako da bo komitent zaznal vrednost, tako kvantitativno kot kvalitativno. Napredek digitalizacije omogoča poenostavitve in pospešitev bančnega poslovanja, saj zaposlene usmerja v vse bolj osredotočene in personalizirane svetovalne storitve, hkrati pa ohranja neposreden in ciljno usmerjen stik z našimi člani in komitenti. Še naprej ostajamo njihova referenčna banka.

V ta namen bomo še naprej usposabljali svoje zaposlene, da bi izboljšali njihove strokovne kompetence in tako naši skupnosti ponudili naprednejše in kakovostnejše storitve, prilagojene razvijajočemu se modelu storitev.

Kljub visoki stopnji negotovosti ostajajo obeti za poslovanje banke v letu 2025 pozitivni oziroma takšni, da bodo omogočali še nadaljnjo krepitev kapitala. ZKB želi še naprej ohranjati konkurenčno prednost kot banka, ki posluje transparentno in pregledno ter svojim članom in komitentom zagotavlja podporo pri upravljanju, priročno poslovanje in finančno varnost, hkrati pa zagotavlja podporo svojim skupnostim in lokalnemu gospodarstvu.

09

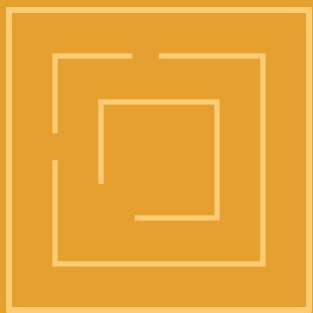
**Predlog
porazdelitve
rezultata
poslovnega
leta**

Dobiček poslovnega leta znaša 10.737.248,15 evrov.

Občnemu zboru predlagamo naslednjo porazdelitev:

1. za zakonite rezerve v skladu s črko a), 1. odstavkom, člena 53 Statuta (92,34% čistega dobička poslovnega leta)	9.915.130,71 evrov
2. Vzajemnim skladom za promocijo in razvoj zadruženstva v skladu s črko b) člena 53.1 statuta družbe, 3 % čistega dobička poslovnega leta	322.117,44 evrov
3. v dobrodelne ali vzajemne namene	500.000,00 evrov

V preučitev in odobritev vam predlagamo bilanco poslovnega leta 2024, kot je prikazana v bilanci stanja, izkazu poslovnega izida ter v pojasnilih k izkazu (*Nota integrativa*).

10

Zaključek

Drage članice, cenjeni člani,

predsednik Republike Sergio Mattarella je večkrat poudaril tveganja, ki jih prinaša "nizko intenzivna" demokracija z očitnimi znaki "usihanja" želje po izražanju lastnega mnenja, "udeležbi" in sodelovanju. Dokaz o tem je bila tudi nespodbudna volilna udeležba na lanskih evropskih volitvah.

Demokracija ni za vselej pridobljeno stanje. Kot vse dragocene dobrine zahteva skrbno vzdrževanje.

V času poplave informacij, "stalne povezanosti" in virtualnega družbenega sveta obstaja nevarnost, da sodelovanje postane iluzija, na milost in nemilost prepuščena le občasnemu všečkanju.

Vendar pa sodelovanje ni le ustavna pravica naše biti (smo družbena bitja, ki potrebujejo odnose z drugimi), temveč lahko predstavlja tudi organizacijsko formulo, ki omogoča lažje doseganje skupnih in sporazumno določenih ciljev.

Sodelovanje je pomembno tudi v gospodarstvu.

Metoda sodelovanja v ožjem prostoru, ki je sestavni del zadružnega modela poslovanja, je na področju bančništva omogočila doseganje presenetljivih rezultatov.

Zadružne kreditne banke, zadružne banke skupnosti, so kot nekakšni vitamini za sodelovanje in dejansko demokracijo.

V dobi umetne inteligence, ki je veliko več kot le "orodje" in lahko ustvarja različne učinke ter jo je treba prav razumeti in pametno ter previdno uporabljati, se naslednji novi izzivi dotikajo tudi - in še posebej - bank skupnosti:

- prvi in glavni izziv je ugotoviti, kako na splošno okrepiti vzajemnost bank;
- drugi, s prvim povezan izziv pa je omogočiti učinkovito sobivanje "geografske bližine" in "digitalne bližine";
- tretji izziv je, kako umetno inteligenco postaviti v službo članstva, naših komitentov in tistih, ki delajo v ZKB.

Demokracija "potrebuje bližino".

To je sporočilo za oblikovalce politik. In enako močno sporočilo za celotno zadružno bančništvo.

Sodelovanje ne pomeni le udeležbe, temveč tudi pripadnost, deljenje vrednot.

Nezanemarljiv del uspeha zadružnega bančništva je rezultat "sodelovanja", ki ga je uspelo spodbuditi. Znotraj banke, med lastniki, člani in članicami uprave, pri zaposlenih, navzven, v skupnostih, med različnimi nosilci interesov.

Zadružne kreditne banke razpolagajo s pomembno lastno inteligenco vzajemnosti, ki v veliki meri izhaja iz njihove sposobnosti povezovanja.

Prihodnost ZKB bo še naprej temeljila na tej "inteligenci" odnosov.

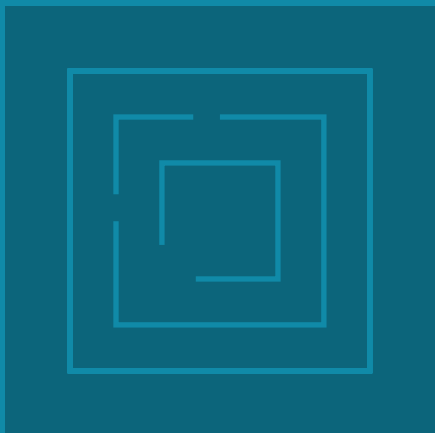
Ob zaključku tega poročila, po opisu računovodskih podatkov za poslovno leto 2024 naj se zahvalimo vsem, ki v raznih vlogah s svojim sodelovanjem dragoceno prispevajo k uspešnosti naše banke: vodstvu in funkcionarjem Banke Italije iz Trsta za njihovo večše izvajanje institucionalne

funkcije in za stalno razpoložljivost, pomoč in tvorno sodelovanje, vodilni banki Cassa Centrale Banca s predsednikom Giorgiom Fracalossijem, pooblaščenemu članu uprave Sandru Bolognesiju, saj je banka v tem kompleksnem trenutku bolj kot kdajkoli prej poklicana, da podpira svoje članice. Deželnemu združenju ZKB, Podeželskim in obrtnim hranilnicam, Zadržnim bankam za FJK in Federcasse, hvala za podporo pri sodelovanju na področju zadružnega bančništva. Nadzornemu odboru, ki s prizadevnostjo, strokovnostjo in profesionalnostjo spremlja naše delo. Upravi in zaposlenim, vsem brez izjeme, za trud, strokovnost in učinkovitost, s katero delajo in ker so prispevali k doseganju rezultatov, zabeleženih v poslovnem letu.

Na koncu, vendar nenazadnje, lepo pozdravljamo vas, člane, in se vam zahvaljujemo za močno in trajno vez z banko in za izkazano zvestobo, ki predstavlja naše glavno vodilo in spodbudo pri našem delu in načrtovanju prihodnosti naše skupne banke. Hvala vsem komitentom, ki ves čas cenijo profesionalnost naše banke in ji zaupajo.

Za upravni odbor

Opčine, 24. 03. 2025

BILANCA

Bilanca stanja - sredstva

POSTAVKE SREDSTEV		31/12/2024	31/12/2023
10.	Denar v blagajni in stanje na računih	5.716.126	10.285.231
20.	Finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega uspeha	1.949.726	2.511.316
	c) druga finančna sredstva, obvezno merjena po pošteni vrednosti	1.949.726	2.511.316
30.	Finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	62.692.643	93.218.032
40.	Finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti	626.551.029	612.198.257
	a) krediti bankam	28.826.882	9.541.523
	b) krediti strankam	597.724.147	602.656.734
50.	Izvedeni finančni instrumenti za prenos tveganja	1.121.117	1.382.334
60.	Spremembe poštene vrednosti skupine varovanih postavk (+/-)	(928.942)	(1.233.247)
70.	Deleži	1.118.191	611.583
80.	Opredmetena osnovna sredstva	6.011.114	5.888.698
90.	Neopredmetena osnovna sredstva	183.454	209.173
100.	Davčna sredstva	2.098.087	3.269.056
	a) terjatve za davek	603.085	1.015.095
	b) odložene terjatve za davek	1.495.002	2.253.961
120.	Druga sredstva	16.674.342	17.304.447
Sredstva skupaj		723.186.888	745.644.880

Bilanca stanja - obveznosti

POSTAVKE NA PASIVI IN DELNIŠKI KAPITAL		31/12/2024	31/12/2023
10.	Finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti	634.765.444	675.670.836
	a) obveznosti do bank	3.496.618	66.374.801
	b) obveznosti do komitentov	568.396.054	578.331.193
	c) izdani vrednostni papirji	62.872.772	30.964.842
40.	Izvedeni finančni instrumenti za prenos tveganja	192.925	163.282
60.	Davčne obveznosti	678.550	424.226
	a) terjatve za davek	203.764	98.264
	b) odložene obveznosti za davek	474.786	325.962
80.	Druge obveznosti	14.829.113	9.131.050
90.	Odpravnine	853.382	1.212.812
100.	Rezervacije za tveganja in stroške	2.960.283	1.482.426
	a) obveznosti in izdana jamstva	990.165	920.985
	c) druge rezervacije za tveganja in stroške	1.970.118	561.441
110.	Rezerva ovrednotenj	1.305.713	719.750
140.	Rezervacije	56.668.846	52.143.370
150.	Vplačano doplačilo za deleže	53.288	39.388
160.	Kapital	142.096	138.621
180.	Dobiček (izguba) poslovnega leta (+/-)	10.737.248	4.519.119
Skupaj obveznosti in delniški kapital		723.186.888	745.644.880

Izkaz poslovnega izida

POSTAVKE		31/12/2024	31/12/2023
10.	Prihodki iz obresti in podobni prihodki	26.530.072	23.489.501
	od tega prihodki iz obresti, pripoznani po efektivni obrestni meri	26.165.054	23.179.907
20.	Odhodki za obresti in podobni odhodki	(5.629.047)	(5.261.567)
30.	Obrestna marža	20.901.026	18.227.934
40.	Prihodki iz opravnin (provizij)	6.819.449	6.827.611
50.	Odhodki za opravnine (provizije)	(1.124.611)	(1.033.880)
60.	Čiste opravnine (provizije)	5.694.838	5.793.731
70.	Dividende in podobni prihodki	119.208	120.532
80.	Čisti poslovni izid iz finančnih sredstev, namenjenih trgovanju	43.640	42.091
90.	Čisti rezultat od varovanja pred tveganjem	15.597	(13.838)
100.	Dobiček (izguba) od odprodaje ali odkupa:	(2.092.922)	(2.493.006)
	a) finančnih sredstev, merjenih po odplačni vrednosti	(2.084.290)	(2.018.781)
	b) finančnih sredstev, merjenih po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	(8.632)	(474.225)
110.	Čisti rezultat iz drugih finančnih sredstev in obveznosti, določenih za merjenje po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	79.033	96.893
	b) druga finančna sredstva, obvezno merjena po pošteni vrednosti	79.033	96.893
120.	Posredniška marža	24.760.419	21.774.337
130.	Neto popravki vrednosti za kreditno tveganje:	4.314.625	(1.276.463)
	a) finančnih sredstev, merjenih po odplačni vrednosti	4.312.913	(1.270.272)
	b) finančnih sredstev, merjenih po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	1.712	(6.191)
140.	Dobiček/izguba ob spremembi pogojev brez odpisa	(286)	(1.826)
150.	Čisti poslovni dobiček/izguba iz finančnega upravljanja	29.074.757	20.496.048
160.	Administrativni stroški:	(17.548.632)	(15.635.155)
	a) stroški za zaposlene	(10.578.754)	(9.356.592)
	b) drugi administrativni stroški	(6.969.878)	(6.278.563)
170.	Čiste rezervacije za varovanje tveganj in stroškov	(146.458)	(176.484)
	a) obveznosti in izdana jamstva	(211.564)	(128.079)
	b) druge neto rezervacije	65.107	(48.405)
180.	Popravki čiste vrednosti za oslabitve in odprava oslabitev opredmetenih sredstev	(637.761)	(657.590)
190.	Popravki čiste vrednosti za oslabitve in odprava oslabitev neopredmetenih sredstev	(25.720)	(35.951)
200.	Drugi odhodki/prihodki od poslovanja	1.291.057	1.220.084

POSTAVKE		31/12/2024	31/12/2023
210.	Štroški poslovanja	(17.067.514)	(15.285.096)
220.	Dobiček (izguba) od deležev v družbah	-	(825)
250.	Dobiček (izguba) od odprodaje naložb	17.327	(1.525)
260.	Dobiček (izguba) iz rednega poslovanja pred obdavčitvijo	12.024.570	5.208.602
270.	Davek na dohodke pravnih oseb iz rednega poslovanja	(1.287.322)	(689.483)
280.	Dobiček (izguba) od rednega poslovanja po obdavčitvi	10.737.248	4.519.119
300.	Dobiček (izguba) poslovnega leta	10.737.248	4.519.119

Izkaz skupne dobičkonosnosti

POSTAVKE		31/12/2024	31/12/2023
10.	Dobiček (izguba) poslovnega leta	10.737.248	4.519.119
	Druge komponente na prihodkovni strani brez davka, ki ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	229.208	297.954
20.	Kapitalski instrumenti, merjeni po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	214.887	307.749
70.	Načrti z vnaprej določenimi izplačili	14.321	(9.795)
	Druge komponente na prihodkovni strani brez davka, ki se lahko prerazvrstijo v poslovni izid	356.757	1.271.236
140.	Finančna sredstva (različna od kapitalskih instrumentov), merjena po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	356.757	1.271.236
170.	Skupno druge komponente na prihodkovni strani brez davka	585.964	1.569.190
180.	Skupna dobičkonosnost (postavki 10+200)	11.323.212	6.088.309

Izkaz sprememb lastniškega kapitala na 31.12.2024

	Stanje na 31/12/23	Sprememba začetnih zneskov	Stanje na 01/01/24	Razporeditev rezultatov iz prejšnjega poslovnega leta		Spremembe v poslovnem letu									Neto premoženje na 31/12/24
						Spremembe rezerv	Spremembe kapitala						Skupna donosnost poslovnega leta 2024		
				Rezervacije	Dividende in ostala izplačila		Izdaja novih delnic	Nakup lastnih delnic	Izredna porazdelitev dividend	Spremembe kapitalskih instrumentov	Derivatni na lastnih delnicah	Stock Options			
Kapital:															
a) redne delnice	138.621	X	138.621	-	X	X	4.626	(1.151)	X	X	X	X	X	142.096	
b) druge delnice	-	X	-	-	X	X	-	-	X	X	X	X	X	-	
Vplačano doplačilo za deleže	39.388	X	39.388	-	X	-	13.900	-	X	X	X	X	X	53.288	
Rezerve:															
a) dobička	62.690.551	-	62.690.551	4.383.545	X	-	-	-	-	X	X	X	X	67.074.096	
b) druge	(10.547.181)	-	(10.547.181)	141.931	X	-	-	X	-	X	-	-	X	(10.405.250)	
Rezerva ovrednotenij	719.749	-	719.749	X	X	-	X	X	X	X	X	X	585.964	1.305.713	
Kapitalski instrumenti	-	X	-	X	X	X	X	X	X	-	X	X	X	-	
Lastne delnice	-	X	-	X	X	X	-	-	X	X	X	X	X	-	
Dobiček (izguba) poslovnega leta	4.519.118	-	4.519.118	(4.383.545)	(135.574)	X	X	X	X	X	X	X	10.737.248	10.737.248	
Neto kapital	57.560.246	-	57.560.246	141.931	(135.574)	-	18.526	(1.151)	-	-	-	-	11.323.212	68.907.191	

Izkaz sprememb lastniškega kapitala na 31.12.2023

	Stanje na 31.12.2022	Sprememba začetnih zneskov	Stanje na 01.01.2023	Razporeditev rezultatov iz prejšnjega poslovnega leta		Spremembe v poslovnem letu									Neto premoženje na 31.12.2023
				Rezervacije	Dividende in ostala izplačila	Spremembe rezerv	Spremembe kapitala						Skupna donosnost poslovnega leta 2023		
							Izdaja novih delnic	Nakup lastnih delnic	Izredna porazdelitev dividend	Spremembe kapitalskih instrumentov	Derivati na lastnih delnicah	Stock Options			
Kapital:															
a) redne delnice	135.842	X	135.842	-	X	X	5.906	(3.127)	X	X	X	X	X	138.621	
b) druge delnice	-	X	-	-	X	X	-	-	X	X	X	X	X	-	
Vplačano doplačilo za deleže	28.618	X	28.618	-	X	(257)	11.027	-	X	X	X	X	X	39.388	
Rezerve:															
a) dobička	59.934.404	-	59.934.404	2.755.949	X	199	-	-	-	X	X	X	X	62.690.551	
b) druge	(10.574.400)	-	(10.574.400)	-	X	27.219	-	X	-	X	-	-	X	(10.547.181)	
Rezerva ovrednotenj	(849.441)	-	(849.441)	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1.569.190	719.749	
Kapitalski instrumenti	-	X	-	X	X	X	X	X	X	-	X	X	X	-	
Lastne delnice	-	X	-	X	X	X	-	-	X	X	X	X	X	-	
Dobiček (izguba) poslovnega leta	2.841.184	-	2.841.184	(2.755.949)	(85.236)	X	X	X	X	X	X	X	4.519.118	4.519.118	
Neto kapital	51.516.207	-	51.516.207	-	(85.236)	27.161	16.933	(3.127)	-	-	-	-	6.088.308	57.560.246	

Finančni izkaz

Posredna metoda

	Znesek	
	31/12/2024	31/12/2023
A. DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
1. Poslovna sredstva	10.572.606	12.678.933
- rezultat poslovnega leta (+/-)	10.737.248	4.519.119
- čisti dobički/izgube iz finančnih sredstev, namenjenih trgovanju, in finančnih sredstev/obveznosti, merjenih po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega uspeha (-/+)	(129.432)	(456)
- čisti dobički/izgube za dejavnosti varovanja pred tveganjem (-/+)	(15.596)	(13.838)
- popravki vrednosti/neto popravki vrednosti zaradi oslabitve vrednosti (+/-)	(1.041.271)	6.167.747
- popravki vrednosti/neto popravki vrednosti opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev (+/-)	663.480	664.146
- rezervacije za tveganja in stroške ter drugi stroški/prihodki (+/-)	146.458	176.484
- neplačani davki, pristojbine in davčni odtegljaji (+/-)	1.287.322	1.005.784
- druge prilagoditve čistega poslovnega izida pred obdavčitvijo (+/-)	-	-
- druge prilagoditve (+/-)	(1.075.603)	159.947
2. Povečanje/zmanjšanje finančnih sredstev	20.675.830	7.734.272
- finančna sredstva, namenjena trgovanju		1.017
- finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti	-	-
- druga finančna sredstva, obvezno merjena po pošteni vrednosti	561.590	961.114
- finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	32.572.227	(17.664.263)
- finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti	(12.971.738)	29.392.923
- druga sredstva	513.751	(4.956.519)
3. Povečanje/zmanjšanje finančnih obveznosti	(35.207.330)	(16.303.638)
- finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti	(40.905.392)	(18.961.009)
- finančne obveznosti, namenjene trgovanju	-	-
- finančne obveznosti, merjene po pošteni vrednosti	-	-
- druge obveznosti	5.698.062	2.657.370
Neto denarni tokovi pri poslovanju	(3.958.894)	4.109.567
B. DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
1. Prejemki od naložbenja	27.563	120.531
- prodaja deležev	-	-
- dividende od naložb v kapital odvisnih družb	15.049	120.531
- prejemki pri prodaji opredmetenih sredstev	12.514	-
- prejemki pri prodaji neopredmetenih sredstev	-	-
- prejemki pri prodaji delov podjetja	-	-

	Znesek	
	31/12/2024	31/12/2023
2. Izdatki pri naložbenju	(655.149)	(169.116)
- izdatki pri nakupu naložb v kapital odvisnih družb		-
- izdatki pri nakupu opredmetenih sredstev	(655.149)	(166.798)
- izdatki pri nakupu neopredmetenih sredstev	-	(2.318)
- izdatki pri nakupu delov podjetja	-	-
Neto denarni tokovi pri naložbenju	(627.586)	(48.585)
C. DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
- izdaje/odkupi lastnih delnic	17.375	13.549
- izdaja/pridobitev kapitalskih instrumentov	-	-
- distribucija dividend in drugi nameni		(85.233)
Neto denarni tokovi pri financiranju	17.375	(71.684)
DENARNA SREDSTVA IN NJIHOVI USTREZNIKI NA KONCU OBDOBJA	(4.569.105)	3.989.298

LEGENDA:

(+) povečanje

(-) zmanjšanje

Usklajevanje napak

POSTAVKE V BILANCI STANJA	Znesek	
	31/12/2024	31/12/2023
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku poslovnega obdobja	10.285.231	6.295.933
Čisto povečanje/zmanjšanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov v poročevalnem obdobju	(4.569.105)	3.989.298
Blagajna in tekoča sredstva: učinek spremembe menjalniških tečajev	-	-
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na koncu poslovnega obdobja	5.716.126	10.285.231

ZKB

**TRST
GORICA**

**TRIESTE
GORIZIA**